

Letnik IV
1/2006

Prispevki k didaktiki zgodovine

Prispevki k didaktiki zgodovine

Vsi prispevki so avtorska dela in niso
lektorirani.

Letnik 4, številka 1
2006

Oddelek za zgodovino

Kazalo

<i>Predgovor</i>	3
Spletne strani in naloge	4
• Prazgodovina	5
• Stari vek: Najstarejše civilizacije	16
• Stari vek: Grki	28
• Stari vek: Rimljani	37
• Srednji vek	45
• Novi vek: Evropa	53
• Novi vek: Svet	66
• 20. stoletje: 1901-1939	75
• 20. stoletje: 1939-1945	81
• 20. stoletje: 1945-2000 (Evropa)	87
• 20. stoletje: 1945-2000 (Svet)	99
<i>Avtorji prispevkov</i>	107

Predgovor

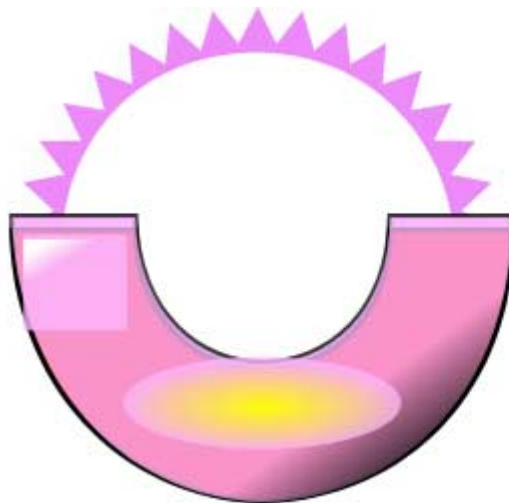
V študijskem letu 2005/06 so imeli študentje 4. letnika zgodovine pedagoške smeri tudi obvezno skupinsko nalogo, katere glavni namen je bil usposabljanje za sodelovalno učenje in timsko odgovornost.

V poročilu je vsaka skupina izbrala tri spletne strani v slovenskem jeziku in pripravila na vsako spletno stran vsaj pet zanimivih vodenih nalog. Naloge so objektivne naloge, naloge krajših in tudi daljših prostih odgovorov.

Končni rezultat so objavljena poročila z nalogami na slovenske spletne strani z rešitvami. Naloge se lahko uporabljajo v osnovnih in srednjih šolah pri zgodovini in predstavljajo primer dela z internetnimi podatki.

Urednica: Danijela Trškan

SPLETNE STRANI IN NALOGE

UPORABA SPLETNIH STRANI V SLOVENSKEM JEZIKU PRI POUKU ZGODOVINE: PRAZGODOVINA

ČLANI SKUPINE:

1. Mojca Stopar
2. Tanja Pilih
3. Marija Pokmajević
4. Andrej Glasenčnik
5. Brigita Praznik

PRVA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Wikipedija, prosta enciklopedija
2. WWW NASLOV: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Prazgodovina>

3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:
  - a) video-posnetke
  - b) zvočne posnetke
  - c) slikovno gradivo
  - č) pisno gradivo
  - d) drugo:

4. Spletna stran je prevedena v različne jezike, ki so: angleščina, danščina, nemščina, španščina, estonščina, francoščina, nizozemščina, poljščina in kataloščina.

Pri tem je potrebno navesti, da je Wikipedija enciklopedija, ki jo ustvarjajo sodelavci z vsega sveta. Zato ob kliku na katerikoli jezik ne pridemo na identično stran kot je ta v slovenščini, temveč na podobne strani z drugačno razporeditvijo vsebine.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Poglavje z naslovom Prazgodovina je le eden od člankov v internetni enciklopediji – Wikipediji. Stran podaja glavne značilnosti tega obdobja s kazalkami na dele strani, ki to značilnost podrobneje razložijo. V tabeli je predstavljena periodizacija prazgodovine – obdobje, trajanje, orodje, orožje ter življenje. Sledita krajši predstavitvi prvega človeka ter življenja ljudi v prazgodovini. Edino slikovno gradivo je fotografija Willendorfske Venere. Na koncu sledijo še predstavitve posameznih obdobj v prazgodovini in njihove značilnosti.

6. Primernost spletne strani:

(a) za osnovno šolo

(Zaradi pomanjkljivih in nestrokovnih podatkov, slovničnih in slogovnih napak se ne zdi primerna za srednjo šolo!)

b) za srednjo šolo

c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog:

1. S pomočjo internetne strani <http://sl.wikipedia.org/wiki/Prazgodovina> razvrsti naslednje pojme v časovno preglednico!

nabiralništvo							
harpuna							
železna doba							
Homo erectus							
udomačitev psa							
horde							
Homo sapiens							
pestnjak							
živinoreja							
ČAS PRED NAŠIM ŠTETJEM	1 000 000	400 000	95 000	10 000	9000	6000	2000

2. Življenje v prazgodovini je bilo za prvega človeka nepredvidljivo. Prvi ljudje so se srečevali s številnimi težavami, ki so ovirale njihovo preživetje. Kaj je bil poglobitni razlog za povezovanje ljudi v večje skupine in kako so se te skupine imenovale?

---

3. Katera je bila zadnja živalska oblika prednika človeka (ime vrste)?

4. Verovanje je globoko zakoreninjeno v kulturi človeka, spremlja ga že od samega začetka. Tako je tudi danes.

Na internetni strani <http://sl.wikipedia.org/wiki/Prazgodovina> poišči in navedi oblike verovanj v prazgodovini. Razmisli in napiši, katera od teh verovanj so se obdržala do danes. Poskusi navesti tudi primer.

---

5. Na podlagi podatkov z internetne strani <http://sl.wikipedia.org/wiki/Prazgodovina> ali pa lastnega znanja obkroži trditev z DA ali NE:

Prazgodovina je najdaljše obdobje človeške zgodovine, saj obsega kar 65 le-te.

DA NE

Neolitik ali mlajša kamena doba je trajala od 6000 do 2000 pred našim štetjem.

DA NE

Homo habilis je izumil prvo orodje – pestnjak.

DA NE

Bron je zmes bakra in železa.

DA NE

V paleolitiku so ljudje živeli v skupinah – hordah.

DA NE

REŠITVE:

1.

nabiralništvo				x			
harpuna						x	
železna doba					x		
Homo erectus		x					
udomačitev psa						x	
horde	x						
Homo sapiens			x				
pestnjak	x						
živinoreja							x
ČAS PRED NAŠIM ŠTETJEM	1 000 000	400 000	95 000	10 000	9000	6000	2000

2. Poglavitni razlog so bili boljši pogoji za preživetje, predvsem pa boljši pogoji za lažji lov na večje živali. Prvi ljudje so se združevali v horde.

3. Zadnja živalska oblika prednika človeka je bil avstralopitek ali južna opica.

4. Oblike verovanj v prazgodovini so bile: animizem, totemizem, kanibalizem in kanibalizem. V današnjem svetu je prisoten totemizem (čiščenje svetih živali) – v Indiji častijo krave – prisoten je tudi kanibalizem. Ta je navzoč še v nekaterih odročnih plemenih v Afriki in na oddaljenih otočjih. Ponekod pa se je obdržal tudi kult vladarjev – nekdanje male komunistične države.

5. a) NE, b) DA, c) NE, č) NE, d) DA.

DRUGA SPLETNA STRAN

Tema: PRAZGODOVINA

Čas od pojava človeka (začetek paleolitika) do konca železne dobe, t. j. obdobje brez pisnih virov. Obstajajo tudi pomanjkljive beležke kulturno višjih ljudstev iz železne dobe (ki so že prešli v zgodovinsko obdobje) o sosedih, ki še niso uporabljali pisave (bili so še v prazgodovini). Metoda raziskovanja prazgodovine je predvsem izkopavanje ostankov njihove materialne kulture.

glavna obdobja	podobdobja	leta pr. n. št.	način pokopa
železna doba	latenska halstatska	500 750	žgani in skeletni grobovi skeletni in žgani grobovi
bronasta doba	pozna srednja zgodnja	1100 1600 1800	žgani grobovi skeletni grobovi v gomilah ali na planem
bakrena doba	eneolitik	2000	skeletni grobovi-skrčenci
kamena doba	neolitik mezolitik paleolitik *pozna ledena doba *IV.ledena doba- Wurm *3. medledena doba *III.ledena doba- Riss *2. medledena doba *II.ledena doba- Mindel *1.medledena doba *I. ledena doba- Gunz	4000 8000 14000 70000 500000	skeletni grobovi-skrčenci pokopi-deloma v jamah

Leksikon Cankarjeve založbe, Ljubljana 1988

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Narodni muzej Slovenije

2. WWW NASLOV:

www.narmuz-lj.si/slovensko/12_oddelki/arheoloski/zbirke/prazgodovina.html

3. **OBKROŽITE:** Spletna stran vključuje:

- a) video-posnetke
- b) zvočne posnetke
- (c) slikovno gradivo
- (č) pisno gradivo
- d) drugo:

4. Spletna stran je prevedena v angleški jezik.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Stran je pregledna in estetsko urejena. Ob podatkih o zbirkah, ki jih muzej hrani, so dodane tudi najosnovnejše informacije o najpomembnejših inventariziranih predmetih. Tekstu o prazgodovinski zbirki je dodano 6 fotografij najdb iz prazgodovinskega obdobja pri nas in to je v bistvu najbolj pozitivna lastnost strani. Dijaki si lahko tako doma ogledajo določene predmete in se nato odpravijo na obisk muzeja, saj stran ponuja zadostne informacije o svoji lokaciji in ponudbi.

6. Primernost spletne strani:

- a) za osnovno šolo
- (b) za srednjo šolo
- c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

NALOGE :

Preglej preglednico, ki jo dodajamo in nato pozorno preberi tekst na dani internetni strani ter si oglej priložene fotografije. Nato preberi prva tri vprašanja in nanje pisno individualno odgovori. Pri nalogah 4 in 5 delaj v dvojicah.

1. Iz katerega prazgodovinskega obdobja so materialni ostanki, najdeni v jamskem najdišču Divje babe nad Idrijco ?

---

2. Oglej si fotografijo 5 in v povezavi s tem, izveš, da gre za znamenito Vaško situlo, opiši za kaj vse bi lahko bila situla uporabljena? Na internetni strani http://sl.wikipedia.org/wiki/Glavna_stran v okencu **Išči** zapisi besedo situla , klikni **Pojdi** in spoznal boš, kaj pomeni ta pojem.

---

3. Načine pokopa velikokrat uporabljamo kot klasifikatorni pripomoček pri umeščanju najdb v ustrezno prazgodovinsko obdobje. V t.i. halštatski dobi, ki je poobdobje železne dobe, so umrle že polagali v grobove, oz. prakticali žarne pokope. Na podlagi fotografije st. 5 napiši komu (poklic) so po vsej verjetnosti pripadali železni ostanki opreme, ki se prav zaradi svoje odpornosti ni uničila skozi vsa ta leta?

---

4. Iz kakšne snovi je narejena, oz. katera snov je bila izkoriščena za izdelavo znamenite piščali, najdene v Divjih babah nad Idrijco?

Obkroži ustrezen odgovor, pri drugih snoveh, pa na podlagi lastnega razmišljanja poskušaj argumentirati, zakaj ni možno, da bi bile surovine za izdelavo piščali v tem obdobju? O tem se nato pogovorite z učiteljem.

plastika

živalska kost

les

kovina-železo

Za domačo nalogo si izberi nalogo 5 ali 6. Učitelju jo rešeno dodaj do naslednjega tedna.

5. Paleolitik je najstarejše obdobje človeške zgodovine (prazgodovinsko obdobje), katero zajema približno 992 000 let. Najdišča iz tega obdobja so zelo skromna (pri nas imamo npr. neandertalčevo piščal).

Razmisli o tem zanimivem dejstvu, da na eni strani tako dolgo obdobje 992 000 let za sabo pusti tako maloštevilne sledi človeškega življenja (Narodni muzej hrani približno 138 000 predmetov), na drugi strani pa imamo zadnjih 2000 let (od kar zahodna kultura šteje leta) in nepregledno množično njenih pisnih dokumentov in materialnih ostankov (nakit, posoda, stavbe, orožje ...).

V spisu dolgem 1000 besed opiši svoje doživljanje taksnih razlik med »sledovi« neandertalskega in sodobnega človeka. Ali se ti zdi zanimivo raziskovanje preteklosti? Meniš, da je koristno, če arheologi iščejo, obdelujejo arheološke najdbe in zgodovinarji sodelujejo z njimi pri ustvarjanju spoznanj o naši preteklosti?

Pri tem pa ne pozabi na simpatično podobnost med tema dvema daljnima «sorodnikoma», ki sta očitno oba rada igrala na piščal, se pravi muzicirala. Od tebe ne pričakujem znanja in pravih odgovorov, temveč le zastavljanje lastnih zanimivih vprašanj, dvomov, dilem, morda tudi argumentirano nezainteresiranost, glede tega ali je raziskovanje se tako oddaljene človekove preteklosti zanimivo, koristno, nujno ali pa morda le zabavno in v bistvu nekoristno in nepotrebno za nase preživetje danes?

REŠITVE:

- 1) Materialni ostanki, najdeni v Divjih babah nad Idrijco izvirajo iz paleolitika.
- 2) Situla bi se po videzu sodeč lahko uporabljala kot vedro za vodo, olje ... Ker je okrašena, se je morda uporabljala le pri pomembnih dogodkih.
- 3) Ostanki opreme so najverjetneje pripadali vojaku. Možen odgovor tudi kovaču.
- 4) Pravilen odgovor je b. Drugi nepravilni, ker plastike in železa takrat še niso poznali. Les bi bil možen pravilen odgovor le v redkih primerih. Učitelj pri tem razloži v kakšnih pogojih se les ohrani najdlje časa in zakaj neandertalčeva piščal ni narejena iz lesa.
- 5) Le za nadobudne. Relativno zahtevna naloga. Ni pa obvezujoča.

TRETJA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Arheologija

2. WWW NASLOV: www.ormoz.si/457.0.html

3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:

- a) video-posnetke
- b) zvočne posnetke
- c) slikovno gradivo
- č) pisno gradivo
- d) drugo:

4. Spletna stran je objavljena samo v slovenskem jeziku.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Članek Arheologija je objavljen na internetni strani občine Ormož. S tem želi občina seznaniti vsakega posameznika tako prebivalca kot obiskovalca mesta Ormož z njegovo prazgodovinsko preteklostjo. Stran opisuje najdišča, način življenja ter opozarja na določene značilnosti, katere je mogoče videti tudi preko slikovnega gradiva, ki je objavljeno na spletni strani. Obiskovalec strani tako izve, v katerih obdobjih je bilo naseljeno to območje in s katerimi kulturami.

6. Primernost spletne strani:
- za osnovno šolo
  - za srednjo šolo
  - za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

1. Pojdi na stran občine Ormož (www.ormoz.si/457.0.html) in s pomočjo poglavja Arheologija odgovori na naslednja vprašanja. Pomagaj si tudi z dosedanjim znanjem o prazgodovini, katerega si pridobil pri pouku zgodovine.

Naštej v katerih obdobjih (prazgodovina) je bilo naseljeno mesto Ormož?

- _____
- _____
- _____

2. Pozorno preberi tekst in obkroži pravilne odgovore.

a) Ormož se uvršča med največja

- južnoevropska prazgodovinska najdišča
- srednjeevropska antična središča
- srednjeevropska prazgodovinska najdišča

b) V eneolitiku ali v bakreni dobi so hiše gradili iz

- slame
- lesa
- kamenja

c) S pričetkom starejše železne dobe na Štajerskem je prišlo do spremembe pri pokopavanju. Ta sprememba je bila :

- trupla niso več sežigali
- nad žganimi pokopi so nasipavali velike gomile
- nad žganimi pokopi so postavljali spomenike

3. V Sloveniji je bilo najdenih kar nekaj najdišč iz kovinske dobe. Razvrsti jih po časovnih obdobjih.

NAJDIŠČA: Stična, Ljubljansko barje, Zasavje, Celje, Cerklje, Novo mesto, Ptuj

BAKRENA DOBA	
BRONASTA DOBA	
ŽELEZNA DOBA	

4. S pomočjo dosedanjega znanja o prazgodovini opiši način življenja v bakreni dobi (značilnosti, časovno obdobje ...).

5. Na kratko, z najbolj bistvenimi značilnostmi opiši življenje v bakreni dobi, ki je značilno za najdišče v Ormožu. Ali lahko to posplošimo tudi za ostala najdišča v Sloveniji?

REŠITVE

1. Mesto Ormož je bilo naseljeno v bakreni dobi, v starejši železni dobi in v mlajši železni dobi.

2. Ormož se uvršča med največja srednjeevropska prazgodovinska najdišča.

V eneolitiku ali v bakreni dobi so hiše gradili iz lesa. S pričetkom starejše železne dobe na Štajerskem je prišlo do spremembe pri pokopavanju. Ta sprememba je bila: nad žganimi pokopi so nasipavali velike gomile.

3.

BAKRENA DOBA	LJUBLJANSKO BARJE
BRONASTA DOBA	ZASAVJE, PTUJ, CERKNO
ŽELEZNA DOBA	CELJE, ZASAVJE, NOVO MESTO, STIČNA

4. Obdelava bakra se pojavi ob zelo različnem času na različnih koncih sveta. Začetki tega obdobja segajo v čas 9. tisočletja pr.Kr. v maloazijsko pokrajino Anatolijo, ki je zelo bogata z rudami. Za to obdobje ni značilna samo uporaba bakra temveč tudi drugih kovin (zlata, brona, srebra). Pomemben je bakreni pas, kateri se razteza preko Turčije, Male Azije, Kavkaza. Uporaba bakra se razširi v Evropo ob koncu 5. tisočletja pr.Kr.

5. Naveden mora biti opis :

- zasnove naselij in način gradnje
- opis ognjišč in zbiralnikov za vodo
- vsakdanjega življenja (gospodarstvo, prehranjevanje, verovanje)
- način pokopov

Način življenja na tem območju lahko posplošimo na ostala najdišča, vendar moramo biti pri tem pozorni na določene razlike, ki se pojavljajo. Te razlike so odvisne predvsem od geografskih danosti.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Mojca Stopar

OPIS NALOGE: Sodelovanje pri predstavitvi.

ČLAN ŠT. 2: Tanja Pilih

OPIS NALOGE: Izbiranje internetnih strani, opis internetne strani in priprava nalog ter sodelovanje pri predstavitvi.

ČLAN ŠT. 3: Marija Pokmajevič

OPIS NALOGE: Prepis tabele prazgodovinskih obdobj iz Leksikona Cankarjeve založbe. Predstavitev strani Narodni muzej Slovenije, sestavitev nalog in njihova predstavitev.

ČLAN ŠT. 4: Andrej Glasenčnik

OPIS NALOGE: Računalniška obdelava in priprava končne verzije naloge, priprava prosojnic in sodelovanje pri predstavitvi – poročilo o skupnem delu.

ČLAN ŠT. 5: Brigita Praznik

OPIS NALOGE. Izbiranje primernih internetnih strani, opis internetne strani, priprava nalog in predstavitev svoje strani. Organizacija dela skupine.

Delo je potekalo v skupini petih študentov zgodovine, kar je relativno velika skupina. Po pregledu internetnih strani smo glede na njihovo relativno skromno število izbrali tri najboljše. Po tem, ko smo si razdelili delo, smo delali individualno v domačih okoljih. Mojca je skrbela, da vsi vse pravočasno naredimo. Tanja, Marija in Brigita so opisale izbrane strani in izdelale naloge. Izbrali smo izdelano gradivo in se dogovorili o obliki naloge. Andrej je uredil izbrano gradivo, izdelal končno verzijo naloge in pripravili prosojnice za predstavitev. Delo je potekalo po načrtu in z izdelkom smo zadovoljni. Pri predstavitvi sodelujemo vsi študentje.

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
20.-27. 10. 2005	- iskanje internetnih strani
27. 10. 2005	- izbor treh strani in razdelitev dela
3. 11. 2005	- poročanje o delu in sestava končne verzije naloge
7. 11. 2005	- priprava za predstavitev naloge
10. 11. 2005	- predstavitev naloge

SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV

1. Brodnik, V.,1997. Učbenik za prvi letnik gimnazije Zgodovina 1, Ljubljana. DZS, str. 23-48.
2. Kern, A. N., 1998. Stari in srednji vek. Vaje 6. Ljubljana. Modrijan, str. 3-6.
3. Leksikon Cankarjeve založbe, 1985, Ljubljana, Cankarjeva založba.
4. Pastar, Z., Sobotkiewicz, J.,1998. Delovni zvezek Zgodovina 1, Ljubljana: DZS, str. 15-22.
5. Narodni muzej. URL:
http://www.narmuz-lj.si/slovensko/12_oddelki/arheoloski/zbirke/prazgodovina.html
(citirano dne: 25. 10. 2005)
6. Občina Ormož. URL: www.ormoz.si/457.0.html (citirano dne: 25. 10. 2005)
7. Wikipedia. URL: <http://sl.wikipedia.org/wiki/Prazgodovina> (citirano dne: 25. 10. 2005)

UPORABA SPLETNIH STRANI V SLOVENSKEM JEZIKU PRI POUKU ZGODOVINE: STARI VEK - NAJSTAREJŠE CIVILIZACIJE

ČLANI SKUPINE:

1. Aleš Bobek
2. Ana Ravbar
3. Maja Medvešček
4. Meta Černigoj

PRVA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Prve visoke civilizacije
2. WWW NASLOV: http://projekti.svarog.org/prve_civ/kazalo.html

3. Spletna stran vključuje:

- a) video-posnetke
- b) zvočne posnetke
- c) slikovno gradivo**
- č) pisno gradivo**
- d) drugo: vodene animacije**

4. Spletna stran ni prevedena.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Spletna stran http://projekti.svarog.org/prve_civ/kazalo.html daje podatke o kraju in času nastanka prvih visokih civilizacij. Posebej so opisane Sumerska država, Akadsko kraljestvo, Staro in Novobabilonsko kraljestvo ter Asirsko kraljestvo. Stran vsebuje dve vodeni animaciji o Asiriji in Mezopotamiji. Na strani najdemo podatke o gospodarstvu, zgradbi družbe, pravu, pisavi, umetnosti, veri, znanosti in tehniki ter o stavbarstvu. Stran še ni končana, saj so animacije izdelane le za Mezopotamijo.

6. Primernost spletne strani:

- a) za osnovno šolo
- b) za srednjo šolo
- c) za osnovno in srednjo šolo**

7. Vodene naloge:

I. Pojdi na stran http://projekti.svarog.org/prve_civ/kazalo.html ter klikni na geslo "Prve visoko razvite civilizacije". S pomočjo spletne strani odgovori na naslednja kratka vprašanja:

1. Kdaj in kje so nastale prve visoke civilizacije?
-

2. Zakaj pravimo, da so prve visoke civilizacije darilo rek? katerih rek?

---

3. Katere pripomočke so uporabljali pri obdelavi zemlje?

---

4. Naštej nekaj kmetijskih kultur, ki so uspevale na teh področjih.

II. Vrnite se na Kazalo in kliknite na geslo „Starobabilonsko kraljestvo“. Dobro preberite tekst, ki se vam odpre, nato pa preberite tekst še pod geslom „Pravo“ in odgovorite na naslednje vprašanje.

Označite vlogo kralja Hamurabija in njegovega zakonika.

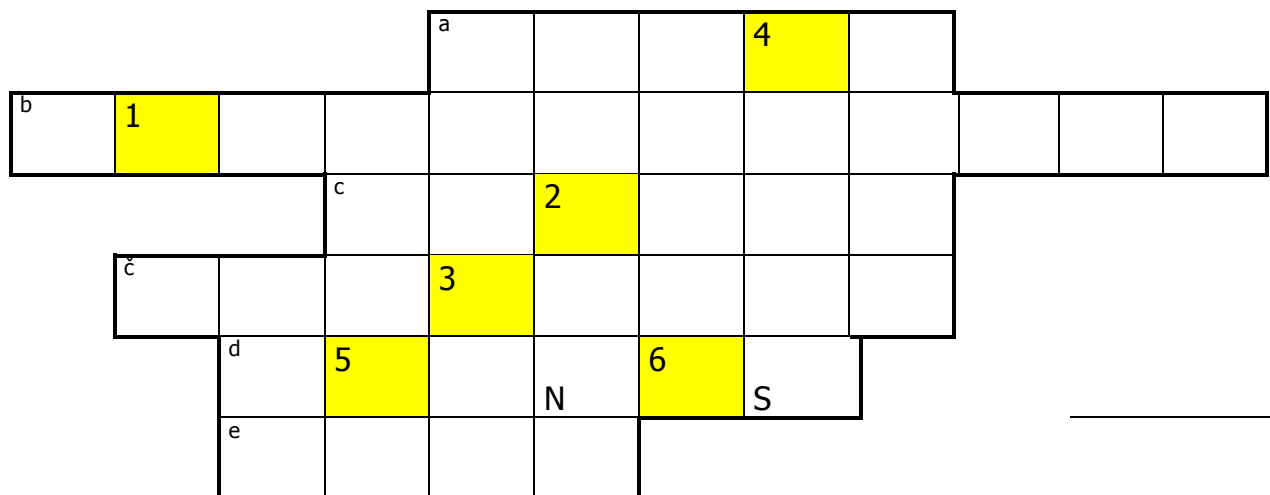

III. Vrnite se na Kazalo. V Kazalu izberite geslo „Akadsko kraljestvo“, preberite tekst in rešite križanko. V označenih poljih se vam bo izpisalo ime še enega pomembnega zakonodajalca.

- a) Eno od mest, ki jih je zasedel umski kralj
- b) Ime umskega kralja
- c) Ime kralja, ki je premagal kralja Lugalzaggisija
- č) Nova vrsta pisave, ki se uveljavi v času urske dinastije
- d) Gorovje na meji Akadskega kraljestva
- e) Mesto na SZ Sumera

1	2	3	4	5	6

III. Vrnite se na Kazalo, kliknite na geslo „Vera“, preberite tekst in rešite spodnjo nalogo.

a) Naštete najpomembnejše značilnosti sumerskega verovanja.

---

b) Povežite!

1 ANU

A Boginja ljubezni in rastlinstva, posebej je rodovitnost

2 ENLIL

B Izvor rodovitnosti – posebej tako v moškem božanstvu (sin), kot tudi v ženskem

3 ŠAMAŠA

C Nebo – najvišji bog, oče bogov

4 LUNA

Č Bog nevihte – določal je usodo vsakemu posamezniku

5 IŠTAR

D Sonce – vir življenja in vrelec svetlobe, pa tudi simbol uničevalnega ognja

V. Vrnite se na Kazalo in izberite vodeno animacijo o Mezopotamiji. Oglejte si celotno vodeno animacijo ter opišite razvoj od Hamurabija do prihoda Kira Velikega. Lahko si pomagata tudi z podatki, ki jih najdeš pod gesli „Starobabilonsko kraljestvo“, „Asirsko kraljestvo“ ter „Novobabilonsko kraljestvo“.

Rešitve:

I. naloga

- a) Prve visoke civilizacije so nastale okoli leta 3500 pr.n.št. ob Nilu, Evfratu in Tigrisu.
- b) Prve civilizacije so darilo Nila, Evfrata in Tigrisa, ker so te reke ob poplavljanju s seboj prinesle naplavine, zaradi katerih je bila zemlja na teh območjih rodovitna.
- č) Pomagali so si s šadufi– namakalnimi napravami, z ralom, kasneje pa tudi s plugom.
- d) Pridelovali so pšenico, ječmen, proso, lečo ter tudi sadje.

II. naloga

Hamurabi je bil šesti babilonski kralj, vladal je od leta 1792 do leta 1750 pr.n.št. Podredil si je celotno območje Mezopotamije, zavzel je Sumersko in Akadsko kraljestvo. Najbolj poznan je po zakoniku, ki je ohranjen na kamniti steli. Zakonik je sestavljen iz 282 členov, državi je z njim zagotovil družbeni, upravni in pravosodni red. Iz zakonika je razvidna razdelitev družbe na plemstvo, svobodnjake, polsvobodnjake in sužnje. V zakoniku je uveljavljeno talionsko načelo, kazni so izredno krute, kljub temu pa pomeni njegov zakonik izreden prispevek k razvoju civilizacije. Njegovi nasledniki niso dosegli njegove veličine, kar je povzročilo razpad babilonskega imperija.

III. naloga

- a) LAGAS
- b) LUGALZAGGISI
- c) SARGON
- č) KLINASTA
- d) AMANUS
- e) AKAD

rešitev: URNAMU

IV. naloga

- a) Za Sumerce, kot tudi za vsa druga ljudstva v Mezopotamiji je narava predstavljala silo, ki je sposobna vplivati na življenje, zato so naravo in njene pojave posebili v božanska bitja. Na začetku so obstajali trije elementi: nebo, zemlja in voda, z združitvijo teh pa so nastali bogovi. Zelo razširjeno je bilo tudi vedeževanje.
- b) 1C, 2Č, 3D, 4B, 5A

V. naloga

Hamurabijevi nasledniki niso zmogli braniti ozemelj, ki jih je Hamurabi zasedel. V 16. stoletju pr. n. št. so iz vzhoda prodrli Kasiti in strmoglavili amoritsko dinastijo. Vladali so 300 let in se v tem času asimilirali. V 13. stoletju je Babilon zasedel asirski kralj Tukulti – Ninurti, sledilo je kratko obdobje samostojnosti, nato pa je Babilonijo spet zasedel asirski vladar Tiglatpileasar I. Asirci so obvladovali Babilon nadaljnjih 500 let do razpada asirske države v 7. stoletju pr. n. št. Takrat so se Babilonci uprli pod Nebopolasarjem, ki ga štejemo za začetnika Novobabilonskega imperija, ki pa je trajal le slabo stoletja, do vdora Perzijcev pod vodstvom Kira Velikega leta 538 pr. n. št.

DRUGA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: mumija IsaHta

2. WWW NASLOV: www.narmuz-lj.si/mumija/

3. Spletna stran vključuje:

a) video-posnetke

b) zvočne posnetke

c) slikovno gradivo

č) pisno gradivo

d) drugo: stran je prilagojena za slepe in slabovidne

4. Spletna stran je prevedena v **angleški jezik**.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Spletna stran o mumiji je prevedena v angleški jezik, prilagojena je tudi za slepe in slabovidne. Zelo dobro je opremljena s slikovnim gradivom, saj vsebuje med drugimi slikami tudi rentgenske posnetke, ct-slike, ct-filme ter slike od leta 1944 do danes.

Tudi pisno gradivo je dobro, saj nam veliko pove o raziskavah, ki so jih opravljali na mumiji nekoč, ter o raziskavah, ki jih opravljajo danes.

Spletna stran vsebuje tudi podatke o nosilcu projekta, zunanjih sodelavcih in institucijah, ter kratko shemo in zasnovo projekta.

6. Primernost spletne strani:

a) za osnovno šolo

b) za srednjo šolo

c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge

Pojdi na naslov www.narmuz-lj.si, nato klikni na **Narodni muzej Slovenije**, odprla se ti bo stran- klikni na **slovensko zastavo**, zopet se ti bo odprla nova stran- na vrhu imaš različne rubrike klikni na **razstave**, na sledeči strani imaš ponovno različne rubrike, sedaj pa klikni na zadnjo-**mumija**.

Natančno preberi besedilo ki je pred teboj in pritisni na **naslov**, ki se nahaja na koncu strani.

Odprla se ti je stran, kjer imaš možnost izbirati med jezikom in formatom, klikni na **slovensko zastavo na desni strani**.

Sedaj si na zeleni strani. Levo zgoraj imaš **6 kvadratov (sličic)**, vsakega posebej pritisni, natančno preberi besedilo, oglej si priložene slike.

S pomočjo besedila in slik skušaj rešiti naloge.

I. Kaj lahko na podlagi raziskav ugotovimo o pokojniku (naštej vsaj 4 stvari)?

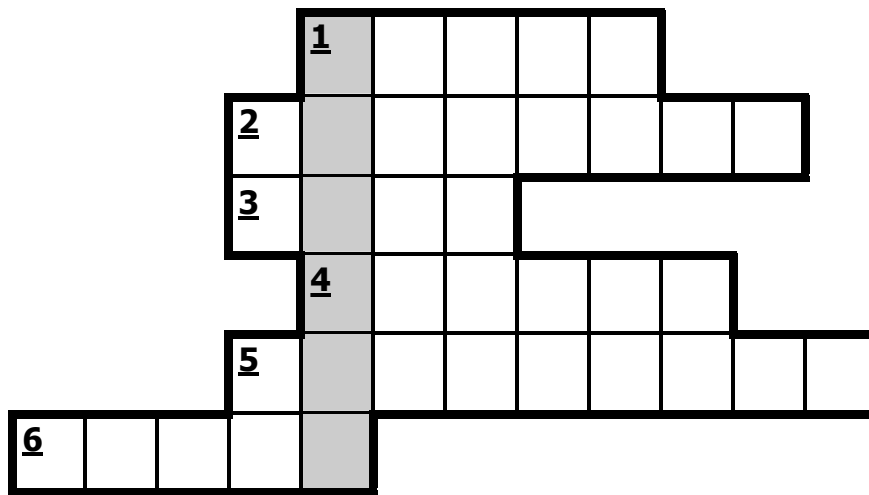

II. Dopolni besedilo:

Leta _____ je vitez _____,
Deželnemu muzeju v Ljubljani poklonil _____.
To je danes edina _____ v
Sloveniji.

_____ na krsti so bili prevedeni že leta _____,
prevedel pa jih je _____.
_____ na antropomorfnih krstih razkrije, da je bilo pokojniku
ime _____ in da je bil svečenik _____ templja
v _____. Izvira iz grobišč v _____ iz
poznega obdobja - _____.

III. Skušaj rešiti križanko. Pomagaj si z besedilom.

1. Kako imenujemo stavbo, kjer si lahko obiskovalci ogledajo mumijo?
2. Mumija je ena najdragocenejših ... (predmet, ki se hrani v muzeju)?
3. Mumija prihaja iz templja, ki je bil posvečen bogu. Kateremu?
4. Kako je ime naši mumiji?
5. Slovenski kraj, kjer danes hranijo mumijo.
6. Večslojna površinska poslikana plast.

IV. Razmisli in s pomočjo besedila poskušaj odgovoriti na naslednje vprašanje: Kako je potrebno skrbeti za mumijo in krsto da se ohrani in ne propade, ter kakšne metode so uporabljali pri raziskovanju včasih, kakšne uporabljajo danes?

V. Razmisli in napiši: Zakaj je mumija pomembna za nas (kaj nam mumija lahko pove danes)?

Rešitve:

I. naloga

S pomočjo raziskav, lahko o pokojniku ugotovimo: starost, spol, določene bolezni, včasih vzrok smrti, določiti se da tudi rdeče krvničke, živčna tkiva, dna ...

II. naloga

- 1846
- Anton pl. Lavrin
- egipčansko mumijo
- staro egipčanska antropomorfna krsta s človeško mumijo
- Hieroglifi
- 1866
- Albert Kosmač
- Napis
- Isahta
- amonovega
- Karmaku
- Zahodnih Tebah
- 8./7. stoletje pred našim štetjem

III. naloga

Rešitve križanke:

- MUZEJ
- MUZEALIJ
- AMON
- ISAHTA
- LJUBLJANA
- GESSA

IV. naloga

Mumija je v zelo slabem stanju, zato potrebuje ustrezne klimatske pogoje: primerna temperatura, vlaga, svetloba.

Pri konzerviranju in restavriranju probleme rešujejo na dva načina:

- preventivno (mumija je hranjena v posebni komori)
- aktivno (posegi na krsti: čiščenje, utrjevanje materiala...).

Pred in med delom se delajo različne raziskave in analize (mikrokemične, kemične, fizikalne, mikrobiološke ...)

Potrebno je ugotoviti vzroke in načine propadanja, da bi to lahko preprečili.

Dobro je treba poznati materiale in tehnike, ki so jih uporabljali pri izdelavi krst.

Tudi v delavnici mora biti ustrezna klima, delavci pa morajo biti zaščiteni, saj imajo ne malokdaj opravka s strupenimi snovmi. Prav tako naj bodo tudi na razstavi pravi pogoji.

Glede raziskav pa lahko ugotovimo naslednje: некоč s tovrstnimi materiali niso znali dobro rokovati, saj so mumijo odvijali, secirali, odvzemali vzorce kosti, pri tem pa so dejansko napravili več škode kot koristi.

Z odkritjem rentgenskih žarkov se zadeva izboljša, saj niso več potrebni posegi, ki bi material uničili. Uporabljajo se še številne druge raziskave, kot so CT, XRD, XRF, IRS.

Pri tem delu pa imajo veliko vlogo tudi endoskopi, s katerimi se vzamejo različni vzorci in se jih s pomočjo mikroskopov opazuje.

V. naloga

Pri tej nalogi pustimo prosto pot dijakom oziroma učenem, pričakovano je, da na podlagi teksta in slik razmislijo in opišejo svoje ugotovitve.

Na primer: mumija je zelo dober vir za razumevanje načina življenja v starem Egiptu ...

Vedeti moramo, da je tovrstna najdba zelo dragocena, ne samo zaradi njene denarne, ampak zaradi zgodovinske vrednosti.

Taki primeri ne malokomu dajo misliti, kako so ljudje že v dobi pred našim štetjem zelo dobro poznali medicino, pa tudi kakšen odnos so imeli do mrtvih ...

TRETJA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Stari Egipt

2. WWW NASLOV: http://sl.wikipedia.org/wiki/Stari_Egipt

3. Spletna stran vključuje:

a) video-posnetke

b) zvočne posnetke

c) slikovno gradivo

č) pisno gradivo

d) drugo:

4. Spletna stran je prevedena v angleški, nemški, španski, francoski, madžarski, poljski, ruski jezik.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Spletna stran obravnava stari Egipt v obdobju od leta 3000 pr. n. št. pa do 525 pr. n. št., ko je bil priključen Perzijskemu imperiju. Predstavi nam zgodovinski razvoj Egipta v tem obdobju (pomembnejši dogodki in faraoni), pa tudi družbeno in kulturno stanje v starem Egiptu (družbena ureditev, religija, pisava, medicina, književnost, matematika ...).

6. Primernost spletne strani:

a) za osnovno šolo

b) za srednjo šolo

c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

I. Vstavi pravilne manjkajoče besede.

- a) Stara država Egipt je nastala z združitvijo _____ in _____, ki ju je združil faraon _____.
- b) Po 1. vmesnem obdobju in dolgotrajni državljanski vojni so Egipt združili v eno državo, prestolnica pa je postalo mesto _____, današnji _____.
- c) Na verovanje ljudi in religijo so vplivale predvsem _____ ter _____.
- d) Egipčani so bili znani po gradbenih spretnostih, saj so ustvarili eno izmed sedmih čudes sveta, _____.
- e) Za gradnjo stavb so kot gradbeni material uporabljali _____, izdelano iz slame in blata, za gradnjo svetišč, grobnic in palač pa so uporabljali _____.

II. Obkroži pravilen odgovor.

1. Najštevilčnejši del prebivalstva v starem Egiptu so bili:

- a) sužnji
- b) kmetje
- c) plemstvo
- č) vojaki

2. Najbolj znana piramida v Gazi se imenuje:

- a) Kefrenova
- b) Ramzesova
- c) Keopsova
- č) Tutankamova

3. Egipčani so poznali tudi prve koledarje, ki so temeljili na:

- a) Luninem letu
- b) Nilovih poplavah
- c) gibanju planetov
- č) Sončevem letu

III. Smiselno poveži levi in desni stolpec.

___ papirus	A mirovna pogodba
___ monoteizem	B Amenofis IV.
___ hieroglifi	C pisni material
___ Hetiti – Ramzes II.	Č najpomembnejši človek v Egiptu
___ Himna sončnemu kraljestvu	D podobopis
___ faraon	E najpopularnejša vera
___ Ozirisov kult	

IV. Odgovori na vprašanja

1. Klikni na ime prestolnice Srednje države in naštej njene glavne znamenitosti.

---

2. Kakšne so bile naloge vojske?

---

3. Kdo so bili sužnji in kaj je bilo značilno za njih?

---

4. Zakaj se je razvila matematika in katere operacije so poznali?

---

5. Naštej najpomembnejša knjižna dela.

---

6. Pri poglavju Gradbeništvo klikni na Dolino kraljev, preberi besedilo in napiši po čem je najbolj znana.

VI. Na kratko opiši družbeno ureditev v starem Egiptu.

V. Opiši, zakaj je bil Ramzes II. eden najuspešnejših faraonov obdobja Nove države. (za pomoč klikni Ramzes II.)

Rešitve:

I. naloga

- a) Zgornjega Egipta in Spodnjega Egipta, Menes.
- b) Tebe, Luksor.
- c) Redne poplave reke Nil in sončna toplota (Sonce).
- d) Piramide.
- e) Opeko, kamenje.

II. naloga

- 1. b
- 2. c
- 3. č

III. naloga

- C_papirus
- B_monoteizem
- D_hieroglifi
- A_Hetiti – Ramzes II.
- B_Himna sončnemu kraljestvu
- C_faraon
- E_Ozirisov kult

IV. naloga

1. Dolina kraljev, Dolina kraljic, Memnonova kolosa, Tempelj kraljice Hačepsut, Tempelj v Karnaku, Luksor tempelj.
2. Ohranjanje miru in reda v državi, osvajalni vojaški pohodi.
3. Večinoma vojni ujetniki, bili so brez svobode, zaposleni pri kmečkih in obrtnih delih, pa tudi na dvorih.
4. Zaradi potrebe po meritvi polj po vsakoletnih poplavah in določanja meja med sosednjimi območji; seštevanje, odštevanje, množenje, deljenje.
5. Knjiga mrtvih, Pesem nosačev, Začetek besed velike razveseljevalke srca, Zgodba o dveh bratih.
6. Več kot 60 grobnic, grobnica Tutankamona.

V. naloga

Najvišje na družbeni lestvici je bilo plemstvo. Na vrhu je bil faraon, kot najpomembnejši in najpremožnejši človek v državi, ki je bila njegova last. Med plemstvo so spadali še visoki in srednji uradniki, svečeniki in vojaški častniki. Plemstvo je v rokah držalo veliko bogastva. Naslednji sloj je predstavljalo meščanstvo, ki je bilo v Egiptu bolj šibko, sestavljeno iz obrtnikov, trgovcev, umetnikov in pisarjev.

Kmetje so bili najštevilčnejši del prebivalstva. Ločeni so bili na male lastnike zemljišč, ki so bili samostojni gospodarji in plačevali davke ter na odvisne kmete, ki so obdelovali kraljevska, vojaška ter tempeljska posestva. Čeprav so bili vezani na zemljo, pa niso bili sužnji.

Sužnji so predstavljali sloj, ki je bil sestavljen večinoma iz vojnih ujetnikov, bili so brez svobode, lahko pa so se poročali in imeli otroke. Zaposleni so bili pri kmečkih, obrtnih delih, lahko pa tudi na dvoru, kot faraonovi spremljevalci.

Vojska je v državi ohranjala mir in red, ter se tudi odpravljala na osvajalne pohode, v njej pa so služili vsi svobodni ljudje, razen svečenikov. Hierarhično je bil najvišje faraon, za njim je bil vezir, ki so mu sledili upravniki vojaških zadev (polkovniki vojakov), predstojniki skladišča orožja, častniki in nižji častniki. Vojsko so dolgo časa sestavljali z naborom, šele od 18. dinastije naprej se je uveljavila najemniška vojska.

VI. naloga

Egipt je v njegovem času doživel ogromen politični, gospodarski in kulturni razvoj. To dokazujejo tudi številna gradbena dela. V tem času so bili zgrajeni novi templji, veliko svetišč in spomenikov, najznamenitejši je Abu Simbel in dve novi mesti, Pitom in Ramzesovo mesto. Vladar je uspešno ubranil državo pred Libijci in Širdanci. Spopadel se je tudi s Hetiti, s katerimi je bil bitko pri Kardešu, ki se je končala neodločeno. Podpisana je bila prva ohranjena mirovna pogodba v zgodovini človeštva.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Meta Černigoj

OPIS NALOGE:

- organiziranje sestankov in koordinacija dela,
- predlagala spletne strani:
www.sl.wikipedia.org/wiki/Prve_visoke_civilizacije in www.narmuz-lj.si/mumija
- izdelala ter oblikovala naloge na spletno stran:
www.sl.wikipedia.org/wiki/Prve_visoke_civilizacije ter na stran:
http://projekti.svarog.org/prve_civ/kazalo.html
- sodelovala pri predstavitvi

ČLAN ŠT. 2: Maja Medvešček

OPIS NALOGE:

- predlagala spletno stran:
http://projekti.svarog.org/prve_civ/kazalo.html
- izdelala in oblikovala naloge na spletno stran: www.narmuz-lj.si/mumija
- sodelovala pri predstavitvi

ČLAN ŠT. 3: Ana Ravbar

OPIS NALOGE:

- predlagala spletno stran:
www.zrssi/borut/gimpoljane/latinlatin/nastanek_in_razvoj_pisave
- zbrala skupaj delo vseh članov in uredila skupinsko nalogo
- sodelovala pri predstavitvi

ČLAN ŠT. 4: Aleš Bobek

OPIS NALOGE:

- predlagal spletne strani:
- izdelal in oblikoval naloge na spletno stran:
http://sl.wikipedia.org/wiki/Stari_Egipt
- sodeloval pri predstavitvi

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
18 . 10 . 2005	Primerjava najdenih spletnih strani
20 . 10 . 2005	Dokončno izbrali dve spletni strani in si razdelili zadolžitve
25 . 10 . 2005	Pregledali naloge za stran www.sl.wikipedia.org/wiki/Prve_visoke_civilizacije , določili še tretjo spletno stran
3 . 11 . 2005	Pregled sestavljenih nalog, razdelitev zadolžitev pri predstavitvi
7 . 11 . 2005	Dokončen pregled izdelka, generalka predstavitve

SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV

- Svetovna zgodovina: Cankarjeva založba, Ljubljana, 1981.
- Grimal, Nicolas: Storia universale – L'Antico Egitto, Corriere della Sera, 2004.
- Leksikon Cankarjeve založbe, Cankarjeva založba, Ljubljana, 1998.

UPORABA SPLETNIH STRANI V SLOVENSKEM JEZIKU PRI POUKU ZGODOVINE: STARI VEK - GRKI

ČLANI SKUPINE:

1. Ines Zgonc
2. Maja Žibert
3. Mirka Milovančev
4. Petra Dragan
5. Petra Merljak

PRVA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: baza.svarog.org.
2. WWW NASLOV: <http://baza.svarog.org/predmet/zgodovina/>
3. Spletna stran vključuje slikovno in pisno gradivo ter animacije.
4. Spletna stran je v slovenščini in ni prevedena v noben tuj jezik.
5. Kratka vsebina spletne strani:

Na spletni strani Svarog učenci dobijo dokaj dober pregled grške zgodovine in najdejo tudi druge teme, ki se nanjo navezujejo. S klikom na posamezni naslov na prikazanem seznamu npr.: Od Homerja do Perikleja, učenci dobijo popolne podatke o tem obdobju. Lahko pa pogledajo med projekte in kliknejo na geslo Aleksander Veliki in dobijo podroben pregled njegovega življenja. Na Svarogovih straneh lahko učenci najdejo vse podatke, ki jih zanimajo v povezavi z grško zgodovino in še mnogo več.

6. Primernost spletne strani: za srednjo šolo.
7. Vodene naloge z navodili za reševanje in rešitvami nalog na koncu.

7. 1 NALOGE:

a) Prva naloga

Odgovor najdete na spletni strani:

Na www strani <http://baza.svarog.org/predmet/zgodovina/> poišči in izberi članek Grška družba od Homerja do Perikleja. Če ne uspeš, pa pojdi neposredno na www naslovu http://www.svarog.org/zgodovina/stari_vek/homer_periklej.php.

Okoli 1200 pr. n. št. so bili Grki razdeljeni na več plemen, ki so si med seboj razdelila Peloponez. Naštej ta plemena.

b) Druga naloga

Odgovor najdete na spletni strani:

Na [www strani http://baza.svarog.org/predmet/zgodovina/](http://baza.svarog.org/predmet/zgodovina/) poišči in izberi članek Grška družba od Homerja do Perikleja. Če se izgubiš, pojdi neposredno na [www naslovu http://www.svarog.org/zgodovina/stari_vek/homer_periklej.php](http://www.svarog.org/zgodovina/stari_vek/homer_periklej.php).

Dopolni:

Okoli 800 pr. n. št. so Grki prevzeli skupno ime _____. Ker pa niso bili povezani v državo, so imeli ime za skupno deželo, ki se je imenovala _____. Njihova družbena ureditev je bila kar komplicirana. Najprej so živeli v _____, katerim je poveljeval _____. Več rodov se je povezovalo v _____ ali _____. Bratstva so bila po večini vojaške enote. Povezovala so se v _____ ali _____. Na čelu plemena pa je bil _____. Glavno besedo je imela _____ v kateri so bili moški, ki so nosili orožje. Na vaseh pa je živel prebivalstvo, ki ni imelo zemlje, to so bili _____ ali _____.

c) Tretja naloga

Odgovor najdete na spletni strani:

Na [www strani http://baza.svarog.org/predmet/zgodovina/](http://baza.svarog.org/predmet/zgodovina/) poišči in izberi članek grška družba od Homerja do Perikleja. Če ne uspeš, pojdi neposredno na [www naslovu http://www.svarog.org/zgodovina/stari_vek/homer_periklej.php](http://www.svarog.org/zgodovina/stari_vek/homer_periklej.php).

Obkroži imena grških polis izmed naštetih držav.

- a) Atene
- b) Sparta
- c) Egipt
- č) Aleksandrija
- d) Korint
- e) Perzija

d) Četrta naloga

Odgovor najdete na spletni strani:

Na [www strani http://baza.svarog.org/predmet/zgodovina/](http://baza.svarog.org/predmet/zgodovina/) poišči in izberi članek grška družba od Homerja do Perikleja. Če odgovora ne najdeš, pojdi neposredno na [www naslovu http://www.svarog.org/zgodovina/stari_vek/homer_periklej.php](http://www.svarog.org/zgodovina/stari_vek/homer_periklej.php).

Okoli 750 pr. n. št. pride do Velike grške kolonizacije. Kateri vzroki so povzročili ta proces? V katere smeri je potekala kolonizacija?

e) Peta naloga

Odgovor najdete na spletni strani:

Na [www strani http://baza.svarog.org/predmet/zgodovina/](http://baza.svarog.org/predmet/zgodovina/) klikneš na gumb Projekti. Ko se ti odprejo Projekti izberi geslo Aleksander Veliki. Ko to storiš, se ti pokaže več člankov o Aleksandrovem življenju. Odgovor na zastavljeno vprašanje najdeš v zadnjem članku Razpad Aleksandrove svetovne države. Če se izgubiš, lahko odgovor dobiš neposredno na [www naslovu http://projekti.svarog.org/aleksander_veliki/aleksander_22.htm](http://projekti.svarog.org/aleksander_veliki/aleksander_22.htm).

Aleksander Veliki je v desetletju osvojil veliko ozemlja. Na poti osvajanja dežel je ustanovil več kot 70 mest, ki so postali centri širjenja grške kulture. Kljub temu pa mu ni uspelo vzpostaviti močne uprave, tako da je bilo njegovo kraljestvo na šibkih temeljih. Na kratko razloži kako so se dogodki odvijali po Aleksandrovi smrti in katere 4 helenistične države so nastale iz prejšnjega kraljestva.

7. 2 ODGOVORI:

- a) Dorci, Jonci in Ahajci.
- b) Heleni, Helada, rodovih, Gerond, bratstva, fratrije, plemena, file, bazilevs, ljudska skupščina, teti, dninarji.
- c) Pravilni odgovori: a, b in d.
- d) Veliko grško kolonizacijo so povzročili: prenaseljenost, pomanjkanje zemlje, politični razlogi, socialni nemiri in družbeno razslojevanje. Kolonizacija je potekala v treh smereh: Zahodno Sredozemlje (Italija, Francija), Črno morske in severne egejske obale, severnoafriške obale (Libija, Egipt).
- e) Ker Aleksander po smrti ni imel naslednika, so si njegovo državo po številnih zapletih in krvavih obračunih, v katerih je bil ubit tudi Aleksandrov sin, razdelili med seboj njegovi vojaški poveljniki - diadohi. Po bitki pri Ipsu leta 301 pr. n. št. je država razpadla na 4 helenistične države: ptolemajski Egipt, državo Selevkidov (od Inda do Sirije), Makedonijo in Lizmahovo državo (Trakija in del Male Azije), ki je propadla že leta 281 pr. n. št..

DRUGA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Četrta osnovna šola Celje, učna gradiva.
2. WWW NASLOV: <http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/>
3. Spletna stran vključuje slikovno in pisno gradivo.
4. Spletna stran je v slovenščini in ni prevoda v noben tuj jezik.
5. Kratka vsebina spletne strani:

Spletna stran je zelo primerna za otroke v osnovnih šolah. Vsebuje veliko slikovnega materiala in tako zgodovino Starih Grkov predstavi na zelo zabaven način. K vsakemu poglavju o Grkih, ki vsebuje razlago, so dodane naloge, ki preverijo razumevanje razlage. Če ima učenec pri reševanju težave, si lahko pomaga s "POMOČJO", ki je dodana pod nalogami. poleg tega, so k poglavjem dodane še uganke. Spletna stran je torej zelo uporabna in razgibana, ter kot taka popestri pouk zgodovine.

6. Primernost spletne strani: za osnovno šolo.
7. Vodene naloge z navodili za reševanje in rešitvami nalog na koncu.

7. 1 NALOGE:

a) Prva naloga

Odgovor najdete na spletni strani:

Na [www](http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/) naslovu <http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/>, kjer nato pod poglavjem zgodovina kliknete na Stari Grki – kultura. Naprej raziščite sami. Če odgovora ne najdeš, pojdi neposredno na spletni naslov: <http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/zgo/grki-kultura/herodot.htm>.

Kdo je bil oče zgodovine? Zakaj si je zaslužil ta naziv in katero delo je napisal?

b) Druga naloga

Odgovor najdete na spletni strani:

Na [www](http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/) naslovu <http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/>, kjer nato pod poglavjem zgodovina kliknete na Stari Grki – kultura. Naprej raziščite sami. Če se izgubite, pojdite na <http://gimvic.org/projekti/timko/matematika/arhimed%20v%20kopeli.htm>.

Kateri starogrški matematik je med kopanjem odkril svoj zakon, po katerem telo, potopljeno v vodo, na videz izgubi toliko teže, kolikor je težka izpodrinjena voda. Anekdota pravi, da je od navdušenja gol tekel po mestu in vpil: "Heureka, heureka!" - "Našel sem, našel sem!"

c) Tretja naloga

Odgovor najdete na spletni strani:

Na [www](http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/) naslovu <http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/>, kjer nato pod poglavjem zgodovina kliknete na Stari Grki – verovanje. Naprej raziščite sami. Če odgovora ne najdete, pojdite neposredno na [www](http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/zgo/grki-verovanje/bogovi.htm) naslov: <http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/zgo/grki-verovanje/bogovi.htm>.

Kdo je bila boginja lepote in ljubezni, kdo bog vojne? Kdo je vladal morju in kdo je bila boginja modrosti?

d) Četrta naloga

Odgovor najdete na spletni strani:

Pomoč pri računanju najdete na spletni strani <http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/zgo/grki-kultura/pitagora.htm>. Če vam računanje ne gre najbolj od rok za pomoč poprosite še pri uri matematike.

Starogrški matematik je bil tudi Pitagora, ki je znan predvsem po svojem Pitagorovem izreku. Napiši njegov izrek in nato še izračunaj dolžino hipotenuze (najdaljše stranice) v pravokotnem trikotniku, če kateti (krajši stranici) merita 3 in 4 cm.

e) Peta naloga

Odgovor najdete na spletni strani:

Na [www](http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/) naslovu <http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/>, kjer nato pod poglavjem zgodovina kliknete na Stari Grki – verovanje. Naprej raziščite sami. Če odgovora ne najdete, pojdite neposredno na [www](http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/zgo/grki-verovanje/bogovi.htm) naslov <http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/zgo/grki-verovanje/bogovi.htm>.

Kako z eno besedo imenujemo verovanje v več bogov?

f) Šesta naloga

Odgovor najdete na spletni strani:

Na [www](http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/) naslovu <http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/>, kjer nato pod poglavjem zgodovina kliknete na Stari Grki – kultura. Naprej raziščite sami. Če pa se izgubite, pojdite direktno na [www](http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/zgo/grki-kultura/dramatika.htm) stran <http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/zgo/grki-kultura/dramatika.htm>.

Iz katerih treh delov je bilo sestavljeno starogrško gledališče? Kje so igrali? Kdo so bili nastopajoči in v čem so se njihovi kostumi in tudi nastopi sami razlikovali od današnjih?

g) Sedma naloga

Odgovor najdete na spletni strani:

Na [www](http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/) naslovu: <http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/>, kjer nato izbereš pod poglavjem Zgodovina alineo Stari Grki - učna delavnica. Ali pa neposredno na [www](http://ro.zrsss.si/borut/zgodovina/grki/delavnica.htm) naslovu: <http://ro.zrsss.si/borut/zgodovina/grki/delavnica.htm>.

Na spletni strani <http://ro.zrsss.si/borut/zgodovina/grki/delavnica.htm> rešite naloge o Starih Grkih, ki jih je pripravila ga. Nečimer iz OŠ Šenčur. Če odgovora ne veste, si pomagajte z dodano pomočjo k vsaki temi. Tudi če nimate težav pri reševanju, si vseeno preberite daljše opise odgovorov pod rubriko »pomoč«, saj boste tako obogatili svoje znanje.

7. 2 ODGOVORI:

- Oče zgodovine je bil Herodot. Naziv si je zaslužil, ker je kot pripovedovalec zgodb poročila razširil tudi s pripovedmi iz bitk, drugimi zgodovinskimi pripetljaji in opisi čudes tujih dežel. Bil je tudi prvi, ki ni zgolj zapisoval preteklost ampak jo je obravnaval kot filozofski problem, oziroma kot raziskovalni projekt, ki prinaša znanje človeškega obnašanja. Herodot je zbral svoje zgodbe v nepretrgan oris Herodotovih zgodb.
- Arhimed.
- Afrodita, Ares, Pozejdon in Atena.
- $a^2+b^2=c^2$. Hipotenuza meri 5 cm.
- Politeizem.
- Gledališče je imelo tri dele: za igralce je imelo sceno (*Skene*), prostor za zbor (*Orchestra*), okoli pa so bili še sedeži za gledalce (*Auditorium*). Razlika z današnjim gledališčem je te, da so bila strogrška igrišča odprta (brez strehe), igrali pa so lahko

samo moški. Drugačni so bili tudi kostumi. Starogrški igralci so imeli pokrit obraz z maskami, s katerimi so ponazarjali značaj osebe, ki so jo igrali, vsebino pa je v verzih recitiral zbor v ozadju.

TRETJA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Wikipedia, prosta enciklopedija.
2. WWW NASLOV: http://sl.wikipedia.org/wiki/Glavna_stran
3. Spletna stran vključuje slikovno in pisno gradivo.
4. Spletna stran je v originalu v angleščini in je prevedena v slovenščino.
5. Kratka vsebina spletne strani:

Spletna stran je spletna enciklopedija. V spletni iskalnik lahko vpišemo kakršno koli geslo in velika verjetnost je, da rezultati ne bodo izostali. Če vpišemo 'stari Grki', lahko na strani ugotovimo, kako so se Grki sami sebe poimenovali, kako so jih drugi in kako se danes. Če vpišemo 'grško-perzijske vojne', lahko izvemo vse o vzrokih za vojno, poteku bitk posledicah ipd..

6. Primernost spletne strani: za osnovno in za srednjo šolo.
  7. Vodene naloge z navodili za reševanje in rešitvami nalog na koncu.
7. 1 NALOGE:

a) Prva naloga

Odgovor najdete na spletni strani:

Na spletni strani http://sl.wikipedia.org/wiki/Glavna_stran vtipkaj geslo '*stari Grki*'.

Kako so stari Grki imenovali sami sebe?

b) Druga naloga

Odgovor najdete na spletni strani:

Na spletni strani http://sl.wikipedia.org/wiki/Glavna_stran vtipkaj geslo '*kolonija*'.

Izberi ustrezno definicijo in dopolni:

Kolonija je _____.

c) Tretja naloga

Odgovor najdete na spletni strani:

Na spletni strani http://sl.wikipedia.org/wiki/Glavna_stran vtipkaj geslo '*grško-perzijske vojne*'.

Dopolni:

Atene ležijo na polotoku, ki se imenuje_____.

d) Četrta naloga

Odgovor najdete na spletni strani:

Na spletni strani http://sl.wikipedia.org/wiki/Glavna_stran vtipkaj geslo '*grška kultura*'.

Opiši grške arhitekturne sloge! Koliko jih je?

e) Peta naloga

Odgovor najdete na spletni strani:

Na spletni strani http://sl.wikipedia.org/wiki/Glavna_stran vtipkaj geslo '*grška kultura*'.

Kateri so bili trije glavni grški filozofi? Kakšen je njihov pomen, kako so delovali, kaj so zagovarjali, katere ustanove so ustanovili in katera dela so napisali?

7. 2 ODGOVORI:

a.) Heleni.

b) Kolonija je dežela, ki je pod oblastjo (gospodarsko in vojaško) močnejše države, od katere je prostorsko ločena.

c) Atika.

č) Izoblikovali so se trije gradbeni slogi: dorski, jonski in korintski.

Dorski slog je bil najstarejši. Razvil se je na grški celini, odlikoval pa se je po monumentalnosti, jasni zgradbi, preprostosti, in mogočnosti stebrov, ki so se ožili proti vrhu.

Jonski slog se je razvil na egejskih otokih in v Mali Aziji. Od dorskega se loči po vitkosti in elegantnejši gradnji.

Korintski slog se je razvil iz jonskega. Korintski kapitel ima obliko navzgor obrnjenega zvonca, iz katerega raste listje.

d) Glavni filozofi so bili:

Sokrat: v grški filozofiji je zelo velik mejnik. Izšel je iz sofistične šole. Hodil je po ulicah in ljudem zastavljal filozofska vprašanja. Boril se je proti relativizmu, kjer je vsakemu dovoljeno vse.

Platon: bil je Sokratov učenec. Veliko je potoval in ustanovil šolo z imenom Akademija. Trdil je, da je svet v katerem živimo, le odsev, kopija onstranskega sveta, zato ga prištevamo med idealistične filozofe. Idealno državo je razložil v knjigah *Država* in *Zakoni*.

Aristotel: bil je Platonov najboljši učenec; po učiteljevi smrti je odšel na makedonski dvor in tam postal vzgojitelj mlademu Aleksandru Velikemu. Kasneje je odšel v Atene in tam ustanovil šolo Licej. Ločil je med snovjo in obliko. Postavil je temelje logiki, teoriji književnosti in mnogim naravoslovnim znanostim. Proučeval je tudi družbo in o tem napisal delo *Politika*.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

Člani in njihove naloge

ČLAN ŠT. 1: Ines Zgonc

OPIS NALOGE:

- Pobrskaj po internetu in najdi vsaj 3 spletne strani v slovenščini na temo Stari Grki.
- Redno kontaktira z mentorjem in skrbi, da stvari gladko potekajo.

ČLAN ŠT. 2: Maja Žibert

OPIS NALOGE:

- Pobrskaj po internetu in najdi vsaj 3 spletne strani v slovenščini na temo Stari Grki.
- Napiši poročilo in naloge za spletno stran <http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/>.

ČLAN ŠT. 3: Mirka Milovančev

OPIS NALOGE:

- Pobrskaj po internetu in najdi vsaj 3 spletne strani v slovenščini na temo Stari Grki.
- Poenotenje končnega izdelka.
- Predstavitev.

ČLAN ŠT. 4: Petra Dragan

OPIS NALOGE:

- Pobrskaj po internetu in najdi vsaj 3 spletne strani v slovenščini na temo Stari Grki.
- Napiši poročilo in naloge za spletno stran <http://baza.svarog.org/predmet/zgodovina/>.

ČLAN ŠT. 5: Petra Merljak

OPIS NALOGE:

- Pobrskaj po internetu in najdi vsaj 3 spletne strani v slovenščini na temo Stari Grki.
- Napiši poročilo in naloge za spletno stran http://sl.wikipedia.org/wiki/Glavna_stran.

Datumi in opisi skupinskega dela

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
13. 10. 2005	Skupina se dogovori, da bo vsak član poiskal vsaj 3 spletne strani v slovenščini na temo Stari Grki.
18. 10. 2005	Vsak član skupine predstavi najdene spletne strani, nato pa se skupaj odločijo, katere tri so najbolj primerne.
27. 10. 2005	Skupina si razdeli nadaljnje delo.
9. 11. 2005	Skupina pregleda in popravi Skupinsko nalogo, ter se pripravi na predstavitev.

SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV

- Brodnik V., prof., Jernejčič R. A., prof. Radojnič Z., prof, Urankar-Dornik T., prof., 1997. ZGODOVINA 1, Učbenik za prvi letnik gimnazije. DZS, Ljubljana.
- <http://baza.svarog.org/predmet/zgodovina/>
- http://sl.wikipedia.org/wiki/Glavna_stran
- <http://www.o-4os.ce.edus.si/gradiva/>

UPORABA SPLETNIH STRANI V SLOVENSKEM JEZIKU PRI POUKU ZGODOVINE: STARI VEK - RIMLJANI

ČLANI SKUPINE:

1. Matevž Schaubach
2. Špela Simčič
3. Maja Šuštaršič
4. Aleš Žlebnik

PRVA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI:

Rimski imperij od Avgusta do Trajana

2. WWW NASLOV:

http://www.svarog.org/zgodovina/stari_vek/rim_avgust_trajan.php

Rimski imperij od Avgusta do Trajana

Avgustov principat in začetki cesarstva

1.) Prvi triumvirat (zveza treh):

Rimsko državo so razdelili mnogim neprijateljem (vraževanje in proletarizacija kmečkih množic, korupcija, zastojevanje...), brez gospodarstva in družbene produktivnosti ni bilo možno sprejeti. Vladači: suverenistični razred na čelu bil pripravljeno. Prav tako senat, najvišji organ države, ni bil kos takim težim nalogam sistema države. Senat je imel veliko zovratnikov ljudstvo, ki je bilo zrušeno v strahu popularni (judsko stranka), sledi, tisti, ki so se zavzemali za državo, vojna. V vojni veliki rimski državi ni bilo strahu, ki bi imel vso državo na svoji strani. Vendar so se vedno bolj pojavljale skupine in posamezniki, ki so želeli prevzeti oblast.

Nevarnosti je bilo zruševanje trojice politikov in vojskovođa GAJJA (rimski general in politik), MARKA KRASA (jedan najbogatějšíh Rimljanov in predstevnik vladov) in JULIJA CEZARJA (prispadaj je ljudski stranki popularni, ki je imel velike zveze neprijateljev v poljih). Leta 60 pr. n. št. so sklenili neuradno zvezo treh moči - PRVI TRIUMVIRAT. Zaradi so se, da bodo z vojsko prevzeli oblast in se nemoteno podpirali. Vsiak med njimi je sicer imel priložnosti do oblasti, vendar bi moral imeti na svoji strani vojsko, denarne možnosti in ljudstvo. Vojski ugled Pompeja, bogastvo Krasa in priključnost Cezarja med ljudstvom so bili osnovni za prvi triumvirat. Ko je postal konzul Julij Cezar, je podprl pretorja, nastopil proti izjavnemu protivniku in dosegal, da je senat podprl Pompejevo prizadevanje za plačilo veteranov in predlog omejiteljno provinco. Cezarju je bila dodeljena v upravljanje Galska, Porfinska Španija in Rodubijska.

Kras je v boju s patri v Aziji kmalu padel. Bil je oblast med Cezarjem in Pompejem se je začel. Pompej se je vedno bolj zadrževal s senatom. Postal je prvi politična oseba v državi. Cezar je pokoril Galsko, zavzel Gornje in Paru in vohi v Britanijo. Senat in Pompej sta se zbirala v Italiji vojske in politična moč Cezarja. Del senatorjev in Pompej se sta zadržala v Grciji, Pompej je nato zbežal v Egipt, kjer so ga ubili. Cezar je v Egiptu postavil na prestol Kleopatro. V Mali Aziji je začetki nove spore in strahovi na Vzhodu.

Cezarjeva diktatura:

Po strahovi na oblasti je vedno upravljal, ali ho republiko ostala ali jo bo odpravil. Senat je Cezarju podprl največji položaj v državi, postal je dosmrtni diktator, dobil je doživno oblast nekaterih konzulov in s tem največjo upravnico in sodno oblast. Odseljal je o vojni in miru. Vendar sta še dalje obstajali stari republikanski ustanovi senat in ljudska skupščina. Na videz je še tona rimsko državo republiko, dejansko pa za monarhijo (vlada enega samostojnega moča). Tako je Julij Cezar postal monarh. Uspeval je reforme, ki so imale politično, družbeno, upravnico in kulturno naravo; npr. ustanavljal je kolonije v Italiji in izven nje, uvedel je velika gradbeni dela za izpopolnjevanje. Rim je postal glavno mesto. Cezarja so ubili 15. 3. 44 pr. n. št.

2.) Drugi triumvirat:

V političnem življenju so vedno bolj prihajali v ospredje vojaki in njihovi poveljniki. Tako sta se začela uvajati Cezarjeva poveljnika Mark Antonij in Mark Lepid. Priključil se jima je tudi Cezarjev gosposlovec Gaj Otavijan, ki ga je Cezar razglasil za dediča. S pristanikom senata iz leta 43 pr. n. št. zakonito sklenili drugi triumvirat. Med to zvezo in republikansko stranko, ki sta je stala nabolu Brut in Kasij (ta dva sta bila tudi povezani z umerom J. Cezarjem) je izbruhnila državljanska vojna. Do obočinske bitke je prišlo leta 42 pr. n. št. pri Filipih v Makedoniji. Republikanci so bili premagani. Žrnogovci so si razdelili upravljanje države tako, da je Antonij dobil Vzhod, Lepid je odšel v Afriko, Otavijan pa je dobil Italijo in zahodni del Galicije.

Iz trojice je bil kmalu izločen Lepid, ki je postal vrhovni zvečanik. Med Otavijanom in Antonijem pa se je začel boj za oblast. Do obratuna med njima je prišlo v boju proti Egiptu leta 31 pr. n. št. pri Akciju ob zahodni obali Grčije. Kleopatra in Antonij sta zbežala in naredila samovraž. Otavijan je osvojil Egipt, ki je postal rimska provinca.

3. PODČRTAJTE: Spletna stran vključuje:

- a) video-posnetke
- b) zvočne posnetke
- c) slikovno gradivo
- č) pisno gradivo
- d) drugo:

4. Spletna stran je napisana le v slovenskem jeziku.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Na izbrani spletni strani je predstavljeno obdobje rimskega imperija od časa cesarja Avgusta pa do cesarja Trajana. Samo časovno obdobje je nato razdeljeno na tri večja poglavja naslovljena Avgustov principat in začetki cesarstva, Zunanja politika v prvem obdobju principata ter Rimska družba; glavna poglavja se nato delijo še na podpoglavja, ki se dotikajo posameznih tem (prvi triumvirat, drugi triumvirat, vojsko, napredek gospodarstva v celotnem imperiju in njegove posledice, ...).

6. Primernost spletne strani:

Spletna stran je primerna predvsem za srednjo šolo, saj so tam učenci že bolj navajeni delati s strnjanim besedilom.

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

1. Zapiši katerega leta naj bi bilo po pričevanju mitov in odkritih arheoloških ostankih ustanovljeno mesto Rim? Pomagaj si s poglavjem »Zunanja politika v prvem obdobju principata«.
  - Po pričevanju mitov naj bi bilo mesto ustanovljeno leta 753 pred n.š., medtem ko pa arheološki ostanki pričajo na poselitev tega območja že v času okoli leta 1000 pred n.š.
2. Zapiši kdo so legionarji? Pomagaj si s poglavjem »Avgustov principat in začetki cesarstva«.
  - Legionarji so poklicni pripadniki rimske vojske, večinoma Italskega porekla.
3. Zapiši na katera dva razreda je bila razdeljena rimska družba? Pomagaj si s poglavjem »Rimska družba«.
  - Rimska družba je bila razdeljena na patricije in plebejce.
4. V poglavju »Avgustov principat in začetki cesarstva« poišči in zapiši kakšna je bila družba v času Avgusta in le-to primerjaj z družbeno ureditvijo danes?
  - Rimska družba je bila za časa Avgusta sužnjelastniška z aristokracijo in vladarjem na čelu, medtem ko pa so večino prebivalstva tvorili sužnji, zakupniki, mali in srednji kmetje, obrtniki ter delavci v manufakturah, pristaniščih in drugod. Današnja družba, v primerjavi s tisto iz Avgustovega časa, ni več sužnjelastniška. Ljudje so svobodni in imajo volilno pravico, s katero lahko vplivajo na izbiro predstavnikov v parlament ter na drugih vodilnih mestih v državi (npr. predsedniški položaj).
5. V poglavju »Avgustov principat in začetki cesarstva« poišči in zapiši katerega leta so vsi v imperiju dobili državljanstvo in kateri razlogi so bili pri temu odločilni!
  - Državljanstvo so v imperiju vsi dobili leta 212, na to pa so vplivali predvsem davčni in vojaški razlogi. Z vpadanjem barbarskih ljudstev se je namreč povečala potreba po vojski, katero pa so v Rimu lahko služili le rimski državljanji.

DRUGA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI:

Življenje Rimljanov

2. WWW NASLOV:

<http://gimvic.org/projekti/timko/rimljani/index.html>

3. PODČRTAJTE: Spletna stran vključuje:

- a) video-posnetke
- b) zvočne posnetke
- c) slikovno gradivo
- č) pisno gradivo
- d) drugo:

4. Spletna stran je napisana le v slovenskem jeziku.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Spletna stran vsebuje več tematskih sklopov, ki so vsebinsko vezani na politično, vojaško in družbeno zgodovino Rima ter podprti z zanimivim, očem prijaznim slikovnim gradivom. Nekoliko boljše so predstavljene glavne vojne in vojaško – politične osebnosti od začetka Rima pa do konca rimske republike, struktura rimske vojske ter vsakdanje življenje Rimljanov, s tem pa položaj žensk v rimski družbi, bivališča in oprema, hrana, kozmetika, nakit, pričeske, oblačila ter prosti čas in zabava tega obdobja.

6. Primernost spletne strani:

- a) za osnovno šolo
- b) za srednjo šolo
- c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

1. Zapiši katerega leta naj bi po Livijevem pričevanju in kdaj po arheološkem gradivu nastalo mesto Rim? Pomagaj si s poglavjem »Zgodnji Rim«.
  - Po Livijevem izročilu naj bi bilo mesto Rim ustanovljeno leta 753 pr. n. št., po arheološkem gradivu pa že okrog leta 1000 pr. n. št.
2. Kdo je pontifex maximus? Pomagaj si s podpoglavjem »Organizacija republike« v temi »Zgodnji Rim«.
  - Pontifex maximus je najvišji verski funkcionar oziroma vrhovni duhovnik in izvoljeni poglavar svečeniškega kolegija.
3. Primerjaj vojsko pred Marijevimi reformami in po njih. Pomagaj si s poglavjem »Vojska«.
  - Pred Marijevimi reformami so bili vojaki razdeljeni v različne oddelke vojske, ki so ustrezali premoženjskemu statusu. Vojaki so si morali sami kupovati opravo, zato so najrevnejši pristali med lahko pehoto oziroma veliti, ki so imeli skromno orožje in opravo, najbogatejši pa so bili dobro opremljeni konjeniki. V času rimske republike so bili slabo plačani, veliko so plenili, predvsem pa se izogibali mobilizaciji oziroma naboru. Z Marijevimi reformami pa je prišlo do reorganizacije vojske; ta je imela drugačno sestavo in bila od tedaj naprej plačana, vojaki pa so v zameno za služenje vojaškega roka dobili še rimsko državljanstvo. Opremo je začela kupovati država, tako da so vsi legionarji imeli kakovostno opremo, razlikovanje med rimsko in zavezniško legijo pa je počasi izginjalo. Nastala je stalna vojska.
4. Kaj je tunika? Pomagaj si s poglavjem »Oblačila«.
  - Tunika je osnovno oblačilo Rimljanov. Gre za nekakšno v pasu oprijeto srajco brez rokavov, ki je segala do meč ali kolen in bila okrašena s škrlatno rdečim trakom.
5. Pod poglavjem »Oblačila« si oglej sliki dveh Rimljanov in razmisli, zakaj taka oblačila niso primerna za današnje življenje?

- Oblačila Rimljanov so bila preprosta in so ustrezala njihovemu načinu življenja oziroma tistemu času, danes pa so neprimerna zato, ker se je človeštvo močno razvilo in takih oblačil nihče več ne nosi, poleg tega pa so nepraktična in neustrezna klimatskim razmeram.

6. Primerjaj položaj ženske v rimski družbi in danes. Pomagaj si s poglavjem »Ženske v rimski družbi«.

- Rimljanke so bile brez političnih pravic. Morale so skrbeti za atrium, otroke in duhovno življenje v družini, poleg tega pa ob možu, vladarju družine, sprejemati goste. V javnosti so se lahko pojavljale, najbolj napredne pa so se celo zavemale za enakopravnost spolov in izobraževanje, čeprav se za žensko tistega časa to ni spodobilo. Današnja družba je ženski bolj naklonjena. Ženska je večinoma svobodna, odnos med možem in ženo v družini pa demokratičen. Naloga žene je prav tako biti mati in skrbeti za družino, vsekakor pa lahko skoraj povsod po svetu uveljavlja politično pravico, se izobražuje, samostojno misli in se svobodno giblje.

7. Kaj je atrium? Pomagaj si s poglavjem »Bivališče in oprema«.

- Atrium je notranje dvorišče rimske hiše.

8. S pomočjo poglavja »Prosti čas in zabava« poveži naslednje pojme.

a) rimska družba	amfiteater
b) »Panem et circenes«	terme
c) javna kopališča	gledališče
d) Kolosej	nobiles, vitezi, plebejci
e) tragedije, komedije	kruha in iger

TRETJA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI:

Rimska oblast na Slovenskem

2. WWW NASLOV:

<http://vss-ce.com/COMENIUS/WWW-COMENIUS2/Comenius%20%20SLO/>

3. **PODČRTAJTE:** Spletna stran vključuje:

- a) video-posnetke
- b) zvočne posnetke
- c) slikovno gradivo
- č) pisno gradivo
- d) drugo:

4. Spletna stran je napisana v slovenščini in prevedena v nemški jezik.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Na izbrani spletni strani je predstavljeno obdobje rimske oblasti na slovenskem od prvega vključevanja ilirskih in keltskih plemen v rimski imperij v 2. st. pr. n. š. in pa do postopnega konca rimske oblasti z vdorom germanskih plemen preko rimskih meja v 3. stoletju. Samo obdobje je razdeljeno na pet poglavij: Rimsko osvajanje, Rimska mesta, Gospodarstvo, Obrambni pomen in Propad oblasti. Vsa poglavja so podprta z zanimivim slikovnim gradivom.

6. Primernost spletne strani:

- a) za osnovno šolo
- b) za srednjo šolo
- c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

1. Zapiši, katera plemena so živela na našem ozemlju do prihoda Rimljanov? Pomagaj si s poglavjem »Rimsko osvajanje«
  - Do prihoda Rimljanov so na naših tleh živela ilirska in keltska plemena.
2. Zapiši, katera mesta so bila ustanovljena na naših tleh? Pomagaj si s poglavjem »Rimska mesta«.
  - Na naših tleh so bila ustanovljena mesta Emona (Ljubljana), Celeia (Celje), Poetovio (Ptuj), Nevioudunum (Drnovo pri Krškem), Castra (Ajdovščina), Carnium (Kranj), Nauport (Vrhnika), Praetorium Latobiorum (Trebnje), Altrans (Trojane), in Colatio (Stari trg).
3. Zapiši, kako so Rimljani vplivali na razvoj kmetijstva v naših krajih? Pomagaj si s poglavjem »Gospodarstvo«.
  - Rimljani so z uvedbo 2-letnega kolobarjenja in uporabo pluga namesto rala močno vplivali na razvoj kmetijstva v naših krajih. To je povzročilo veliko krčenje gozdov in izsuševanje močvirij. Sčasoma so iz tega prostora začeli izvažati velike količine žita. Rimljani so k nam prinesli tudi vinsko trto, pospeševali so tudi razvoj sadjarstva in oljarstva.
4. Zapiši, po čem so postali znani na Koroškem in v okolici Bohinja? Pomagaj si s poglavjem »Gospodarstvo«.
  - Na Koroškem in v okolici Bohinja so postali znani po pridobivanju železa in izdelovanju znamenitega noriškega jekla.

5. V poglavju »Obrambni pomen« zapiši, kako se je imenoval obsežni obrambni sistem utrd in zapiši pomen Hrušice in njene utrdbe za Rimljane.
- Obsežni obrambni sistem se je imenoval Claustra Alpium Iuliarum ali po naše Zaporni zid Julijskih Alp. Glavnina vojaških kontrolnih objektov je bila postavljena na območju Notranjske. Operativno središče je bilo na visoki kraški planoti Hrušici, kjer je bila štabna baza Ad Pirum, ki je bila zgrajena v drugi polovici 3. stoletja. Baza je ležala na najvišji točki (858m) rimske ceste, ki je vodila iz Aquileie (Oglej) čez Hrušico v Emono (Ljubljana). Utrdba je bila razdeljena na spodnji in zgornji del. Slednji se je lahko rabil za taktični umik v stiski, za šotorišče ali živinsko stajo. V spodnjem delu utrdbe so bili poštna postaja, vojaške barake in cisterna.
6. Zapiši, kako se je še drugače imenovala utrdba? Pomagaj si s poglavjem »Obrambni pomen«.
- Utrdba se je imenovala tudi kastel.
7. Zapiši, kaj je bila posledica popuščanja sistema utrd v 4. stol.? Pomagaj si s poglavjem »Propad oblasti«.
- Novonastali položaj je povzročil različne upore, ropanje in beg prebivalstva iz nevarnih in ogroženih mestnih središč v odročne gradce, kjer so se nekoliko ustalili.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Matevž Schaubach

OPIS NALOGE:

- obdelava spletne strani z naslovom »Rimska oblast na Slovenskem«
- sestavljanje vodenih nalog z rešitvami o spletni strani »Rimska oblast na Slovenskem«
- posredovanje svojega dela ostali skupini preko elektronske pošte

ČLAN ŠT. 2: Špela Simčič

OPIS NALOGE:

- obdelava spletne strani z naslovom »Življenje Rimljanov«
- sestavljanje vodenih nalog z rešitvami o spletni strani »Življenje Rimljanov«
- posredovanje svojega dela ostali skupini preko elektronske pošte
- printanje prvih spletnih strani na prosojnice

ČLAN ŠT. 3: Maja Šuštaršič

OPIS NALOGE:

- obdelava spletne strani z naslovom »Življenje Rimljanov«
- sestavljanje vodenih nalog z rešitvami o spletni strani »Življenje Rimljanov«
- posredovanje svojega dela ostali skupini preko elektronske pošte
- končno urejanje naloge

ČLAN ŠT. 4: Aleš Žlebnik

OPIS NALOGE:

- na brskalnikih Google.com in Najdi.si poiskati primerne strani
- kratka obnova vseh primernih (7) strani in njihova predstavitev skupini preko elektronske pošte z pridanimi slikami teh strani skupaj z internetnimi stranmi v *.mht formatu
- obdelava spletne strani z naslovom »Od Avgusta do Trajana«
- vstavitev slik internetnih strani v končno nalogo
- posredovanje svojega dela ostali skupini preko elektronske pošte
- končno urejanje naloge

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
13. 10. 2005	naloga – pregled spletnih strani na določeno temo
27. 10. 2005	skupinska izbira treh internetnih strani od sedmih predloženih
3. 11. 2005	dogovor o zaključnem delu
9. 11. 2005	dogovor o predstavitvi

SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV

- Rimska oblast na Slovenskem,
<http://vss-ce.com/COMENIUS/WWW-COMENIUS2/Comenius%202%20SLO/>
(23.10.2005).
- Rimski imperij od Avgusta do Trajana,
http://www.svarog.org/zgodovina/stari_vek/rim_avgust_trajan.php
(23.10.2005).
- Življenje Rimljanov,
<http://gimvic.org/projekti/timko/rimljani/index.html> (23.10.2005).

UPORABA SPLETNIH STRANI V SLOVENSKEM JEZIKU PRI POUKU ZGODOVINE: SREDNJI VEK

ČLANI SKUPINE:

1. DOSITEJ DERATA
2. KRISTINA LAZAR
3. NATAŠA STOJKO
4. MOJCA BERGANT

PRVA SPLETNA STRAN
----

1. NASLOV SPLETNE STRANI: **WIKIPEDIJA, prosta enciklopedija: SREDNJI VEK**

2. WWW NASLOV: **http://sl.wikipedia.org/wiki/Srednji_vek**

3. Spletna stran vključuje:

- a) video-posnetke
- b) zvočne posnetke
- c) slikovno gradivo**
- č) pisno gradivo**
- d) drugo:

4. Spletna stran je prevedena v **vse večje svetovne jezike**.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Na začetku strani sta obeležena začetek in konec srednjega veka, sledi pa klasična periodizacija srednjega veka (zgodnji, visoki in pozni srednji vek). Jedro strani predstavlja kratek pregled vsakega obdobja, kjer je možno s klikom na obarvane pojme, pomembne za določeno dobo, izvedeti več o njih. Na koncu strani najdemo povezave in sorodne teme z vsebino srednjega veka, vendar pa jih žal večina v slovenščini še ni izdelanih (izdelani sta dve).

6. Primernost spletne strani:

- a) za osnovno šolo
- b) za srednjo šolo
- c) za osnovno in srednjo šolo**

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

Vodne naloge so sestavljene za učence v osnovni šoli in bi bile lahko uporabljene ob uri ponavljanja snovi o srednjem veku.

Na internetu odpri stran http://sl.wikipedia.org/wiki/Srednji_vek, z naslovom *Srednji vek*, ki predstavlja podstran internetne proste enciklopedije Wikipedija, in s pomočjo besedil ter slikovnega gradiva reši naslednja vprašanja:

1. Ugotovi na katera tri obdobja razmejimo srednji vek in pripiši od kdaj do kdaj je trajalo določeno obdobje?

- 1.
- 2.
- 3.

2. Presodi pravilnost navedenih trditev. Obkroži črko pred 3 pravilnimi trditvami.

- a) Slovani, Germani in Huni so bili predstavniki ljudstev, ki so v zgodnjem srednjem veku začela vpadati na rimska ozemlja.
- b) Leta 1453 je prišlo do shizme, ko sta se ločili zahodna in vzhodna oblika krščanstva.
- c) Srednji vek se je končal z odkritjem Amerike.
- č) Za srednjeveški umetnostni slog sta značilna najprej romanski in nekoliko kasneje gotski slog.
- d) Zaradi pomanjkanja higiene je prebivalstvu grozila tuberkuloza, ki so jo imenovali »črna smrt«.

3. V srednjem veku so na slovenskih tleh nastala prva pisana besedila, ki imajo velik pomen za razvoj pisane besede na Slovenskem. Poveži besedilo z ustreznim opisom.

Brižinski spomeniki	Dokument darovnice cerkvene bratovščine.
Celovški rokopis	Zapis slovenskih imen mesecev.
Stiški rokopis	Najstarejši ohranjen zapis v slovenskem jeziku.
Škofjeloški rokopis	Zapis iz 14. stoletja, ki vsebuje Očenaš, Vero in Čaščno Marijo.
Čedadski rokopis	Obrazec splošne spovedi, kitico velikonočne pesmi, predprižni klic in molitev k Mariji.

4. Navedi razloge za *Križarske vojne*, umesti jih v čas in na kratko opiši dva pomembnejša pohoda križarjev.

5. Eden prelomnih dogodkov srednjega veka je bila tudi *Stoletna vojna*, ki je potekala med Anglijo in Francijo, ter prinesla mit o Ivani Orleanski.

Umesti vojno v čas, poskušaj ugotoviti vzroke za vojno, njen potek in posledice.

Rešitve nalog:

1.

1. Zgodnji srednji vek (približno 5.–12. stoletje)
2. Visoki srednji vek (12.–13. stoletje)
3. Pozni srednji vek (približno 14.–15. stoletje)

2. Pravilne trditve so: a, c in č.

3.

Brižinski spomeniki – Najstarejši ohranjen zapis v slovenskem jeziku.

Celovski rokopis – Zapis iz 14. stoletja, ki vsebuje Očenaš, Vero in Čaščeno Marijo.

Stiški rokopis – Obrazec splošne spovedi, kitico velikonočne pesmi, predprižni klic in molitev k Mariji.

Škofjeloški rokopis – Zapis slovenskih imen mesecev.

Čedadski rokopis – Dokument darovnice cerkvene bratovščine.

4.

Razlogi za križarske vojne: Zahodno krščanski voditelji so se zaradi globoke vere, političnih ambicij in zaradi konfliktov, ki so nastajali ob romanjih kristjanov na Sveti grob, odločili za pohod na vzhod in »osvoboditev« Jeruzalema izpod muslimanov.

Čas križarskih vojn: 11.–13. stoletje.

Dva pohoda križarjev: Primer: *Prva križarska vojna* (1095–1099) - leta 1095 jo je začel papež Urban II. z namenom zavzetja Jeruzalema, ki je bil pod muslimansko vlado. Hkrati vojna pomeni tudi pomoč Bizantinskemu cesarstvu v boju proti Seldžukom. V Palestini in Siriji so križarji ustanovili štiri križarske države. *Tretja križarska vojna* (1189–1192) – Saladin ponovno zavzame Jeruzalem. Papež Gregor VIII. je zato vzpodbujal križarsko vojno in v prid vojni uspel prepričati najpomembnejše evropske monarhe, angleškega kralja Riharda I., francoskega kralja Filipa II. in sveto-rimskega cesarja Friderika I.

5.

Stoletna vojna traja med letom 1337 in 1453.

Vzroki za vojno so dinastični spori med Anglijo in Francijo (ozemeljski spor zaradi pokrajine Gaskonje, gospodarski spori okoli Flandrije).

Potek vojne: Vojna poteka izključno na francoskem ozemlju. Na začetku zmaga kaže Angležem, vendar le do nastopa Ivane Orleanske, ki ji kralj zaupa vojsko, s katero obrani Orleans. Angleži kasneje s pomočjo Burgundcev Ivano ujamejo in jo zažgejo na grmadi. V bitki pri Castillonu leta 1453 Francozi dokončno preženejo Angleže iz Francije.

Posledice vojne: Po vojni pride do okrepitve položaja francoskega kralja. Pride do poenotenja Francije, ki postane močna kraljevina z rastočim gospodarstvom. Vojna še bolj poglobi sovraštvo med Anglijo in Francijo. Hkrati pa vpliva tudi na kasnejšo »vojno dveh rož« v Angliji.

DRUGA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: **Društvo ljubiteljev srednjega veka – Družčina Zlate ostroge**

2. WWW NASLOV: **<http://www.zlate-ostroge.org/>**

3. Spletna stran vključuje:

a) video-posnetke

b) zvočne posnetke

c) slikovno gradivo

č) pisno gradivo

d) drugo:

4. Spletna stran **ni** prevedena.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Na spletni strani Društva ljubiteljev srednjega veka najdemo obvestila o aktivnostih društva, o njihovih prireditvah, treningih in izletih. Družčina Zlate Ostroge združuje predvsem tiste, ki jih zanimajo bojne veščine v srednjem veku. Pod rubriko *Čitalnica* so številni prispevki na temo bojnih veščin, o tem kako se je v srednjem veku jedlo, o srednjeveških imenih in ostalih zanimivih temah. Prispevki so dopolnjeni s slikami, fotografijami, skicami in zemljevidi.

6. Primernost spletne strani:

a) za osnovno šolo

b) za srednjo šolo

c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

Na internetu poišči spletno stran <http://www.zlate-ostroge.org/>, z naslovom *Društvo ljubiteljev srednjega veka – Družčina Zlate ostroge*.

Na spletni strani, ki se ti odpre, klikni na **Čitalnico** (<http://www.zlate-ostroge.org/citalnica.htm>). Preberi spodnja vprašanja in poskušaj nanje odgovoriti. Vse odgovore lahko najdeš na dani spletni strani, le klikniti moraš na ustrezen članek, katerega vsebina se pokriva z vprašanjem.

1. Katere od navedenih živil v srednjem veku v Evropi niso poznali:

- a) repa
- b) koruza
- c) krompir
- č) med
- d) jabolko
- e) paradižnik

2. Dopolni besedilo o Don Kihotu:

Prva izdaja dela Don Kihot, bistroumni plemič iz Manče, sega v leto _____. V tem času je v Španiji vladal _____. Sicer v Španiji ni bilo _____ kot drugje v njenih sosedah, kar je posledica trde roke pri ohranitvi verske enotnosti, so se pa spori porajali iz družbenih razlik in sicer na škodo _____ in _____, se pravi spreobrnjenec iz vrst dveh kultur, ki so v srednjem veku sobivale s krščansko na _____.

3. V enem izmed člankov so zapisana imena, ki se omenjajo v virih 15. stoletja na Slovenskem.

Napiši vsaj 5 najbolj pogostih imen, ki so jih v tem času uporabljali na Slovenskem.

4. Kateri dogodki, pomembni za slovensko zgodovino, so se zgodili v času, ko je živela Helena Kottaner?

5. Kakšen je pomen dela *Conversio Bagoariorum et Carantanorum*?

Rešitve nalog:

1. Pravilni odgovor: b, c in e.

2.

Prva izdaja dela Don Kihot, bistroumni plemič iz Manče sega v leto **1605**. V tem času je v Španiji vladal **Filip III**. Sicer v Španiji ni bilo **verskih sporov** kot drugje v njenih sosedah, kar je posledica trde roke pri ohranitvi verske enotnosti, so se pa spori porajali iz družbenih razlik in sicer na škodo **potomcev Judov in Mavrov**, se pravi spreobrnjencev iz vrst dveh kultur, ki so v srednjem veku sobivale s krščansko na **Iberskem polotoku**.

3.

Primeri imen: Andre, Clement, Friderich, Gregor, Herman(n), Jakob, Janes, Marin, Martin, Mathia, Michael, itd.

4.

Helena Kottaner je živela nekje med leti 1400 in 1470. V letih 1429 in 1440 je potekal boj za ogrsko krono, v katerega se je vmešal tudi zadnji celjski grof Ulrik. Celjski grofje so bili v tem času na vrhuncu svoje moči.

5.

Conversio Bagoariorum et Carantanorum ali krajše Konverzija je nedvomno najpomembnejši ohranjeni tekst za slovensko zgodovino 8. in 9. stoletja. Brez njega ne bi poznali ozadja nastanka karantanske državne tvorbe niti njenih sprva slovanskih in nato bavarskih knezov, poteka pokristjanjevanja v Spodnji Panoniji, uporov, ki so spremljali ta dogajanja itd.

TRETJA SPLETNA STRAN
----

1. NASLOV SPLETNE STRANI: **Srednjeveška mesta in meščanstvo**

2. WWW NASLOV:

http://www.svarog.org/zgodovina/srednji_vek/srednjeveska_mesta.php

3. Spletna stran vključuje:

- a) video-posnetke
- b) zvočne posnetke
- c) slikovno gradivo
- č) pisno gradivo**
- d) drugo:

4. Spletna stran **ni** prevedena.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Spletna stran opisuje nastanek srednjeveških mest, vlogo mesta in njegovih prebivalcev (predvsem obrtnikov in trgovcev). Opisane so dejavnosti, pravice in dolžnosti meščanov, ki so se razlikovale od podeželskega prebivalstva. Predstavljeno je tudi poklicno združevanje

značilno za srednjeveške obrtnike (cehi, gilde, hanse). Na koncu pa je opisano še zasebno življenje – izgled bivališče, skrb za higieno in vzgoja otrok.

6. Primernost spletne strani:

a) za osnovno šolo

b) za srednjo šolo

c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

Na internetu poišči spletno stran <http://www.svarog.org/zgodovina/>.

Na spletni strani, ki se ti odpre, je dolg seznam zgodovinskih člankov, ki se nanašajo na različna zgodovinska obdobja. Iz seznama izberi članek z naslovom *Srednjeveška mesta in meščanstvo* (http://www.svarog.org/zgodovina/srednji_vek/srednjeveska_mesta.php).

Članek, ki se ti odpre, pozorno preberi.

Reši sledeče naloge, ki se nanašajo na prebrani članek:

1. Obkroži pravilni odgovor:

- a) V Italiji in južni Franciji so mesta obstajala nepretrgoma od antike naprej, a v spremenjeni vlogi. DA / NE
- b) V zgodnjem srednjem veku so mesta imela predvsem vojaško (obrambno) vlogo trdnjave, kamor se je lahko zateklo okoliško prebivalstvo. DA / NE
- c) Poleg meščanov in plemičev so v mestih živeli tudi svobodnjaki, ki niso imeli lastne hiše in jim ni bilo treba plačevati davkov za obrambo mest in popravilo obzidja. DA / NE
- č) Trgovce so pri njihovi dejavnosti ovirali podložniki, ki so jim konkurirali s podeželsko trgovino, in roparji ter slabe ceste. DA / NE

2. Vstavi manjkajoče besede:

- a) V posebnih delih mest, ki so se imenovali _____, so živeli Židje, ki so se ukvarjali z _____ posli.
- b) Mestni obrtniki in trgovci so si prizadevali za pridobitev _____ poti, kar je pomenilo, da so potujoči trgovci morali uporabljati ravno to pot in ne katero koli drugo, ob vstopu v mesto pa so morali plačati mitnino.
- c) Prava srednjeveška mesta so v Evropi nastajal od _____ do _____ stoletja.
- č) Primorska mesta so se kmalu razvila v mestne republike z lastno upravo, ki jo je vodil _____.

3. Izberi pravilni odgovor:

- a) Združenja trgovcev so se imenovala HANSE / CEHI.
- b) Svobodni meščani so lahko postali tudi podložniki, ki so pobegnili s zemljiškega gospostva in v mestu živeli EN MESEC IN EN DAN / ENO LETO IN EN DAN.
- c) Mestni statut je značilen predvsem za PRIMORSKA / CELINSKA mesta.
- č) Eno najrazvitejših srednjeveških trgovskih mest iz Flandrije je bil AMSTERDAM / BRUGES.

4. Opiši higienske navade srednjeveških mestnih prebivalcev.

5. Razloži, zakaj so se mestni trgovci in obrtniki borili za monopolne pravice?

Rešitve nalog:

1. Pravilni odgovori:

- a) DA
- b) DA
- c) NE
- č) DA

2.

- a) V posebnih delih mest, ki so se imenovali **geta**, so živeli Židje, ki so se ukvarjali z **denarnimi** posli.
- b) Mestni obrtniki in trgovci so si prizadevali za pridobitev obveznih poti, kar je pomenilo, da so potujoči trgovci morali uporabljati ravno to pot in ne katero koli drugo, ob vstopu v mesto pa so morali plačati mitnino.**
- c) Prava srednjeveška mesta so v Evropi nastajala od **11.** do **15.** stoletja.
- č) Primorska mesta so se kmalu razvila v mestne republike z lastno upravo, ki jo je vodil **mestni patriciat**.

3. Pravilni odgovori:

- a) hanse
- b) eno leto in en dan
- c) primorska
- č) Bruges

4.

Srednjeveška higiena je bila slaba, umivali so si le obraz, ušesa, noge in roka z vodo iz vodnjakov ali za žganjem. Zobe so si umivali s mešanico vode in vina, včasih so jih zdrgnili s posebno mešanico iz kremenčevega peska. Ženske si las niso umivale, le česale. Doma so se le redko kopali. Stranišča, ki so bila na »štrbunk«, so imeli večinoma zunaj (le bogatejši v hiši). Umazanijo so zlivali skozi okna na ulico, v kanale ob cestnem jarku.

5.

Mestni trgovci in obrtniki so se borili za monopolne pravice, ker je bila njihova (trgovska ali obrtniška) dejavnost edina, s čimer so se ukvarjali, in zatorej njihov edini vir zaslužka. Ker

se je sčasoma zelo razpasla podeželska trgovina in obrt, ki jim je predstavljala konkurenco, so se meščani trudili, da bi jo omejili preko monopolnih pravic in t.i. obvezne poti. Enako so skušali omejiti tudi konkurenco tujih mest.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: DOSITEJ DERATA

OPIS NALOGE: izbira treh primernih internetnih strani; predstavitev kratke vsebine internetne strani; poročilo o delovanju skupine;

ČLAN ŠT. 2: NATAŠA STOJKO

OPIS NALOGE: izbira treh primernih internetnih strani; predstavitev kratke vsebine internetne strani; sestava in izbor vodenih nalog;

ČLAN ŠT. 3: KRISTINA LAZAR

OPIS NALOGE: izbira treh primernih internetnih strani; predstavitev kratke vsebine internetne strani; sestava in izbor vodenih nalog;

ČLAN ŠT. 4: MOJCA BERGANT

OPIS NALOGE: izbira treh primernih internetnih strani; sestava in izbor vodenih nalog; računalniški zapis celotne skupinske naloge;

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
20. 10. 2005	dogovor o poteku dela
27. 10. 2005	skupen izbor treh primernih internetnih strani; razdelitev zadolžitev za vsakega člana skupine
2. 11. 2005	pregled dela, ki smo ga opravili doma; popravki
4. 11. 2005	pregled končnega izdelka
7. 11. 2005	priprava na predstavitev skupinske naloge

SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV

- Spletna stran: WIKIPEDIJA, prosta enciklopedija - SREDNJI VEK:
http://sl.wikipedia.org/wiki/Srednji_vek
- Spletna stran: Društvo ljubiteljev srednjega veka – Družčina Zlate ostroge:
<http://www.zlate-ostroge.org/>
- Spletna stran: Baza Svarog:
http://www.svarog.org/zgodovina/srednji_vek/srednjeveska_mesta.php

UPORABA SPLETNIH STRANI V SLOVENSKEM JEZIKU PRI POUKU ZGODOVINE: NOVI VEK (EVROPA)

ČLANI SKUPINE:

1. Vesna Sirk
2. Katarina Czarny
3. Aleksandra Ivanšek
4. Tanja Mirtič

PRVA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Marija Terezija

2. WWW NASLOV:

http://web.s-gim.kr.edus.si/projekti/timko/2001_2002/strazisce/Polona/zacetna.htm

3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:

- a) video-posnetke
- b) zvočne posnetke
- c) slikovno gradivo
- d) pisno gradivo
- e) drugo: preglednice

4. Spletna stran ni prevedena.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Spletna stran prikazuje skupaj z bogatimi slikami celotno življenje Marije Terezije. Spremljamo jo lahko skozi otroštvo in vse do smrti. Na strani je opisano tudi življenje njenega soproga, ki ga zgodovinarji bore malo omenjajo. Prav tako je opisana avstrijska nasledstvena vojna, ki jo je Terezija bila na začetku svoje vladavine in reforme, ki jih je uvedla za časa vladanja. Na samem koncu lahko najdemo pričevanja zgodovinskih osebnosti ter uporabljeno literaturo.

6. Primernost spletne strani:

- a) za osnovno šolo
- b) za srednjo šolo
- c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

Preko spletnega iskalnika **Najdi.si** poišči spletno stran Marija Terezija tako, da za ukazno iskanje uporabiš geslo Marija Terezija ali pa navedeš celoten internetni naslov te spletne strani:

http://web.s-gim.kr.edus.si/projekti/timko/2001_2002/strazisce/Polona/zacetna.htm

Po uspešnem iskanju preberi navodila in reši naloge, ki se nanašajo na omenjeno spletno stran.

NALOGE S KRATKIMI ODGOVORI

I. Preberi odlomek o odraščanju Marije Terezije, razmisli in obkroži ali je trditev pravilna ali napačna.

1. Kot sedemletni otrok je nastopila v operi.	DA	NE
2. Charlotte Fuchs je sestra Marije Terezije.	DA	NE
3. Zelo naklonjena je bila jezuitom.	DA	NE
4. Cesarica Marija Terezija je tekoče govorila nemško.	DA	NE

II. V odlomkih z naslovom »HABSBURŠKA DEDINJA« in »ŽIVLJENJE« poišči rešitve naslednji nalogi tako, da številki v desnem stolpcu pripišeš ustrežno črko iz levega stolpca.

A. Karel VI.	1.	mož Marije Terezije
B. Knez Wenzel Anton von Kaunitz	2.	najmlajša hčer Marije Terezije
C. Franc Štefan Lotarinški	3.	brat Karla VI.
Č. Maria Antoniette	4.	oče Marije Terezije
D. Jožef I.	5.	najsposobnejši minister Marije Terezije
E. Friderik II.	6.	pruski kralj

III. Klikni na odlomek o avstrijski nasledstveni vojni, pozorno ga preberi in po smislu dopolni manjkajoče besede v naslednjem besedilu.

Po smrti ..... in nastopu Marije Terezije so se evropski odnosi močno zaostri. Od leta 1740 do 1742 je trajala prva šlezijska vojna med ..... in ..... Z drugo šlezijsko vojno, ki jo je začel pruski kralj ..... je Marija Terezija izgubila po miru v Dresdnu ozemlje ..... Avstrijska nasledstvena vojna se konča z mirom v ....., s katerim je habsburška monarhija izgubila....., ... in ..... To ozemlje dobi.....

NALOGI Z DOLGIMI ODGOVORI

I. Na spletni strani izberi poglavje o reformah »VRSTE REFORM« in poskušaj v nekaj stavkih razložiti naslednje besedne zveze:

- a. TEREZIJANSKI KATASTER

- b. REFORMA ŠOLSTVA

- c. REORGANIZACIJA JAVNE UPRAVE

II. Po natančnem pregledu celotne spletne strani http://web.s-gim.kr.edus.si/projekti/timko/2001_2002/strazisce/Polona/zacetna.htm razloži na kakšne ovire je naletela Marija Terezija ob začetku vladanja?

REŠITVE NALOG:

- I. Prva in tretja trditev sta pravilni, preostali dve napačni.
- II. Pravilne kombinacije: A4, B5, C1, Č2, D3 in E6.
- III. Manjkajoče besede po zaporednem vrstnem redu so: Karel VI.; Avstrija in Prusija; Friderik II.; Šlezija; Aachen; Parma, Piacenza in Guastalla, Filip Španski.
- IV. Odgovori morajo vsebovati vsaj naslednje podatke:
  - Terezijanski kataster – za davčne namene narejen kataster v času vladanja Marije Terezije, ki je imel nalogo, da ugotovi, kaj imajo v posesti podložniki in kaj zemljiški gospodarji.
  - Reforma šolstva – šolstvo postane državno in dobi nemški značaj. Leta 1774 je bila izdana splošna šolska uredba, s katero je bila uvedena splošna šolska obveznost za otroke od šestega do trinajstega leta.
  - Reorganizacija javne uprave – v deželah so ustanovljene deželne vlade, dežele so razdeljene v okrožja oz. kresije, deželni uradi so bili podrejeni osrednjim uradom na Dunaju. Deželna sodišča so zamenjala novoustanovljena državna.
- V. Odgovor naj vsebuje:
  - Marija Terezija je bila že tretja generacija habsburških vladarjev, ki ji prestol ni bil namenjen.
  - Šlezijske vojne
  - Avstrijska nasledstvena vojna

DRUGA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Francoska revolucija

2. WWW NASLOV:

<http://www.s-3gim.mb.edus.si/timko1/2b2000/8skupina/skupinskastran.htm>

3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:

- a) video-posnetke
- b) zvočne posnetke
- c) slikovno gradivo
- d) pisno gradivo
- e) drugo: preglednice

4. Spletna stran ni prevedena.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Omenjena spletna stran prikazuje potek in vzroke za francosko revolucijo in sicer od sklica stanov v maju 1789 pa vključno s padcem jakobinske diktature, ko republika pride v roke premožnejših. Spletna stran je tudi slikovno opremljena, njeno nazornost pa povečujejo preglednice. Na koncu vsakega sklopa je navedena uporabljena literatura.

6. Primernost spletne strani:

- a) za osnovno šolo
- b) za srednjo šolo
- c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

S pomočjo spletne strani <http://www.s-3gim.mb.edus.si/timkd1/2b2000/8skupina/skupinskastran.htm> odgovori na naslednja vprašanja:

NALOGE S KRATKIMI ODGOVORI

I. Izmed naštetih vzrokov obkroži tiste, zaradi katerih je kralj Ludvik XVI. v drugi polovici 18. stoletja predlagal obdavčitev vseh stanov:

A Revolucionarne ideje kralja Ludvika XVI.

B Razsipnost plemstva.

C Slabe letine.

Č Revščina na podeželju.

D Želja po enakopravnosti med stanovi s strani duhovščine.

E Nazadovanje gospodarstva.

Poveži spodaj navedene datume s pripadajočimi dogodki:

A. 14. 07. 1789	1 Zborovanje generalnih stanov v Versaillesu
B. 21. 01. 1793	2. Francija napove vojno Avstriji
C. 05. 05. 1789	3. Usrtitev Ludvika XVI.
Č. 20. 04. 1792	4. Pariške množice napadejo Bastilijo

II. Pravilno dopolni manjkajoče besede v naslednjih stavkih:

1. Kralj Ludvik XVI se je povzpel na oblast leta .....
2. Pred revolucijo so davke plačevali le pripadniki .....
3. Zaradi finančne stiske v osemdesetih letih 18. st. se je kralj odločil obdavčiti tudi ..... in .....
4. Predstavniki duhovščine, plemstva in tretjega stanu iz vse Francije so se 5. maja 1789 zbrali v .....
5. Uporniki so 14. julija 1789 napadli osovraženo srednjeveško trdnjavo .....

NALOGI Z DOLGIMI ODGOVORI

I. Kakšno vlogo so odigrale ženske v času francoske revolucije?

II. Napiši, kako ti razumeš 11. člen deklaracije o pravicah človeka in državljana. Se ti zdi, da je kršenje tega člena v določenih primerih opravičljivo?

REŠITVE NALOG:

NALOGE S KRATKIMI ODGOVORI

- I. **Pravilne rešitve:** B, C, Č, E.
- II. **Pravilne rešitve:** A-4, B-3, C-1, Č-2
- III. **Pravilne rešitve:** 1. 1774, 2. tretjega stanu, 3. plemstvo, duhovščina, 4. Versaillesu, 5. Bastiljo

NALOGI Z DOLGIMI ODGOVORI

I. Primer odgovora:

Vloga žensk v času francoske revolucije je bila precejšnja, čeprav so bile pridobitve ob koncu revolucije manjše od pričakovanih. Dobile so pravico do ločitve in izobrazbe, poleg tega pa tudi pravico do dedovanja.

Že v letu 1789 so bile nekatere ženske voljene v skupščine, ki so bile zadolžene za izvolitev poslancev. Leta 1790 so s sabljami v rokah prisegle pri "oltarju domovine". 1791 pa je Olympe de Gouge napisala deklaracijo o pravicah ženske in državljanke. Najbolj radikalne so zahtevale popolno enakost glede državljanskih in političnih pravic.

Ženski klubi so prevzeli skrb za javno pomoč in za nego bolnikov. V revolucionarne čete se je prijavilo okoli 30 žensk.

Ženske so delovale tudi na protirevolucionarni strani. Te so skrivale ljudi, negovale ranjence, izdelovale naboje in vohunile. Nekatere so se, preoblečene v moške, borile v vrstah rojalistične vojske.

Ženske so bile v fr. revoluciji zelo dejavne skoraj na vseh področjih.

II. Primer odgovora:

Strinjam se s tem, da je svobodna izmenjava mišljenja in misli ena najdragocenejših človekovih pravic. Vsak bi moral imeti pravico in možnost izraziti svoje mnenje, vendar pa velikokrat ni tako. Mnogokrat je ta osnovna pravica kršena, ne samo v totalitarnih režimih, kjer izrečene ali napisane misli, ki niso v skladu z vladajočo ideologijo, lahko pripeljejo pogumnega oz. nespametnega posameznika v zapor ali pa je deležen drugačnega kaznovanja, v najhujših primerih pa ga lahko doleti celo smrtna kazen. Na žalost se »cenzura« misli mnogokrat izvaja tudi v tako imenovanih demokratičnih družbah, le da v milejši obliki in na drugačen način.

Po mojem mnenju je kršenje te pravice neopravičljivo, saj posega na področje človekove svobode in dostojanstva.

TRETJA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Prehod iz manufakturne v strojno proizvodnjo (industrijska revolucija)

2. WWW NASLOV: <http://www.s-3gim.mb.edus.si/timko1/2b/sk4/Podrzavnik/vsebina.htm#prva>

3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:

- a) video-posnetke
- b) zvočne posnetke
- c) slikovno gradivo
- d) pisno gradivo
- e) drugo: preglednice

4. Spletna stran ni prevedena.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Spletna stran govori o razvoju tehnične proizvodnje iz manufaktur v strojno industrijo. Najprej nam predstavi dve novi obliki proizvodnje, najbolj razviti v 15. in 16. stoletju – založništvo in manufakture. V nadaljevanju pa se srečamo s pojmom industrijske revolucije, njenimi fazami v razvoju, izumi posameznih strojev in njihovimi izumitelji ter z najbolj razvitimi gospodarskimi panogami v 17. in 18. stoletju. Spletna stran nam nudi tudi nekaj slikovnega gradiva.

6. Primernost spletne strani:

- a) za osnovno šolo
- b) za srednjo šolo
- c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

Preko spletnega iskalnika Najdi.si poišči spletno stran Prehod iz manufakturne v strojno proizvodnjo tako, da za ukazno iskanje uporabiš geslo Industrijska revolucija ali pa navedeš celoten internetni naslov te spletne strani: <http://www.s-3gim.mb.edus.si/timko1/2b/sk4/Podrzavnik/vsebina.htm#prva>. Po uspešnem iskanju preberi navedeno besedilo in nato reši naslednje naloge, ki se navezujejo nanj.

NALOGE S KRATKIMI ODGOVORI

Klikni na prva tri poglavja, ki se podčrtana in obarvana z modro nahajajo takoj pod naslovom spletne strani, in si natančno preberi navedeno besedilo. Ko končaš z branjem, reši nalogi številka 1 in 2.

I. Dopolni manjkajoče besede:

V 14. in 15. stoletju sta se v Evropi pojavili novi obliki proizvodnje: _____(a) in _____(b). Prva oblika proizvodnje, ki si jo navedel, se je najprej pojavila v _____(c) (napiši imena dežel oziroma držav), druga pa se je razvila v _____(d) (napiši imena dežel oziroma držav). Obe obliki proizvodnje sta se v 15. in 16. stoletju pojavili tudi v južnoslovanskem prostoru, a le v _____(e) deželah, delno pa tudi na _____(f); medtem ko drugod na južnoslovanskem prostoru za njun razvoj ni bilo dovolj ugodnih pogojev. Na Slovenskem sta se od gospodarskih panog najbolj razvili _____(g) in _____(h).

II. Obkroži pravilno rešitev izmed navedenih:

Na Slovenskem se je dobro razvilo železarstvo. Največ fužin je bilo na:

- a) Štajerskem
- b) Koroškem
- c) Goriškem
- č) Kranjskem

Vrni se na naslovno stran in nato klikni še na zadnji dve poglavji. Natančno ju preberi in nato reši naloge številka 3, 4 in 5.

III. Stroje so v proizvodnji najprej začeli uporabljati v Angliji. Prvo tovarno so tu postavili že leta 1771.

a) Kje je delovala prva angleška tovarna?

b) Kaj je poganjalo stroj v tej tovarni?

IV. V obdobju industrijske revolucije, za katero je bilo značilno uvajanje strojev v proizvodnjo, so izumili več različnih strojev.

Pravilno poveži pojme med seboj tako, da številko, ki je zapisana pred strojem, pripišeš k izumitelju tega stroja.

1 PREDILNI STROJ	___ RICHARD ARKWRIGHT
2 PRVI PARNI STROJ	___ EDMUND CARTWRIGHT
3 PARNI STROJ	___ JOHN KAY
4 ČOLNIČEK NA KOLESIH	___ IVAN IVANOVIČ POLZUNOV
5 VODNI STROJ	___ JAMES WATT
6 MEHANIČNE STATVE	___ JAMES HARGREAVES

V. Pozorno preberi besedilo, v katerem je šest napak. Napačne besede prečrtaj in namesto njih zapiši pravilne.

Najpomembnejša gospodarska panoga v 18. stoletju je bila metalurgija. Za boljši razvoj in napredek te panoge so izumili številne pomembne stroje: čolniček na kolesih, ki ga je leta 1733 izumil James Hargreaves; parni stroj, ki so ga izumili leta 1764 in se je zelo hitro začel prodajati med pridelovalci bombaža; vodni stroj, ki ga je leta 1769 izumil James Watt in ga je poganjala para ter mehanične statve, ki jih je leta 1785 izumil Edmund Cartwright in jih je nato še izboljševal in dopolnjeval – sprva so jih poganjale živali, kasneje pa voda.

NALOGE Z DALJŠIMI ODGOVORI

Ponovno se vrni na naslovno stran. Z miško klikni na prvi dve poglavji, ju še enkrat preberi in reši nalogo številka 1.

I. Založništvo in manufakture sta predstavljala naprednejši način proizvodnje. Opiši značilnosti založništva in manufakturne proizvodnje.

Ponovno se vrni na naslovno stran. Nalogi številka 2 in 3 reši s pomočjo zadnjih dveh poglavij.

II. V prvem obdobju industrijske revolucije se je najmočneje razvila tekstilna proizvodnja. Razloži zakaj.

III. Stroji so se vedno bolj uveljavljali v proizvodnji.

a) Razmisli in zapiši, kakšne so bile posledice vedno večjega uvajanja strojev v proizvodnjo za delavce.

b) Kaj je to ludizem?

Na podlagi znanja o industrijski revoluciji in njenih izumih, ki si ga pridobil s prebiranjem spletne strani Prehod iz manufakturne v strojno proizvodnjo, skušaj rešiti še nalogi številka 4 in 5.

IV. Industrijska revolucija je v proizvodnjo prinesla številne spremembe. Razvoj tehnologije se je od 18. stoletja pa do danes precej izboljšal in spremenil. Dandanes namreč stroji predstavljajo pomemben sestavni del našega življenja. **Razmisli in nato pojasni, kakšne so po tvojem mnenju razlike in podobnosti med tehničnim razvojem v 18. stoletju in razvojem tehnologije danes.**

Razlike:

Podobnosti:

V. Za sprostitev reši še križanko in z njo ponovi svoje znanje o industrijski revoluciji. Gesla vodoravno vpisuj v prazne kvadratke. Pravilne rešitve ti bodo v navpično osenčenem polju odkrile še eno geslo, ki je povezano s proizvodnjo.

1																			
	2																		
	3																		
	4																		
		5																	
		6																	
	7																		
	8																		
		9																	
	10																		
	11																		

- 1 - mesto v Angliji, v katerem je bila ustanovljena prva angleška tovarna;
- 2 - oblika proizvodnje, pri kateri je trgovec zalagal obrtnika s surovinami in orodjem;
- 3 - revolucija, pri kateri gre za prehod iz ročnega dela v obsežno produkcijo s tovarniškimi stroji;
- 4 - gibanje v Angliji, za katerega je značilno, da so delavci uničevali stroje;
- 5 - železarska delavnica na Slovenskem, kjer so v plavžih talili železovo rudo;
- 6 - prva industrijska država v Evropi;
- 7 - najpomembnejša gospodarska panoga v 18. stoletju;

- 8 - izumitelj parnega stroja James;
- 9 - najboljši in najcenejši postopek pridobivanja železa;
- 10 - izumitelj mehaničnih statev Edmund;
- 11 - eden prvih strojev na vodni pogon, ki so ga uporabljali v tekstilni industriji.

GESLO KRIŽANKE: _____

REŠITVE NALOG S KRATKIMI ODGOVORI

I. a) založništvo; b) manufakture; c) v Italiji in v Flandriji; d) v Dubrovniku in v Italiji; e) v slovenskih (deželah); f) na Hrvaškem; g) železarstvo; h) rudarstvo.

II. č) Kranjskem

III.

- a) Delovala je v mestu Cromford na bregu reke Derwert.
- b) Poganjala ga je voda.

IV.

1 PREDILNI STROJ	5 RICHARD ARKWRIGHT
2 PRVI PARNI STROJ	6 EDMUND CARTWRIGHT
3 PARNI STROJ	4 JOHN KAY
4 ČOLNIČEK NA KOLESIH	2 IVAN IVANOVIČ POLZUNOV
5 VODNI STROJ	3 JAMES WATT
6 MEHANIČNE STATVE	1 JAMES HARGREAVES

V.

- a) napačna beseda: metalurgija, pravilna beseda: tekstilna industrija.
- b) napačna beseda: James Hargreaves, pravilna beseda: John Kay.
- c) napačna beseda: parni stroj, pravilna beseda: predilni stroj.
- d) napačna beseda: James Watt, pravilna beseda: Richard Arkwright.
- e) napačna beseda: para, pravilna beseda: voda.
- f) napačna beseda: voda, pravilna beseda: para.

REŠITVE NALOG Z DALJŠIMI ODGOVORI

I.

Založništvo je način proizvodnje, pri katerem so trgovci najprej založili nekega obrtnika s potrebnim orodjem in surovinami za izdelavo določenega izdelka. Ko je obrtnik ta končni izdelek izdelal, ga je oddal istemu trgovcu oziroma založniku, ki ga je nato prodal na trgu po določeni ceni. Rokodelec je dobil za opravljeno delo le skromno plačilo. Pri manufaktorni proizvodnji pa govorimo o večjih podjetjih, v katerih so ročno delali za določena področja posebej izurjeni delavci (vsak je izdelal en del izdelka, zato govorimo o delitvi dela). Takšna proizvodnja je tako potekala veliko hitreje kot obrtniška v okviru založništva, saj so izdelali več izdelkov in jih nato ceneje prodajali.

II.

Tekstilna industrija je bila najbolj razvita panoga zato, ker so v tej panogi najprej začeli uporabljati stroje. Najprej so začeli uporabljati predilni stroj, kasneje tudi mehanske

statve in vse to je pripomoglo, da so lahko izdelali več izdelkov, stroški so bili manjši, tržišče pa se je povečalo.

III.

Posledice so bile: slabši socialni položaj delavcev (brezposelnost, revščina, lakota ...); organizirane vstaje delavcev proti industrializaciji zaradi izgube delovnih mest. Ludizem je gibanje v Angliji sredi 18. stoletja, v katerega so se vključevali jezni delavci, ki so uničevali tovarne in razbijali stroje v njih, ker so jim ti kradli delovna mesta.

IV. Razlike:

- energetski viri (v 18. stoletju so uporabljali največ vodo in premog, danes pa uporabljamo največ elektriko, nafto in plin);
- prvi stroji so bili veliko bolj preprosti (glavni namen – nadomestiti delavca), danes pojav visoke tehnologije – robotizem (delo delavcev opravljajo računalniško vodeni stroji oziroma roboti);
- hitrost sprememb (danes je sprememb in izumov v zelo kratkem času veliko več, kot jih je bilo v 18. stoletju);

Podobnosti:

- v obeh primerih je glavni element nadomestiti fizično delo človeka;
- stroji v proizvodnji povzročajo tudi brezposelnost oziroma odpuščanje delavcev;
- kapitalisti so v 18. stoletju uveljavljali stroje, ker so jim prinašali večje koristi in tudi več dobička kot človeška delovna sila; tudi danes se velika podjetja ravno zato poslužujejo vedno modernejše tehnologije, ki pa izključuje delavce.

V.

1C	R	O	M	F	O	R	D																			
		2Z	A	L	O	Ž	N	I	Š	T	V	O														
		3I	N	D	U	S	T	R	I	J	S	K	A													
		4L	U	D	I	Z	E	M																		
			5F	U	Ž	I	N	E																		
			6A	N	G	L	I	J	A																	
7T	E	K	S	T	I	L	N	A	I	N	D	U	S	T	R	I	J	A								
8W	A	T	T																							
		9P	U	D	L	A	N	J	E																	
10C	A	R	T	W	R	I	G	H	T																	
11P	R	E	D	I	L	N	I	S	T	R	O	J														

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Vesna Sirk

OPIS NALOGE: *Iskanje in pregledovanje spletnih strani, pisanje povzetka za spletno stran o Mariji Tereziji, računalniško delo in oblikovanje končnega izdelka.*

ČLAN ŠT. 2: Katarina Czarny

OPIS NALOGE: Iskanje in pregledovanje spletnih strani, pisanje povzetka in sestavljanje vodenih nalog za stran o francoski revoluciji in računalniško delo.

ČLAN ŠT. 3: Aleksandra Ivanšek

OPIS NALOGE: Iskanje in pregledovanje spletnih strani, pisanje povzetka in sestavljanje vodenih nalog za spletno stran Prehod iz manufakturne v strojno proizvodnjo in računalniško delo.

ČLAN ŠT. 4: Tanja Mirtič

OPIS NALOGE: Iskanje in pregledovanje spletnih strani, sestavljanje vodenih nalog za spletno stran o Mariji Tereziji, računalniško delo in oblikovanje končnega izdelka.

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
19. 10. 2005	Po samostojnem iskanju primernih spletnih strani smo na prvem srečanju izbrale tri najboljše.
24. 10. 2005	Tokrat smo strani še enkrat pregledale in povprašale o ustreznosti tem tudi mentorico.
26. 10. 2005	Na tretjem sestanku smo si razdelile delo in sicer pisanje povzetkov strani in oblikovanje vprašanj oz. nalog.
2. 11. 2005	Pregled rezultatov domačega dela, izbor najboljših vprašanj in ponoven obisk mentorice.
3. 11. 2005	Oblikovanje poročila o skupinskem delu.
8. 11. 2005	Pregled poročila in delitev nalog za predstavitev.
9. 11. 2005	Generalka.

SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV

SPLETNE STRANI:

- URL: http://web.s-gim.kr.edus.si/projekti/timko/2001_2002/strazisce/Polona/zacetna.htm (citirano 24. 10. 2005)
- URL: <http://www.s-3gim.mb.edus.si/timko1/2b2000/8skupina/skupinskastran.htm> (citirano 24. 10. 2005)
- URL: <http://www.s-3gim.mb.edus.si/timko1/2b/sk4/Podrzavnik/vsebina.htm#prva> (citirano 24. 10. 2005)

UPORABA SPLETNIH STRANI V SLOVENSKEM JEZIKU PRI POUKU ZGODOVINE: NOVI VEK (SVET)

ČLANI SKUPINE:

1. Šiovič Anja
2. Šestan Tjaša
3. Torkar Gregor

PRVA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Ali je imel Kopernik prav?

2. WWW NASLOV: <http://projekti.svarog.org/kopernik/>

3. Spletna stran vključuje:

- slikovno gradivo
- pisno gradivo
- animacije

4. Stran ni prevedena v noben tuj jezik.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Stran je eden od projektov, ki je na ogled na izobraževalni strani Svarog. Na njej so najprej predstavljeni štirje astronomi; Kopernik, Brahe, Galilei in Kepler. Kot že ime strani pove se sprašuje o tem ali je imel Kopernik prav, ko se je zoperstavil Cerkevni tezi o geocentričnem vesolju. Prikaže pa tudi delo vseh štirih astronomov in oba modela vesolja.

6. Primernost spletne strani:

Stran je primerna za srednjo šolo.

7. Naloge:

a) Klikni na povezavo Nikolaj Kopernik in iz informacij, ki jih dobiš iz nadaljnjih povezav odgovori (2-3 stavki) na naslednja vprašanja.

- Kje je rojen Nikolaj Kopernik?
- Katera vesoljna telesa je opazoval Kopernik?
- Kakšen je pomen njegovega dela?

b) Klikni na povezavo Tycho Brahe in iz informacij, ki jih dobiš iz nadaljnjih povezav odgovori (2-3 stavki) na naslednja vprašanja.

- Kje je rojen Tycho Brahe?
- Katera vesoljna telesa je opazoval Brahe?
- Kakšen je pomen njegovega dela?

- c) Klikni na povezavo Galileo Galilei in iz informacij, ki jih dobiš iz nadaljnjih povezav odgovori (2-3 stavki) na naslednja vprašanja.
- Kje je rojen Galileo Galilei?
  - Katera vesoljna telesa je opazoval Galilei?
  - Kakšen je pomen njegovega dela?
- d) Klikni na povezavo Johannes Kepler in iz informacij, ki jih dobiš iz nadaljnjih povezav odgovori (2-3 stavki) na naslednja vprašanja.
- Kje je rojen Johannes Kepler?
  - Katera vesoljna telesa je opazoval Kepler?
  - Kakšen je pomen njegovega dela?
- e) Pod povezavo Galileo Galilei je opisan tudi spor, ki ga je imel Galilei s Cerkvijo. Poišči in preberi vse kar je s tem povezano pod to povezavo in nato napiši kako in zakaj se je ta spor začel, ter kako se je končal.
- f) Pod povezavo Tychy Brahe je povezava do Brahejevega modela vesolja, pod povezavo Johannes Kepler pa je povezava do Keplerjevega modela vesolja. Podrobno si oglej oba. Opiši vsakega ter ju nariši. Nato pa še napiši razlike med njima.

8. Rešitve nalog:

- a) Nikolaj Kopernik je rojen v Torunju na Poljskem. Opazoval je Luno, Mars, Saturn, Jupiter in Sonce. Kopernik je ponovno obudil staro grško teorijo o heliocentričnem sistemu in jo dodatno podkrepil z novimi argumenti, zaradi česar so se močno zamajali temelji, na katerih je stala Ptolemejeva geocentrična teorija.
- b) Brahe se je rodil v Knudstrupu v takratni Danski, danes Švedska. Opazoval je planete, Luno, komete in pojav supernove. Natančnost svojih opazovanj je povečal z uporabo boljših instrumentov in boljših metod. Med opazovanji je natančno opisal poti planetov, napovedal hitrost gibanja točk enakonočja, dokazal neenakost v Luninem gibanju in dokazal, da kometi niso pojav v zemeljski atmosferi.
- c) Galileo Galilei se je rodil v Pisi v Toskani v Italiji. Opazoval je Jupiter, Saturn, Saturnov prstan, Sončeve pege, Venero in Luno. Zbral je toliko astronomskih podatkov in prišel do tako pomembnih ugotovitev s področja fizike, da je »skoval orožje« za svoje naslednike, ki so potem dokončno ovrgli zmote Aristotlovega nauka in zrušili avtoriteto cerkve.
- d) Johannes Kepler se je rodil v Weil der Stadt v bližini Stuttgarta v današnji Nemčiji. Opazoval je gibanje planetov. Prišel je do ugotovitev, da se planete gibljejo po elipsah (1. Keplerjev zakon), kako se gibljejo (2. Keplerjev zakon), ugotovil pa je tudi zvezo med obhodnimi časi planetov (3. Keplerjev zakon).

- e) Bistvo spora je bilo, da je Galileo v svoji knjigi "Dialog" pritrjeval Kopernikovemu nauku, ki je bil v nasprotju s tem kar je tedaj trdila Cerkev. Poleg tega naj bi se Galilei norčeval iz papeža s tem, da ga je v "Dialogu" prikazal kot možaka po imenu Simplicio, ki je bil, kot se vidi že po imenu, neuk in preprost človek. Galilejevi nasprotniki so ga ovadili inkviziciji in ta ga je poklicala na zagovor in kasneje še na sojenje. Na dolgotrajnem sojenju so ga spoznali za krivega širjenja heretičnih nauk ter mu naložili triletno pokoro in zavezo da se odpove vsem naukom, ki nasprotujejo Cerkvenim razlagam. Galileu na stara leta ni preostalo drugega kot, da se ukloni sodišču in je javno preklical Kopernikove in svoje razlage vesolja, vendar naj bi na koncu potihlo rekel "E pur si mouve!" ("In vendar se premika!").
- f) Brahejev model vesolja oziroma Osončja je geocentričen, kar pomeni da je Zemlja pri miru in se vse vrti okoli nje. Vsa telesa, ki se vrtijo okoli Zemlje se vrtijo v krogih. Sončeva tirnica je najbližja, okoli njega pa se kot satelita vrtita Merkur in Venera. V bolj oddaljenih tirnicah se okoli Zemlje vrtijo še, po vrsti, Mars, Jupiter in Saturn. Ostalih planetov, Urana, Neptuna in Plutona, takrat še niso poznali. Keplerjev model vesolja je heliocentričen, kar pomeni da je Sonce v središču (Helios = Sonce, Kentron = središče). Vsa telesa, tudi Zemlja, se okoli Sonca vrtijo v elipsah, kar je sprememba glede na prejšnje sisteme (Brahejev in Ptolemejev sistem). Okrog Sonca se, po vrsti od najbližjega do najbolj oddaljenega, vrtijo Merkur, Venera, Zemlja, Mars, Jupiter in Saturn.

DRUGA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Doba odkritij
2. WWW NASLOV: http://projekti.svarog.org/doba_odkritij/id12.htm
3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:
  - a) video-posnetke
  - b) zvočne posnetke
  - c) slikovno gradivo
  - č) pisno gradivo
  - d) drugo:
4. Spletna stran ni prevedena v noben tuj jezik.
5. Kratka vsebina spletne strani:

Izbrana internetna stran je Svarogov izobraževalni projekt. Predstavlja Dobo odkritij. Izbrani so pomembnejši raziskovalci novo odkritih delov sveta. Pri posameznem pomorščaku je predstavljen krater življenjepisa s poudarkom na opisanih poti novih odkritij. Preglednica predstavlja povzetek novih odkritij.

6. Primernost spletne strani:

- a) za osnovno šolo
- b) za srednjo šolo
- c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

Vzpostavi povezavo z internetom in vpiši internetno stran:

http://projekti.svarog.org/doba_odkritij/id12.htm.

Odpre se internetna stran z naslovom Doba odkritij. Preberi internetno stran, oglej si slikovno gradivo in odgovori na vprašanja a in b.

a) Podčrtaj pravilno trditev.

Krištof Kolumb je živel na prelomu iz 15. v 16. stoletje. Prepričanje da je Zemlja okrogla, bi ga popeljala po morski poti v Indijo/Ameriko. Španska/Portugalska kraljeva družina mu je omogočila uresničiti njegov načrt. S posadko je odplul na pot 17. aprila 1492 in 12. decembra pristal na Bahamskem otoku/v Kalkuti. Čez ocean se je podal še trikrat. Umrl je misleč da je odkril Ameriko/zahodno pot v Indijo. Z letom 1492 označujemo začetek novega veka.

b) Katere kulturne rastline je Evropa spoznala šele z odkritjem Novega sveta?

---

c) Na levi strani internetne strani so naštetna imena. Klikni na Amerigo Vespucci.

Preberi besedilo in dopolni spodnje besedilo.

_____ je v Portugalskih odpravah potoval v Južno Ameriko in raziskoval celino. Napisal je potopis z naslovom _____. V potopisih je trdil da novo odkriti svet ni del _____. Njegovo trditev je dokazal _____, ki med leti 1519 in 1921 obplul svet. Novo celino so poimenovali po Amerigu Vespucciju, kot _____.

č) Kot že zgoraj povedano je Ferdinand Magellan dokazal, da je Zemlja okrogla. Na levi strani internetne strani klikni na Ferdinand Magellan. Preberi besedilo in opiši njegovo pot okoli sveta.

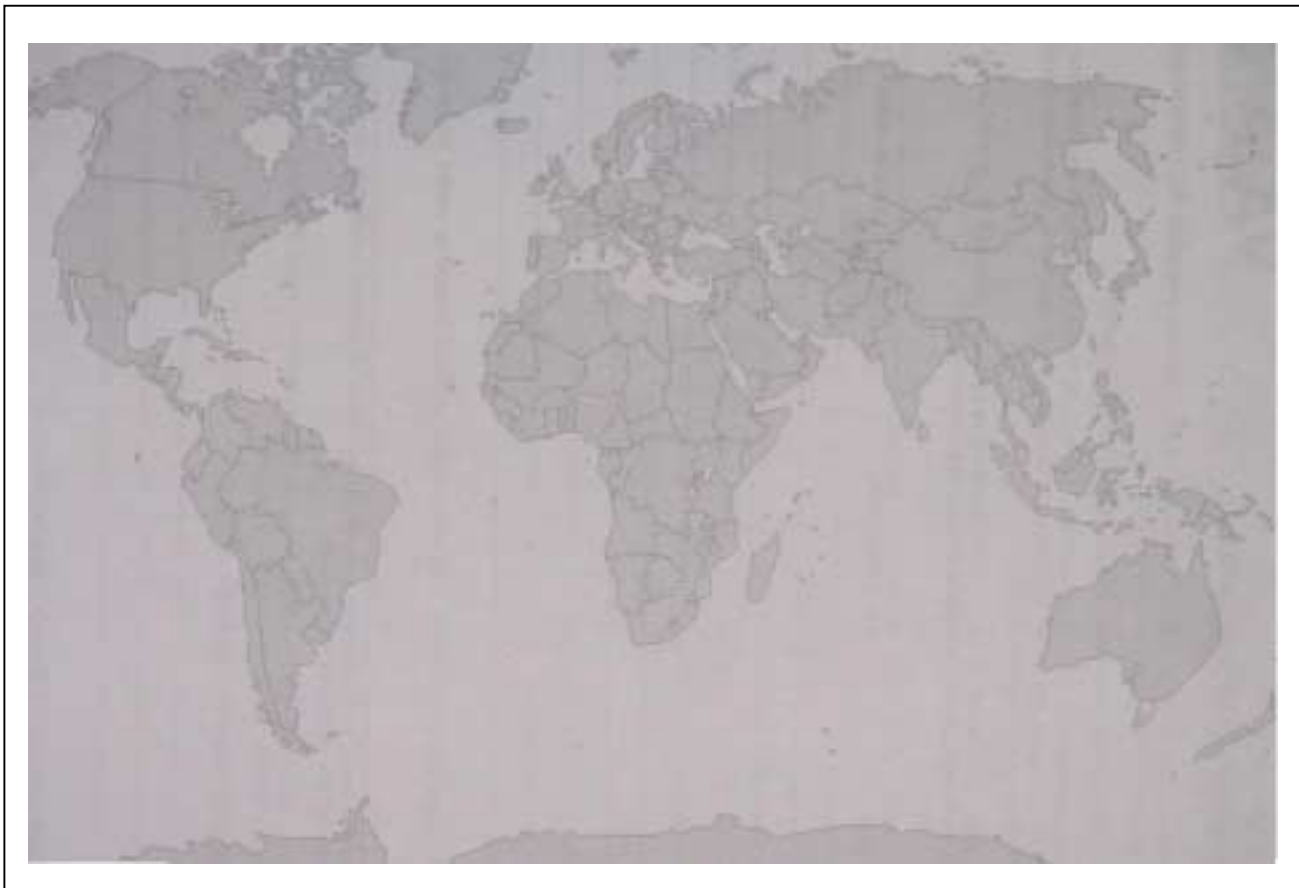

---

d) Zopet na levi strani internetne strani klikni na Preglednica. Dopolni spodnjo tabelo.

<i>IME RAZISKOVALCA</i>	<i>STOLETJE ODKRITJA</i>	<i>NARODNOST</i>	<i>NOVO ODKRITI DELI SVETA</i>
AMERIGO VESPUCCI			
BARTOLOMEU DIAZ			
FERDINAND MAGELLAN			
FRANCISCO PIZARRO			
HERNANDO CORTEZ			
JACQUES CARTIER			
KRIŠTOF KOLUMB			
VASCO DA GAMA			

Sedaj ko si izpolnil/a preglednico reši naslednjo nalogo. Na zemljevidu označi z modro barvo španska odkritja (Krištof Kolumb je bil po rodu Italijan, vendar je nova odkritja odkrival za špansko krono), z oranžno barvo portugalska odkritja (Amerigo Vespucci je potoval s Portugalsko odpravo) in z zeleno barvo označi francosko odkritje.

VIR: Kunaver, J., 1998. Obča geografija za 1. letnik srednjih šol. Delovni zvezek. Ljubljana, DZS. str. 68

e) Z že rešenimi nalogami in internetno stranjo poskušaj razložiti zakaj je doba odkritij pomembna.

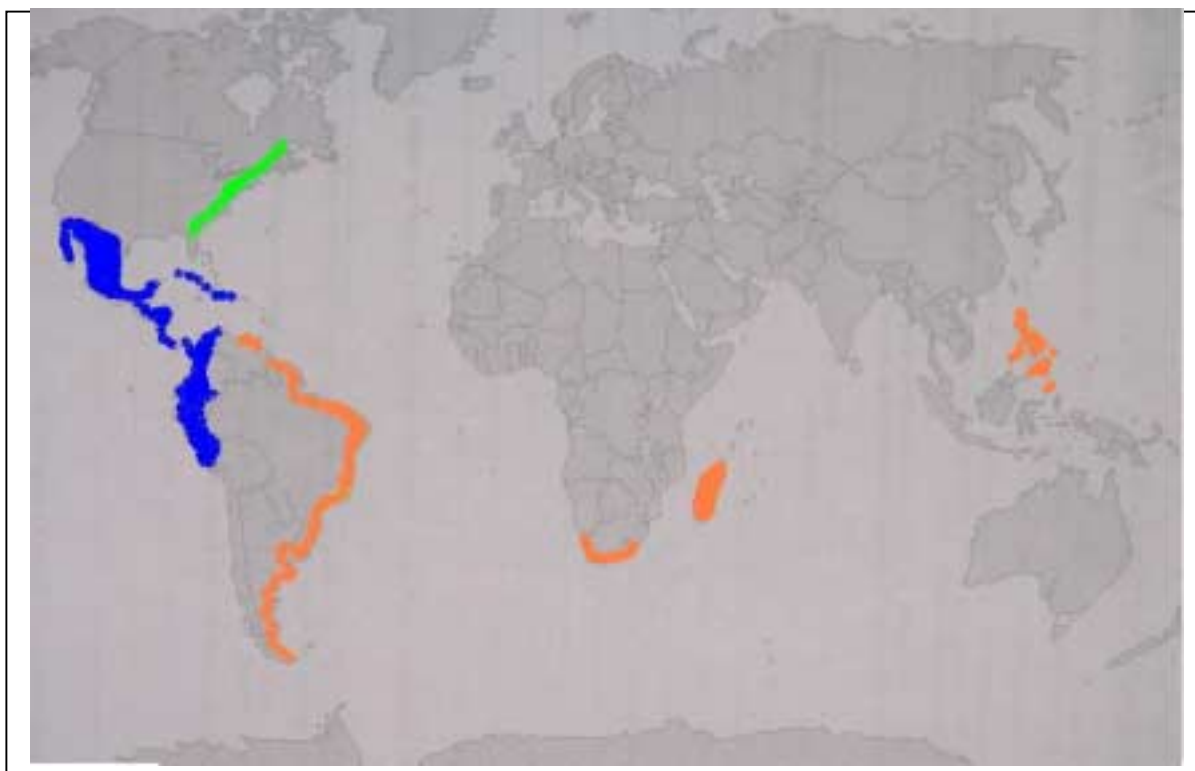

REŠITVE NALOG

- a) v Indijo, Španška, na Bahamskem otoku, zahodno pot v Indijo, novega veka.
 b) Koruzo, tobak, sladki krompir.
 c) Amerigo Vespucci, Terra nova ali Novi svet, Azije, Magellan, Amerika.
 č) Leta 1519 zapusti sevilsko пристanišče s petimi ladjami. Pluli so proti pristanišču San de Bermuda. Ustavili so se na Kanarskih otokih (Tenerifi) in pluli proti Braziliji do Patagonije (Port St. Julian). Od tu skozi morsko ožino (Magellanov preliv) ter po Tihem oceanu do Filipinov. Magellan je otočju izgubil življenje. V Maluko sta pripluli dve ladji, v Španijo pa le ena ladja.
 d)

<i>IME RAZISKOVALCA</i>	<i>STOLETJE ODKRITJA</i>	<i>NARODNOST</i>	<i>NOVO ODKRITI DELI SVETA</i>
AMERIGO VESPUCCI	15., 16.	Italjan	obala Južne Amerike
BARTOLOMEU DIAZ	15., 16.	Portugalec	Rt dobrega upanja
FERDINAND MAGELLAN	15., 16.	Portugalec	Magelanov preliv, Filipine
FRANCISCO PIZARRO	15., 16.	Španec	Severozahodna obala Južne Amerike, Peru
HERNANDO CORTEZ	15., 16.	Španec	zavzel državo Aztekov, osvojil Mehiko
JACQUES CARTIER	15., 16.	Francoz	obala Severne Amerike
KRISTOF KOLUMB	15., 16.	Italjan	Srednja Amerika, izliv Orinika, vzhodno obrežje Severne Amerike
VASCO DA GAMA	15., 16.	Portugalec	Rt dobrega upanja, Madagaskar

VIR: Kunaver, J., 1998. Obča geografija za 1. letnik srednjih šol. Delovni zvezek. Ljubljana, DZS. str. 68

e) Doba odkritij je pomembna, ker so z namenom da odkrijejo zahodno morsko pot do Indije, odkrili skrajni južni del Afrike (Rt dobrega upanja) in novo celino Ameriko na zahodu. Magellan je s svojo odpravo dokazal da je Zemlja okrogla. Evropejci so spoznali nove kulture, običaje, navade ... Nova celina je Evropejcem prinesla koruzo, sladki krompir in tobak.

TRETJA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI:

Kriza v katoliški cerkvi

2. WWW NASLOV:

<http://www.s-3gim.mb.edus.si/timko1/2b/sk1/landeker/vsebina.htm>

3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:

- a) video-posnetke
- b) zvočne posnetke
- c) slikovno gradivo**
- č) pisno gradivo**
- d) drugo:

4. Spletna stran ni prevedena; spletna stran je napisana samo v slovenskem jeziku.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Spletna stran je sestavljena iz 4 podstrani. Vsebina podstrani se stopnjuje glede zahtevnosti in poglobljanja določene teme. Vsaka izmed naslednjih podstrani zahteva od bralca predhodnje branje prejšnjih podstrani. Vsebina prve podstrani vsebuje osnovne podatke o Martinu Lutru in nam pojasni dogajanje in stanje v Cerkvii tistega časa. Naslednja podstran nam predstavi Lutrove teze in njegova stališča. Razplet stanja nam prikaže zadnja podstran. Že samo ime zadnje podstrani (Verski mir v Ausburgu) nam pojasni kakšen je bil konec zapleta v katoliški Cerkvii. Spletna stran se konča z navedbo literature.

6. Primernost spletne strani:

- a) za osnovno šolo
- b) za srednjo šolo**
- c) za osnovno in srednjo šolo

Vsi odgovori na vprašanja se nahajajo na spletnih straneh. Vprašanja si ne sledijo tako kot si sledijo spletne podstrani, zato lahko ni nujno da najdete odgovor na prvo vprašanje ravno na prvo spletni podstrani. Na prva tri vprašanja odgovorite kratko in jedrnato, medtem ko odgovorite na vprašanje 4 in 5 poglobljeno. Vsi odgovori naj bodo v obliki stavka.

1. Kdaj je bil Martin Luter izobčen?

2. Kaj je to simonija?

3. Ali drži znamenita legenda, da je Luter pribil svojih znamenitih 95 tez na vrata cerkve v Wittenburgu (če teorija drži, jo potrdite, če ne drži, napišite, kako je bilo v resnici)?

4. Kdo je bil Martin Luter in za kaj se je zavzemal, kaj je obsojal?

5. Opišite, kako se je končal verski boj med protestanti in katoličani?

ODGOVORI NA POSTAVLJENA VPRAŠANJA

1. Martin Luter je bil izobčen leta 1521.

2. Simonija je kupčevanje s cerkvenimi službami in častmi.

3. Ne ta legenda ne drži, saj je Luter svojih 95 tez poslal škofu Brandeburškemu v premislek.

4. Martin Luter je bil bivši menih in profesor teologije na univerzi v Wittenburgu na Saškem. Zavzemal se je za: ukinitve prodaje odpustkov, pridigo v domačem jeziku, obsojal je simonijo ter trdil, da je edini temelj vere Biblija.

5. Verski boj se je končal leta 1555 v Ausburgu. Končal se je z oblikovanjem določenih odločitev-tez. Obe veri sta enakopravni, podložniki naj sprejmejo vero svojih knezov po načelu »Čigar vlada, tega vera«, pripadniki drugih veroizpovedi se lahko izselijo in kot zadnje navedeno načelo: cerkvene posesti, ki so si jih protestanti prisvojili, ostanejo v njihovi lasti.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: ANJA SOVIČ

OPIS NALOGE: - pregled internetnih strani, ki ustrezajo temi
- reševanje nalog

ČLAN ŠT. 2: GREGOR TORKAR

OPIS NALOGE: - pregled internetnih strani, ki ustrezajo temi
- reševanje nalog

ČLAN ŠT. 3: TJAŠA ŠESTAN

OPIS NALOGE: - pregled internetnih strani, ki ustrezajo temi
- reševanje nalog

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
20. oktober 2005	Vsak član poišče internetne strani, ki ustrezajo naši temi.
2. november 2005	Izberemo najboljše tri internetne strani in si jih razdelimo med seboj. Posameznik odgovori na vprašanja, katere zahteva obvezna skupinska naloga.
7. november 2005	Pregled nalog in medsebojna povratna informacija. Dogovorimo se o predstavitvi naloge pri uri didaktike zgodovine.

SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV

Konte, B., 1996. Kronika človeštva. Ljubljana, Založba Mladinska knjiga. 1147 str.

Kunaver, J., 1998. Obča geografija za 1. letnik srednjih šol. Delovni zvezek. Ljubljana, DZS. 77 str.

Žvanut, M. in Vodopivec, P., 1995. Vzpon meščanstva. Zgodovina za 7. razred osnovne šole. Ljubljana, Založba M&N. 201 str.

UPORABA SPLETNIH STRANI V SLOVENSKEM JEZIKU PRI POUKU ZGODOVINE: 20. STOLETJE (1901-1939)

ČLANI SKUPINE:

1. AŠIČ MOJCA
2. CERGOL ANA
3. MARKIČ GAŠPER
4. PODREKA JASNA

PRVA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Prva svetovna vojna
2. WWW NASLOV: http://projekti.svarog.org/prva_svetovna_vojna/index1024.html
3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:
  - a) video-posnetke
  - b) zvočne posnetke
  - c) slikovno gradivo**
  - č) pisno gradivo**
  - d) drugo:
4. Spletna stran je prevedena v angleščino, nemščino.
5. Kratka vsebina spletne strani:

Naša prva tema je pariška mirovna konferenca. Stran smo izbrali, ker je zelo izčrpna, stvari so zelo jasno in nazorno napisane. Na njej lahko najdemo veliko slik, kar omogoča lažjo predstavbo vsebine. Poleg tega ima stran tudi slovar imen. Tako lahko pri branju besedila kliknemo na imena, ki se pojavljajo skozi besedilo in dobimo kratko predstavitev.
6. Primernost spletne strani:
  - a) za osnovno šolo
  - b) za srednjo šolo**
  - c) za osnovno in srednjo šolo
7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

1. Razporedi mirovne pogodbe po kronološkem zaporedju:

A) Saint- Germainski mir	27. 11. 1919
B) Trianonski mir	28. 6. 1919
C) Versajski mir	24. 7. 1923
Č) Sevrski mir	10. 9. 1919
D) Neulijski mir	4. 6. 1920
E) Lausanski sporazum	10. 8. 1920

2. Poveži pojme med seboj:

1. Revolucija v Nemčiji	A) britanski ministrski predsednik
2. Amerika	B) mirovni sporazumi
3. Wilsonove točke	C) novonastala država
4. Lloyd George	Č) prostovoljni odredi
5. Češkoslovaška	D) dežela upnica

3. Dopolni naslednje besedilo z manjkajočimi besedami:

Na prvi seji pariške mirovne konference, ki je bila _____, so se zbrali delegati iz _____ glavnih držav. Sodelujoče države so bile razporejene v _____, glavni predstavniki na konferenci bo bili: _____, _____, _____, _____. Ključnega pomena na konferenci je bilo obravnavanje _____, aprila 1919 pa je bila sprejeta _____, ki je določala sprejem držav med članice in pogoje delovanja te ustanove.

4. Opiši razdelitev ozemlja med Francijo in Rusijo po podpisu skrivnega sporazuma:

5. Naštej 5 najbolj pomembnih Wilsonovih točk.

REŠITVE:

1. Razporedi mirovne pogodbe po kronološkem zaporedju:

A) Saint- Germainski mir	C	27. 11. 1919
B) Trianonski mir	D	28. 6. 1919
C) Versajski mir	E	24. 7. 1923
Č) Sevski mir	A	10. 9. 1919
D) Neuljski mir	B	4. 6. 1920
E) Lausanski sporazum	Č	10. 8. 1920

2. Poveži pojme med seboj:

1. Revolucija v Nemčiji	A) britanski ministerski predsednik	4.
2. Amerika	B) mirovni sporazumi	3.
3. Wilsonove točke	C) novonastala država	5.
4. Lloyd George	Č) prostovoljni odredi	1.
5. Češkoslovaška	D) dežela upnica	2.

3. Dopolni naslednje besedilo z manjkajočimi besedami:

Na prvi seji pariške mirovne konference, ki je bila 12. januarja 1919, so se zbrali delegati iz petih glavnih držav. Sodelujoče države so bile razporejene v štiri kategorije, glavni predstavniki na konferenci so bili: George, Wilson, Clemenceau, Orlando. Ključnega pomena na konferenci je bilo obravnavanje pogojev mirovne pogodbe, aprila 1919 pa je bila sprejeta ustava zveze narodov, ki je določala sprejem držav med članice in pogoje delovanja te ustanove.

4. Opiši razdelitev ozemlja med Francijo in Rusijo po podpisu skrivnega sporazuma: Francija je stremela k razkositvi Nemčije, Rusija pa je v ta francoski načrt razmejitve privolila s pogojem, da bi dobila Carigrad in morske ožine, Francija pa bi dobila Alzacijo-Loreno in vso kotlino s premogovno industrijo v dolini reke Saare. Nemška ozemlja so se povečala v Afriki in Mali Aziji.

5. Naštej 5 najbolj pomembnih Wilsonovih točk.

DRUGA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Fašizem v Italiji

2. WWW NASLOV: <http://www2.arnes.si/~ssposk8/carji/sestavki/index1.html>

3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:

a) video-posnetke

b) zvočne posnetke

c) slikovno gradivo

č) pisno gradivo

d) drugo:

4. Spletna stran je prevedena /.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Stran so naredili dijaki gimnazije v Sežani. Dejstvo, da so naredili (ter opremili tudi z devetimi fotografijami) stran njihovi sovrstniki, lahko dijake pritegne k sodelovanju pri podobnih projektih. Prva dva naslova internetne strani predstavita udeležence projekta, od tretjega do sedmega naslova je predstavljen uvod, pojem fašizma, njegovo rojstvo, razvoj in vzroki. Na koncu je navedena literatura in povezave z drugimi internetnimi stranmi na to tematiko ter kratek kviz z izbirnimi vprašanji.

6. Primernost spletne strani:

a) za osnovno šolo

b) za srednjo šolo

c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

1. Trditve označi s P (če so pravilne) in z N (če so nepravilne) ter nepravilne tudi popravi!

a. Fašistični režim je poudarjal disciplino in moralo.	
b. Musolini je postal ministrski predsednik leta 1922.	
c. Ena glavnih značilnosti fašizma je ekstremni komunizem.	
č. Po drugi svetovni vojni fašizem zamre.	
d. Fašizem je deloval protinacionalizmu v Evropi v 19. in v začetku 20. stoletja.	
e. V fašistični Italiji so bile v ospredju ekspanzionistične in imperialistične težnje.	

2. Na kakšen način je fašistična ideologija vdirala med ljudske množice (pomagaj si s sliko pod naslovom Rojstvo fašizma)? Obkroži pravilen odgovor.

- a. Organiziranost vojske
- b. Propaganda
- c. Podkupovanje lokalnih politikov

3. Naštej mite fašistične ideologije.

4. Razloži pojem korporativizem.

5. Razmišljaj o možnosti ponovitve fašističnega režima v sodobnem svetu. Pri svojem razmišljanju navedi glavne značilnosti fašizma.

REŠITVE:

1. a (P)
b (P)
c (N) – ekstremni nacionalizem
č (N) – neofašizem
d (P)
e (P)
2. b. Propaganda
3. Mit o večnem imperiju, mit o okrnjeni zmagi, mit nacionalizma, mit države, mit socializma
4. Družbeno ekonomska doktrina, ki je zasnovana na ideji solidarizma. Kot doktrina in praksa je imela več variant, za katere je bistveno, da skušajo z ustanavljanjem stanovskih korporacij kot javnopравnih institucij preprečiti razredni boj in ohraniti kapitalizem, ki dobi obliko državnega kapitalizma.
5. Značilnosti fašizma so: totalitarizem, nacionalizem, strahovlada, demagogija, agresivna propaganda, politično in drugo nasilje ...

TRETJA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Soška fronta v zasebnih muzejskih zbirkah

2. WWW NASLOV: <http://www2.arnes.si/~akofol2/unesco/oprvi.htm>

3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:

- a) video-posnetke
- b) zvočne posnetke
- c) slikovno gradivo**
- č) pisno gradivo**
- d) drugo:

4. Spletna stran ni prevedena.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Na osnovni strani so opisane temeljne značilnosti prve svetovne vojne, dodani so zemljevidi in nekaj slik. Na podstraneh je največji poudarek na bojiščih soške fronte, o katerih najdemo slike in opise najdenih predmetov ter zasebnih muzejskih zbirk. Na spletni strani najdemo tudi koristne povezave na druge spletne strani, od katerih po kvaliteti izstopa stran o muzeju v Kobaridu.

6. Primernost spletne strani:

a) za osnovno šolo

b) za srednjo šolo

c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

1. Dopolni besedilo:

Italija je bila pred začetkom vojne zaveznica _____. Kljub temu da je ob začetku vojne razglasila _____. Petnajstega aprila leta _____ so antantne sile z Italijo podpisale _____ sporazum. _____ maja leta 1915 je Italija napovedala vojno _____. Nekdanji zaveznici sta odprli _____ km dolgo bojišče od _____ do _____.

2. Pojme med sabo pravilno poveži tako, da v tretjo kolono vpišeš številko in črko, ki spadata skupaj!

1. Kraft von Dellmensingen	a) revolver	
2. Dvanajsta soška bitka	b) italijanski legendarni vojak	
3. Luigi Cadorna	c) preboj pri Kobaridu	
4. Stereoskop	č) italijanski kralj	
5. Viljem II	d) pripomoček za prikaz trodimenzionalne slike	
6. Viktor Emanuel	e) nemški general	
7. Bodeo	f) poveljnik italijanske vojske	
8. Alberto Pico	g) nemški cesar	

3. Odgovori če so trditve pravilne (P) ali nepravilne (N):

a) Šrapnelska granata je bila polnjena s svinčnimi kroglicami premera pet centimetrov	
b) Soška fronta je potekala od leta 1915 do 1917.	
c) Pesem Soči je napisal Simon Gregorčič pol stoletja pred začetkom vojne. Pesem je polna optimizma in v njej je moč začutiti Gregorčičevo harmonijo prihodnosti.	
č) Pred nekaj leti je bila v slovenščino prevedena knjiga italijanskega vojaka in kasnejšega pisatelja Carla Emilia Gadde »Beležka iz Kobarida«.	

4. Opiši kako in kdaj so Italijani osvojili vrh Krna.

5. Kaj so bili arditi?

REŠITVE:

1. 1e, 5g, 8b, 4d,2c, 6č,3f,7a
2. Nemčije, nevtralnost, 1915, Londonski, 23., Avstro-Ogrski, šesto, prelaza Stelvio, Jadranskega morja
3. a(N), b(P), c(N), č(P)
4. Obramba vrhov je bila šibka, ker vrh Krna branili črnovojniki skupaj z Madžari, ki niso bili vajeni bojevanja v gorah. Tako je italijanskemu planinskemu bataljonu Exilles uspelo osvojiti vrh Krna v zelo kratkem času.
5. Arditi so se imenovali italijanski jurišniki, ki so nosili čelade in so se borili v nasprotnikovih strelskih jarkih z noži, boksarji in buzdovani.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: AŠIČ MOJCA

OPIS NALOGE: Iskala spletne strani, sestavila vodene naloge za pariško mirovno konferenco.

ČLAN ŠT. 2: CERGOL ANA

OPIS NALOGE: Poiskala stran pod temo fašizem v Italiji in napisala kratko predstavitev strani ter sodelovala pri pripravi nalog na ostali dve temi.

ČLAN ŠT. 3: MARKIČ GAŠPER

OPIS NALOGE: Poiskal stran pod temo soška fronta in napisal kratko predstavitev strani ter sodeloval pri pripravi nalog na ostali dve temi.

ČLAN ŠT. 4: PODREKA JASNA

OPIS NALOGE: Poiskala stran pod temo pariška mirovna konferenca in napisala kratko predstavitev strani ter sodelovala pri pripravi nalog na ostali dve temi.

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
20. 10. 2005	Dogovor o poteku dela in razdelitev nalog.
27. 10. 2005	Pregled izbranih strani in izbor glavnih treh.
3. 11. 2005	Sestavitev vodenih nalog.
7. 11. 2005	Izpolnitev obrazca in razdelitev vlog pri predstavitvi.
9. 11. 2005	Uskladitev zadnjih podrobnosti ter dogovor o nastopu.

SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV

Globočnik, Janez, Globočnik, Milena, Novak, Franci, Požar Podlesnik, Senja: Zgodovina, Priročnik za učitelje, Ljubljana: DZS, 2001.

Karba, Pavla: Zgodovina v šoli drugače, Metodični priročnik za učitelje, Ljubljana: DZS, 1996.

Petrič, Iztok, Radonjič, Zoran, Razpotnik, Jelka, Segalla, Adriana: Zgodovina maturi, Ljubljana: Rokus, 2003.

UPORABA SPLETNIH STRANI V SLOVENSKEM JEZIKU PRI POUKU ZGODOVINE: 20. STOLETJE (1939-45)

ČLANI SKUPINE:

1. Monika Ivančič
2. Karmen Lešnik
3. Klemen Grbec
4. Darko Pejić

PRVA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Partizanska bolnica Franja
  2. WWW NASLOV:
www.burger.si/MuzejInGalerije/MestniMuzejIdrija/Franja/BolnicaFranja_Uvod.html
  3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:
    - a) **video-posnetke**
    - b) zvočne posnetke
    - c) **slikovno gradivo**
    - č) **pisno gradivo**
    - d) drugo:
  4. Spletna stran ni prevedena v tuje jezike.
  5. Kratka vsebina spletne strani:
Spletna stran vsebuje kratek opis vloge bolnice med vojno ter pomen, ki ga je imela za osvobodilni boj. Poleg tega še vsebuje panoramske slike vseh objektov bolnice in tudi fotografije vseh prostorov. Na strani najdemo tudi prostorsko mapo bolnice in označen zemljevid, kjer bolnico lahko najdemo. Strani so priložene tudi povezave za kraje v njeni bližini in dogodke, ki so bili povezani z bolnico, npr. Cerkno, soteska Pasica, Slovenija, II. svetovna vojna, Mestni muzej Idrija, Cerkljanski muzej.
  6. Primernost spletne strani:
    - a) za osnovno šolo
    - b) za srednjo šolo
    - (c) za osnovno in srednjo šolo**
  7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.
- V paru v pisnem gradivu na spletni strani poiščite odgovore na naslednja vprašanja; čas za nalogo je 5 minut:
- 7.1 Koliko časa je delovala bolnica Franja? (1943-45)
  - 7.2 Poišči število vseh objektov bolnice. (18)

7.3 Kako se imenuje soteska, kjer je bila postavljena Franja? (soteska Pasica)

7.4 Blizu katerega kraja najdemo bolnico Franjo? (Cerkno)

V paru na spletni strani poiščite odgovore na naslednja vprašanja in jih zapišite v zvezke; čas za nalogo je 10 minut;

7.5 Kaj so nudile partizanske bolnice ranjencem in kje so ranjenci lahko dobili pomoč, ko partizanskih bolnic še ni bilo?

(Nudile so jim oskrbo na skritem mestu, ponavadi zdravniško ali celo kirurško pomoč. Ko še ni bilo bolnic, so pomoč ponavadi našli pri ljudeh na samotnih kmetijah ter ljudeh, ki so bili vključeni v OF.)

7.6 Kateri pomembni podatki na spletni strani manjkajo?

(Ime ustanoviteljice, po kom je dobila ime, opis nastanka bolnice ...)

DRUGA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Wikipedija, prosta enciklopedija

2. WWW NASLOV:

http://sl.wikipedia.org/wiki/Druga_svetovna_vojna

3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:

a) video-posnetke

b) zvočne posnetke

(c) slikovno gradivo

(č) pisno gradivo

d) drugo:

4. Spletna stran je prevedena v 62 jezikov (le osnovne stvari).

5. Kratka vsebina spletne strani:

Spletna stran http://sl.wikipedia.org/wiki/Druga_svetovna_vojna, zajema splošen pregled različnih tem, ki se nanašajo na drugo svetovno vojno. Na tej spletni strani lahko uporabnik dobi kronološki pregled druge svetovne vojne, najde informacije o vojaškem in političnem dogajanju, o vojaški tehnologiji v drugi svetovni vojni, ter posledicah vojne. Spletna stran ga usmeri tudi na zunanje povezave, kot je npr. forum o drugi svetovni vojni, ali pa na spletno stran s slikami druge svetovne vojne.

6. Primernost spletne strani:

a) za osnovno šolo

b) za srednjo šolo

(c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

7.1 Druga svetovna vojna se je začela 1. septembra 1939, ko so nemške čete vdrle na Poljsko. Kdaj in kako si je kasneje Poljsko razdelil ter kakšno upravo po vojni dobi Poljska?

(28. septembra 1939 si Poljsko sporazumno razdelita Nemčija in Sovjetska zveza. Po vojni pa Poljska dobi komunistično upravo).

Več o Poljski najdete na spletni strani www.poland-embassy.si

7.2 Kdaj je bila ustanovljena Organizacija združenih narodov oz. OZN, in kako se je ta organizacija imenovala pred tem?

(Organizacija združenih narodov je bila ustanovljena 28. oktobra 1945, pred tem pa se je imenovala Društvo narodov oz. Liga narodov).

7.3 Od kdaj do kdaj (natančna datuma) je potekala bitka pri El Alameinu in kdo je zmagal?

(Bitka je potekala od 23. oktobra 1942 do 3. novembra 1942, zmagale pa so zavezniške sile pod britanskim vodstvom nad nacistično Nemčijo).

7.4 Dopolni sestavek z manjkajočimi besedami.

Koncentracijsko taborišče je posebna oblika taborišča oz. skupek stavb, naprav za prisilno bivanje večjega števila ljudi; za množično interveniranje ljudi iz političnih, vojaških, imperialističnih razlogov. V obdobju _____ (nacionalizma) v Nemčiji od leta 1933-1945 se pojem koncentracijskih taborišč povezuje predvsem z načrtnimi poboji in izgoni drugače mislečih, ter še posebej s preganjanjem _____ (Judov) ter _____ (holokavstom). Glavni namen koncentracijskih taborišč je _____ (prevzgojiti) oziroma kaznovati s pomočjo telesne, psihične kazni, dela, ter s tem zmanjšati moč nasprotnika. Koncentracijska taborišča imajo tudi _____ (zastraševalni učinek), saj jih prisotnost le-teh opominja na _____ (spoštovanje zakonov), ter zvestobo _____ (režimu). Poznamo več vrst koncentracijskih taborišč, kot so npr. _____, _____, _____, _____ (mladinsko, delovno, uničevalno, intervencijsko). Po podatkih je v taboriščih _____ (tretjega Rajha) zaradi pobojev ali posledice bolezni umrlo skupno _____ (6 milijonov) ljudi. Najbolj znana so koncentracijska taborišča iz obdobja nacistične Nemčije, taboriščapa so bila tudi v Italiji, Avstriji, Poljski... Med najbolj znana spadajo _____, _____, _____, _____ (Dachau, Auschwitz, Mauthausen, Ravensbruck, Warschau, Rab).

7.5 Delo v dvojicah. Za nalogo imate 10minut časa.

Spodaj so navedeni določeni pojmi, dogodki in letnice, ki se navezujejo na 2. svetovno vojno. Vse te izraze, pojme in letnice boš našel na spletni strani http://sl.wikipedia.org/wiki/Druga_svetovna_vojna. Kjer je podana letnica najdi ustrezen dogodek, ki se je takrat zgodil, kjer pa je podan dogodek najdi natančen datum, kdaj se je to zgodilo. Pri pojmu najdi natančnejši opis.

Benito Mussolini (italijanski fašistični diktator in častnik)
Erwin Rommel (nemški feldmaršal)
27. marec 1941 (puč v Jugoslaviji)
Kapitulacija Beograda (12. april 1941)
7. december 1941 (Japonska napade ameriško pomorsko letovišče Pearl Harbor)
Tretji Rajh (t.i. Velikonemški tretji Rajh je oznaka za nemško državo v času nacizma, med letoma 1933 in 1945)
Hitlerjeva mladina (nemška nacistična mladinska organizacija, ki jo je leta 1926 ustanovila Nemška nacistična stranka, da bi vzpostavila svoj učni sistem za mlade Nemce)
14. februar 1944 (konec bitke za Leningrad)
Jugoslovanska armada osvoji Sarajevo (6. april 1945)
5. maj 1945 (v Ajdovščini ustanovljena 1. slovenska vlada)
20. november 1945 (začne se Nürnberški proces)

TRETJA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Kamikaze – božji veter
2. WWW NASLOV: <http://www.svarog.org./predmet/zgodovina>
3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:
  - a) video-posnetke
  - b) zvočne posnetke
  - c) slikovno gradivo
  - (č) pisno gradivo**
  - d) drugo:
4. Spletna stran ni prevedena v tuje jezike.
5. Kratka vsebina spletne strani:

Spletna stran vsebuje samo pisno gradivo. V katerem najprej razloži besedo kamikaze, ki v japonsščini pomeni božji veter. Operacija KAMIKAZE je bila zelo premišljena in skrbno načrtovana kampanja, za katero so se sprva prostovoljno odločali piloti in mornarji japonskih oboroženih sil. Kasneje so jih za akcije določali tudi prisilno. Zadnji bojni let kamikaz je bil izvršen 9. avgusta 1945, po bombardiranju Hirošime in Nagasakija.
6. Primernost spletne strani:
  - a) za osnovno šolo
  - (b) za srednjo šolo**
  - c) za osnovno in srednjo šolo
7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.
  - 7.1 Razloži iz kje izhaja ime za kamikaze. Pri odgovoru si pomagaj s člankom z naslovom Kamikaze - božji veter.

(Beseda kamikaze izhaja iz japonsčine *kami* bog, božanski in *kaze* – veter in ima svoje pomenske korenine v stari zgodovini japonskega cesarstva).

7.2 Preberi tekst na strani <http://www.svarog.org./predmet/zgodovina> in sicer članek z naslovom Kamikaze - božji veter ter poveži naslednje pojme. Črkam pripiši ustrezne številke.

a.) kamikaza	1.) april 1945
b.) prvi napad kamikaze	2.) poveljnik japonskega letalstva na Filipinih
c.) bitka za Okinawo	3.) 9. avgust 1945
č.) zadnji napad kamikaz	4.) božji veter
d.) admiral Ugaki	5.) 25. oktober 1944
e.) admiral Takodžito Onoši	6.) zadnja zabeležena kamikaza

Rešitve:

A4, B5, C1, Č3, D6, E2

7.3 Obkroži pravilne odgovore.

a) Izraz kamikaze se nanaša na enega iz japonskih cesarjev.	Da	Ne
b) Kamikaze naj bi imele odločilno vlogo pri borbi proti ameriškim silam.	Da	Ne
c) Kamikaze se formirajo po porazu v bitki Filipinskem morju junija 1944.	Da	Ne
č) Med kamikaze so najprej vstopali samo prostovoljci.	Da	Ne
d) Družine kamikaz so po smrti pilota dobivale državno pokojnino in odlikovanje ter bile deležne posebnih časti.	Da	Ne
e) 80 % letal je zadelo svoj cilj.	Da	Ne

Rešitve:

- a) Ne, b) Da, c) Da, č) Da, d) Da, e) Ne

7.4 Odgovori na naslednja vprašanja s pomočjo člankov Kamikaze – božji veter, Japonsko letalstvo v 2. svetovni vojni in pa Lovski piloti vojne.

- a) Na kakšen način so se poskušali prisilno rekrutirane kamikaze izmuzniti zadanim nalogam?

(Posamezniki so se velikokrat vračali iz misije, češ da niso mogli najti svojega cilja).

- b) Zakaj kamikaze niso mogle preprečiti ameriškega napredovanja?

(Ker jih je bilo premalo in so bili prepozni).

- c) Kakšen pomen ima stara japonska tradicija na heroje?

(Stara japonska tradicija ni poznala živih herojev. Vsa odlikovanja, pohvale in povišanja vojaških činov so izrekli pilotom šele po smrti. Le-to pa je bilo v korist in ponos le njihovim družinam in sorodnikom).

- d) Kaj je japonska letalska industrija pridobila z japonskimi osvojitvami Mandžurije in severne Kitajske?

(Pridobila je zelo široko surovinsko bazo).

7.5 Dopolni manjkajoče podatke in jih vpiši na prazne črte.

O uporabi kamikaz se je govorilo že pred začetkom 2. svetovne vojne. Nekateri fanatični piloti so se že prej z letalom zrušili na določene vojaške cilje. Tako se je _____ (pilot Terauči) aprila 1944 zavestno zaletel v torpedo, ki je bil izstreljen proti _____ (japonski ladiji). Tako se kamikaze formirajo po porazu in sicer _____ (20. oktobra 1944), ko se formira 1. enota te vrste - _____ (201) zračno mornariška divizija. Vendar se je izkazalo, da je začetek uporabe teh enot že prepozen za vidnejši uspeh. Kamikaze so skupno potopile _____ (34), poškodovale pa _____ (268) ameriških ladij. Zadnji bojni polet je že po bombardiranju Hirošime in Nagasakija izvedel amiral Ugaki, ki se je raztreščil na ameriški letalonosilki _____ (Savo Island).

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Klemen Grbec

OPIS NALOGE: Iskanje spletne strani na temo 20. stoletje (1939-1945), podrobnejši pregled spletne strani, priprava nalog in skupno posvetovanje o predstavitvi.

ČLAN ŠT. 2: Monika Ivančič

OPIS NALOGE: Iskanje spletne strani na temo 20. stoletje (1939-1945), podrobnejši pregled spletne strani, priprava nalog in skupno posvetovanje o predstavitvi.

ČLAN ŠT. 3: Karmen Lešnik

OPIS NALOGE: Iskanje spletne strani na temo 20. stoletje (1939-1945), oblikovala poročilo o skupinskem delu in ga poslala profesorici.

ČLAN ŠT. 4: Darko Pejić

OPIS NALOGE: Iskanje spletne strani na temo 20. stoletje (1939-1945), podrobnejši pregled spletni strani, priprava nalog in skupno posvetovanje o predstavitvi.

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
25. 10. 2005	Ker smo temo že imeli, smo predhodno pregledali spletne strani. Na tem sestanku smo si izmenjali informacije o spletnih straneh in se zmenili, da bomo natančno pregledali spletne strani, ki smo si jih izbrali.
27. 10. 2005	Izbrali smo tri najbolj zanimive strani in določili kdo bo pripravil ustrezne naloge.
3. 11. 2005	Skupni pregled nalog.
7. 11. 2005	Ponovni pregled nalog in priprava na predstavitev.
8. 11. 2005	Priprava na predstavitev.
10. 11. 2005	Srečanje pred predstavitvijo.

SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV

URL: www.burger.si/MuzejInGalerije/MestniMuzejIdrija/Franja/BolnicaFranja_Uvod.html (citirano 27. 10. 2005)

URL: http://sl.wikipedia.org/wiki/Druga_svetovna_vojna (citirano 27. 10. 2005)

URL: <http://svarog.org/predmet/zgodovina> (citirano 27. 10. 2005)

UPORABA SPLETNIH STRANI V SLOVENSKEM JEZIKU PRI POUKU ZGODOVINE: 20. STOLETJE (1945-2000: Evropa)

ČLANI SKUPINE:

1. Petra Fister
2. Jasna Kržič
3. Katarina Rogelj
4. Matjaž Križnar

PRVA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: **Vojna v Sloveniji leta 1991**

2. WWW NASLOV: <http://www.zvvs.si/Strani/Vojna1991.htm>

3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:

- a) video-posnetke
- b) zvočne posnetke
- c) slikovno gradivo
- č) pisno gradivo
- d) drugo:

4. Spletna stran ni prevedena v tuje jezike.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Do vojne za Slovenijo je prišlo zaradi nasprotovanja slovenskim težnjam po decentralizaciji in demokratizaciji. Večina prebivalcev Slovenije se je na referendumu decembra 1990 odločila za samostojno in neodvisno državo. Začel se je oborožen nastop JLA proti demokratičnim spremembam v Sloveniji, ki pa ni uspel. Slovenska skupščina je ustavni zakon o samostojnosti sprejela 25. junija 1991, slovensko samostojnost pa sta z orožjem obranili slovenska vojska in policija.

6. Primernost spletne strani:

- a) za osnovno šolo
- b) za srednjo šolo
- c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

PRIPOROČILA ZA REŠEVANJE NALOG:

Pojdi na internetno stran z naslovom: <http://www.zvvs.si/Strani/Vojna1991.htm>

Rešitve za dane naloge boš našel v različnih podpoglavjih, ki jih lahko vidiš na strani. Bodi pozoren, da prebereš vse, in sigurno boš uspel odgovoriti na vsa vprašanja.

1. Ugotovi pravilnost naslednjih trditev. Obkroži DA, če je trditev pravilna, oziroma NE, če je trditev napačna.

1.) Decembra 1991 se je na referendumu velika večina prebivalcev Slovenije odločila za samostojno in neodvisno državo.

a.) DA   b.) NE

2.) Slovenska skupščina je ustavni zakon o samostojnosti Slovenije sprejela 25. junija 1991.

a.) DA   b.) NE

3.) Glavna oborožena sila Slovenije v spopadih leta 1991 je bila vojska.

a.) DA   b.) NE

4.) JLA je imela v vojni popolno premoč v orožju in močne oklepne enote s podporo vojnega letalstva

a.) DA   b.) NE

2. Stavke dopolni z manjkajočimi besedami.

1.) Do vojne za Slovenijo je prišlo zaradi nasprotovanja slovenskim težnjam po _____ in _____.

2.) Predsedstvo RS je med vojno vodil _____.

3.) Zmaga v vojni za Slovenijo je bila vojaška. Slovensko samostojnost sta z orožjem obranili _____ in _____ ter omogočili uspešno politično in mednarodno diplomatsko dejavnost za dokončanje vojne.

4.) Z _____ so slovenske oborožene sile onemogočile enotam JLA manevriranje, odločno pa napadale tam, kjer so imele taktično prednost.

3. Obkroži pravilni odgovor:

1.) Idejo o veliki Srbiji je zastopal:

- a.) S. Milošević
- b.) J. Janša
- c.) M. Kučan

2.) V prvi fazi je bil vojaško-policijski nastop JLA usmerjen proti:

- a.) vsem slovenskim pokrajinam
- b.) slovenskim mejam in letališču Brnik
- c.) bogatim prebivalcem Slovenije

3.) Med vojno je slovenska Teritorialna obramba imela približno:

- a.) 22.000 pripadnikov
- b.) 35.000 pripadnikov
- c.) 45.000 pripadnikov

4.) Da bi zaustavili napadalce JLA, so prebivalci Slovenije postavljali:

- a.) strašila po poljih
- b.) utrdbe na gričih
- c.) barikade

4.) Kako se imenuje deklaracija, ki je bila sprejeta na Brionih, kateri predstavniki so jo sprejeli in kakšen pomen je imela za Slovenijo?

5.) Napiši vzroke za vojaško zmago v vojni za Slovenijo.

REŠITVE NALOG

1.

1.) NE Decembra 1990 se je na referendumu velika večina prebivalcev Slovenije odločila za samostojno in neodvisno državo.

2.) DA

3.) NE Glavni oboroženi sili Slovenije v spopadih leta 1991 sta bili slovenska vojska in policija.

4.) DA

2.

1.) Do vojne za Slovenijo je prišlo zaradi nasprotovanja slovenskim težnjam po decentralizaciji in demokratizaciji.

2.) Predsedstvo RS je med vojno vodil Milan Kučan.

3.) Zmaga v vojni za Slovenijo je bila vojaška. Slovensko samostojnost sta z orožjem obranili slovenska vojska in policija ter omogočili uspešno politično in mednarodno diplomatsko dejavnost za dokončanje vojne.

4.) Z blokadami so slovenske oborožene sile onemogočile enotam JLA manevriranje, odločno pa napadale tam, kjer so imele taktično prednost.

3.

1. a.) S. Milošević

2. b.) slovenskim mejam in letališču Brnik

3. b.) 35.000 pripadnikov

4. c.) barikade

4.

V nedeljo, 7. julija, so se na Brionih sestali predstavniki Slovenije, SFRJ in Evropske skupnosti. Sprejeta je bila t.i. Brionska deklaracija, s katero je bil uveden trimesečni moratorij za slovensko osamosvajanje. Kljub temu pa sta slovenska vojska in policija ohranili popolno suverenost na slovenskem ozemlju in zato je Predsedstvo SFRJ 18. julija sprejelo odločitev, da se JLA v treh mesecih z orožjem in opremo umakne iz Slovenije.

5.

Zmaga v vojni za Slovenijo je bila vojaška. Slovensko samostojnost sta z orožjem obranili slovenska vojska in policija ter omogočili uspešno politično in mednarodno diplomatsko dejavnost za dokončanje vojne. Odločilni sta bili slovenska strategija in taktika. V primerjavi s poznejšim dogajanjem na Hrvaškem in v Bosni je bil v Sloveniji napadalec ogrožen povsod, kar mu je onemogočalo koncentracijo sil tam, kjer bi hotel imeti pobudo. Z blokadami so slovenske oborožene sile onemogočile enotam JLA manevriranje, odločno pa napadale tam, kjer so imele taktično prednost. Tako je bilo samo vprašanje časa, kdaj bi bila JLA v Sloveniji popolnoma poražena in vse njene enote uničene ali zajete.

DRUGA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: **Evropa: Kratka predstavitev EU**

2. WWW NASLOV: http://europa.eu.int/abc/index_sl.htm

3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:

- a) video-posnetke
- b) zvočne posnetke
- c) slikovno gradivo
- d) pisno gradivo
- e) drugo:

4. Spletna stran je prevedena v 20 jezikov (angleščina, nemščina, francoščina, španščina, italijanščina, grščina, češčina, slovaščina, portugalščina, nizozemščina, poljščina, ...)

5. Kratka vsebina spletne strani:

Strežnik EUROPA je stran Evropske unije, kjer je mogoče najti tudi podrobnejši in zelo berljiv pregled EU – preteklost, sedanjost in prihodnost. Veliko evropskih voditeljev je sčasoma ugotovilo, da je gospodarska in politična združitev njihovih držav edini način, da zagotovijo trajni mir v Evropi. Spletna stran ponuja zgodovinski pregled od ustanovitve Evropske skupnosti za premog leta 1951 vse do danes, prav tako pa tudi vpogled v prihodnje cilje EU.

6. Primernost spletne strani:

- a) za osnovno šolo
- b) za srednjo šolo
- c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

PRIPOROČILA ZA REŠEVANJE NALOG:

Pojdi na internetno stran z naslovom: http://europa.eu.int/abc/index_sl.htm

V skladu z navodilom naloge lahko rešitev poiščeš na naslednjih mestih:

- Klikni na okence »*zgodovina*«
- V levem stolpcu pojdi na »*Evropa v 12 poglavjih*«, »*himna*« in »*dan Evrope*«
- Na strani »*Evropa v 12 poglavjih*« klikni na »*zgodovinski mejniki*«, »*širitev*«, »*Evropa po meri državljanov*« in »*ključni dogodki v zgodovini evropskega združevanja*«

1. Dopolni povedi!

- Evropska himna se imenuje _____, podlaga za njeno melodijo je zadnje dejanje devete simfonije skladatelja _____ iz leta 1823. Predsedniki držav in vlad so jo razglasili za uradno himno Evropske unije leta _____.

[Za pomoč klikni na povezavo »HIMNA«. Evropsko himno pa na tej strani lahko tudi slišiš.]

- Na začetku sta bili za države članice najbolj pomembni skupna _____ politika za premog in jeklo ter skupna _____ politika.
- Leta 1985 je Evropska komisija pod predsedstvo Jacquesa Delorsa objavila t.i. _____, ki je vsebovala _____, po katerem naj bi bil do 1. januarja 1993 končan _____.
- Osnovna pravica evropskega državljanja je pravica do _____, _____ in _____ v katerikoli državi Unije. Utemeljena je v poglavju o državljanstvu _____ pogodbe.

[Za pomoč klikni na povezavo »EVROPA V 12 POGLAVJIH« in nato pojdi na »EVROPA PO MERI DRŽAVLJANOV« v levem stolpcu povezav.]

2. Odgovori.

Prvi korak na poti evropskega združevanja je bil storjen, ko je šest držav ustanovilo skupni trg za premog in jeklo - Belgija, Zvezna republika Nemčija, Francija, Italija, Luksemburg in Nizozemska. Katerega leta je bila ta zveza ustanovljena?

_____

Leta 1973 je prišlo do prve širitve, ko se je število članic povečalo s šest na devet. Katere 3 države so se pridružile Skupnostim?

-
-
-

Leta 1981 se je Skupnostim pridružila še ena država. Katera? _____

Naslednji dve državi, ki sta pristopili k zvezi sta bili Španija in Portugalska. Katerega leta se je to zgodilo? _____

Leta 1995 so države EU medse sprejele še tri nove članice. To so bile:

-
-
-

1. maja 2004 pa se je med zadnjo, peto širitvijo, EU priključila tudi Slovenija kot ena od 10 novih članic. Že omenjenim državam članicam dodaj še ostalih 9 novih!.

[Vseh skupaj jih je torej 25, ki si jih lahko ogledaš na zemljevidu: klikni na »ZGODOVINA« in nato na »ZEMLJEVIDI«.]

3. Poveži ključne dogodke v zgodovini evropskega združevanja v desnem stolpcu s pomembnimi letnicami v levem stolpcu.

___ A) 1951	1. ustanovljeni Evropska gospodarska skupnost in Evropska skupnost za atomsko energijo
___ B) 1957	2. ukinitev carin med članicami
___ C) 1968	3. prve neposredne volitve članov Evropskega parlamenta
___ Č) 1979	4. v veljavo stopi enotna evropska valuta – evro
___ D) 1991	5. ustanovljena Evropska skupnost za premog in jeklo
___ E) 2002	6. v Maastrichtu sprejeta Pogodba o Evropski uniji

4. Iz prejšnje naloge (3.) si izberi enega od pomembnih dogodkov ter ga na kratko opiši. Ne pozabi navesti posledic, ki jih je dogodek prinesel.

5. Kdaj praznujemo dan Evrope? Pojasni, kaj je dan Evrope in zakaj ga praznujemo ravno na ta dan. [Za pomoč pri odgovoru klikni na okvirček »ZGODOVINA«, ter nato na povezavo »DAN EVROPE«. Na tej strani si pomagaj še s povezavami na tvoji levi.]

REŠITVE NALOG:

1.

- Oda radosti; Ludwiga van Beethovna; 1985
- Trgovinska; kmetijska
- Belo knjigo; časovni raspored; enotni evropski trg
- Gibanja, dela in življenja; Maastrichtske

2.

- 1951
- Združeno kraljestvo, Danska, Irska
- Grčija
- 1986
- Avstrija, Finska, Švedska
- Ciper, Češka republika, Estonija, Madžarska, Latvija, Litva, Malta, Poljska, Slovaška

3.

- A) 5.
- B) 1.
- C) 2.
- Č) 3.
- D) 6.
- E) 4.

4.

Npr. E) 6. v Maastrichtu sprejeta Pogodba o Evropski uniji

Ta t.i. „Pogodba o ustanovitvi Evropske unije“ je bila sprejeta decembra 1991 v Maastrichtu in je začela veljati 1. novembra 1993. Tedaj se je Evropska gospodarska skupnost (EGS) preimenovala v „Evropsko skupnost“ (ES). Obstoječemu sistemu Skupnosti so bila dodana področja meddržavnega sodelovanja in tako je s to pogodbo nastala Evropska unija (EU). Postavljeni so bili temelji za skupno zunanjo in varnostno politiko, tesnejše sodelovanje v pravosodju in notranjih zadevah in oblikovanje gospodarske in denarne unije, skupaj z enotno valuto.

5.

Dan Evrope praznujemo 9. maja.

9. maj 1950 je prvi premik, ki je bil narejen v smeri oblikovanja tega, kar je zdaj znano kot Evropska unija. Na ta dan je v govoru, ki ga je navdihnil Jean Monnet, francoski zunanji minister Robert Schuman predstavil svoj predlog o oblikovanju organizirane Evrope, ki je nujna za vzdrževanje miroljubnih odnosov. Predlagal je povezovanje premogovništva in jeklarske industrije Zahodne Evrope. Posledica tega je bila ustanovitev Evropske skupnosti za premog in jeklo leta 1951. Ta predlog, znan kot "Schumanova deklaracija", se upošteva kot začetek oblikovanja tega, kar je zdaj Evropska unija.

Danes je 9. maj kot dan Evrope postal, poleg zastave, himne, gesla (»Združena v raznolikosti«) in enotne valute (evra), evropski simbol.

TRETJA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: **Berlinski zid – Wikipedija, prosta enciklopedija**

2. WWW NASLOV: http://sl.wikipedia.org/wiki/Berlinski_zid

3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:

- a) video-posnetke
- b) zvočne posnetke
- c) slikovno gradivo
- c) pisno gradivo
- d) drugo:

4. Spletna stran je povzeta iz spletne strani nemške Wikipedije.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Leta 1945 so si zmagovalke v 2. svetovni vojni razdelile Nemčijo, ki je bila od leta 1949 z Berlinom razmejena na zahodno in vzhodno polovico. Leta 1961 so zaradi množičnega preseljevanja ljudi na zahod na vzhodni strani mesta začeli zapirati cestne povezave ter uvajali druge načine varovanja meje. Zaradi množičnih protestov je zid leta 1989 padel, v nekaterih delih mesta pa so še danes vidni njegovi ostanki.

6. Primernost spletne strani:

- a) za osnovno šolo
- b) za srednjo šolo
- c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog.

PRIPOROČILA ZA REŠEVANJE NALOG

Pojdi na glavno stran Wikipedije, proste enciklopedije. Najdeš jo na tem naslovu:

http://sl.wikipedia.org/wiki/Glavna_stran

Nato v okence, nad katerim piše »išči« napiši besedno zvezo »Berlinski zid«, seveda brez narekovajev in pritisni na gumb »pojdi«. Pred tabo bi se morala odpreti internetna stran z informacijami o Berlinskem zidu. Če vseeno te strani ne bi mogel najti, lahko vtipkaš v brskalnik kar sledeči naslov: http://sl.wikipedia.org/wiki/Berlinski_zid

1. Ugotovi pravilnost naslednjih trditev. Obkroži DA, če je trditev pravilna, oziroma NE, če je trditev napačna. Napačne trditve ustrezno popravi!

- Leta 1945 so si zmagovalke v vojni razdelile Nemčijo. DA   NE
- Načrt gradnje zidu so ZDA leta 1961 predstavile javnosti na tiskovni konferenci. DA   NE
- V času gradnje zidu so v njegovi okolici zgradili več stolpnic, kamor so naselili ljudi iz obmejnih območij. DA   NE
- Sodni procesi proti odgovornim za smrt »žrtev zidu« so potekali do leta 1990, odgovornim pa so bile izrečene kazni od 20 let zapora. DA   NE
- Raziskave iz leta 2004 so pokazale, da si več kot 70 % ljudi želi ponovne postavitve zidu. DA   NE

2. Sledeče stavke dopolni z manjkajočimi besedami!

- Leta 1949 je bila v zahodnem delu Nemčije ustanovljena _____, na vzhodu pa _____ pod okriljem_____.
- Od leta 1949 do 1961 se je veliko število ljudi iz vzhodnega dela Nemčije preselilo na zahod, kar je pomenilo grožnjo za _____ in _____, zato so na cestah proti zahodnemu Berlinu _____ vsa _____ vozila.
- Vzhodna Nemčija je berlinski zid videla kot obrambo pred _____, _____ iz zahoda.
- Obsežen varovalni sistem v vzhodni Nemčiji so sestavljali: _____, _____, _____.

3. Poveži sorodne pojme! Le en pojem iz desnega stolpca ustreza enemu pojmu iz levega stolpca, torej je v desnem stolpcu en pojem preveč. Pojem, ki ostane nepovezan, izpiši na spodnjo črto in zapiši, kaj veš o njem.

___ A mejni prehodi	1. začetek gradnje zidu
___ B povod za padec zidu	2. med Hauptbahnhof in Oberbaumbrücke
___ C avgust 1961	3. preprečitev pobega, vmešavanja zahodnonemškega tiska
___ Č propustne meje	4. množična zborovanja, protesti
___ D najbolj znan ostanek berlinskega zidu	5. Sonnenallee, Invalidenstraße
___ E zadolžitve vzhodnonemških vojakov, ki so stražili mejo	6. žrtve zidu 7. dovoljenje krajših prehodov

Pojem: _____

Opis pojma:

4. Odgovori.

Kaj je sprožila konferenca, na kateri je Günter Schabowski govoril o novih pravilih potovanja? Kako so reagirali ljudje na vzhodni in zahodni strani mesta?

5. Pojasni, zakaj so se v raziskavi iz leta 2004 nekateri ljudje izrekli za ponovno postavitve zidu.

6. V muzeju Haus am Checkpoint Charlie si lahko ogledamo naprave za pobeg, npr. zračne balone, posebne avtomobile in dvigala.

Predstavljaš si, da v letu 1971 kot politični(a) nasprotnik(ca) Enotne socialistične partije Nemčije živiš v vzhodnem delu Berlina. Iz zaupnih virov si izvedel(a), da te bodo v tednu dni aretirali, zato moraš pobegniti.

Naredi načrt pobega (čas pobega, način izvedbe pobega, uporaba določenih naprav, ovire oz. problemi pri pobegu ...). Na podlagi podatkov, ki si jih pridobil(a) ob branju tega besedila oziroma drugih besedil z omenjeno tematiko, **opiši svoje nadaljnje življenje na zahodu** (možnost zaposlitve, odnosi z oblastmi ...)

7. Rešitve nalog:

1.)

- DA
- NE – Gradnja zidu je bil državna skrivnost vzhodnonemške vlade, ki naj bi ga postavila na ukaz Enotne socialistične partije Nemčije pod budnim očesom policije in vojske.
- NE – Okoliške prebivalce so izselili in razstrelili bližnje cerkve, tako da je v premeru 100 metrov od zidu nastala praznina.
- NE – Sodni procesi proti odgovornim za smrti in ostala dejanja na berlinskem zidu so trajali do 2004 in so prinesli oprostitev, pogojne kazni in zaporne kazni do sedem let.
- NE – Raziskave iz leta 2004 so pokazale, da si 12% vzhodnih in četrtnina zahodnih Nemcev želi ponovne postavitve zidu.

2.)

Leta 1949 je bila v zahodnem delu Nemčije ustanovljena *Zvezna Republika Nemčija*, na vzhodu pa *Nemška demokratična republika* pod okriljem *Sovjetske zveze*.

Od leta 1949 do 1961 se je veliko število ljudi iz vzhodnega dela Nemčije preselilo na zahod, kar je pomenilo grožnjo za *gospodarsko moč in obstoj vzhodne države*, zato so na cestah proti zahodnemu Berlinu *pregledovali vsa »sumljiva«* vozila.

Vzhodna Nemčija je zid videla kot obrambo pred *vohunstvom, sabotžo, tihotapstvom in agresijo* iz zahoda.

Obsežen varovalni sistem v vzhodni Nemčiji so sestavljali: *bodeča žica, jarki, rešeta, kontrolna vozila, opazovalni stolpi, službeni psi.*

3.)

_5_ A mejni prehodi	1. začetek gradnje zidu
_4_ B povod za padec zidu	2. med Hauptbahnhof in Oberbaumbrücke
_1_ C avgust 1961	3. preprečitev pobega, vmešavanja zahodnonemškega tiska
_7_ Č propustne meje	4. množična zborovanja, protesti
_2_ D najbolj znan ostanek berlinskega zidu	5. Sonnenallee, Invalidenstraße
_3_ E zadolžitve vzhodnonemških vojakov, ki so stražili mejo	6. žrtve zidu
	7. dovoljenje krajših prehodov

Pojem: žrtve zidu

Opis pojma: V času obstoja zidu je pri poskusih pobega umrlo najmanj 240 ljudi. Po ocenah se je na sodišču v NDR zaradi poskusov moralo zagovarjati okrog 75000 ljudi. Kazen za poskus pobega je bila največkrat dve leti zapora, če so obtoženci uporabljali orožje, pa najmanj pet let zapora.

4.)

Konferenca je sprožila, da je več tisoč Berlinčanov hitelo k mejnim prehodom in zahtevalo odprtje. Pod pritiski množice so bili odprti prehodi v mestu, kar je v poznih večernih urah spremljala tudi televizija. Zahodni prebivalci so prebivalce vzhodnega Berlina lepo sprejeli; delili so brezplačno pivo, zbirale so se množice trobečih vozil.

5.)

V zahodni Nemčiji se je gospodarstvo od leta 1945 široko razvijalo, medtem ko je v vzhodni zaostajalo, saj se je socialistična družba borila proti vplivom kapitalizma.

Po 1989 je prišlo do ponovne združitve in razlike med vzhodom in zahodom so bile očitne ter so še danes na nekaterih področjih vidne. Določen odstotek prebivalcev nekdanjega vzhodnega Berlina danes življenje v DDR vidi idealizirano (socialistična država – enakost za vse in vseh ...) Nekateri prebivalci zahodnega dela Berlina pa razlog za precej višjo stopnjo brezposelnosti danes vidijo v rasti delavno aktivnega prebivalstva, ki narašča od leta združitve.

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Petra Fister

OPIS NALOGE: Sodelovanje pri načrtovanju dela skupine. Iskanje spletnih strani ter prevzem odgovornosti za pripravo spletne strani o Berlinskem zidu. Priprava prosojnic za predstavitev.

ČLAN ŠT. 2: Jasna Kržič

OPIS NALOGE: Iskanje spletnih strani. Delo na spletni strani z naslovom : Vojna v Sloveniji leta 1991 ter izdelava nalog in opis dotične strani. Organizacija vsebine in poteka sestankov.

ČLAN ŠT. 3: Katarina Rogelj

OPIS NALOGE: Pregledovanje internetnih strani in sodelovanje pri izbiri najboljših treh, natančen pregled in opis internetne strani »Evropa: Kratka predstavitev EU« in oblikovanje vodenih nalog v okviru le-te spletne strani.

ČLAN ŠT. 4: Matjaž Križnar

OPIS NALOGE: Iskanje spletnih strani za dano temo in časovno obdobje. Predlaganje dveh spletnih strani za končno predstavitev: stran o vojni v Sloveniji iz leta 1991 ter stran o Evropski Uniji. Koordiniranje dela skupine, prispevanje predlogov in načrtov za potek dela. Izdelava ter oblikovanje končnega izdelka, ki tako sestoji iz prispevkov vseh članov skupine.

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
20. 10. 2005	Prvi uvodni sestanek, spoznavanje udeležencev, načrti za iskanje spletnih strani.
26. 10. 2005	Izbira treh spletnih strani ter razdelitev nalog za nadaljnje delo: spletno stran o Berlinskem zidu je prevzela Petra, stran o vojni iz leta 1991 Jasna ter Katarina stran o Evropski Uniji. Matjaž je prevzel izdelavo končnega izdelka.
2. 11. 2005	Srečanje na kavi in razglabljanje o poteku dela vsakega posameznika in možnih problemih.
7. 11. 2005	Končni sestanek, na katerem smo pregledali prispevke vseh članov skupine in se odločili za način izvedbe ustne predstavitve in vlogo posameznega člana pri tej zadolžitvi.

SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV

http://sl.wikipedia.org/wiki/Berlinski_zid

http://europa.eu.int/abc/index_sl.htm

<http://www.zvvs.si/Strani/Vojna1991.htm>

UPORABA SPLETNIH STRANI V SLOVENSKEM JEZIKU PRI POUKU ZGODOVINE: 20. stoletje (1945-2000: Svet)

ČLANI SKUPINE:

1. Katjuša Arčon
2. Blaž Dominik
3. Dominika Mencin
4. Oliver Kogoj
5. Urša Planinec

PRVA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Che Guevara
2. WWW NASLOV: http://sl.wikipedia.org/wiki/Che_Guevara

3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:

- a) video-posnetke
- b) zvočne posnetke
- c) slikovno gradivo**
- č) pisno gradivo**
- d) drugo:

4. Spletna stran ni prevedena.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Vsebina spletne strani http://sl.wikipedia.org/wiki/Che_Guevara je predstavljena na samem začetku spletne strani z ustreznim kazalom. Gre za biografijo Ernesta Rafaela 'Che' Guevare de la Serne, revolucionarja argentinskega rodu. Vsebina strani je kronološko urejena po naslednjih poglavjih: Otroštvo, Mladost, Popotovanje, Vrnitev domov, Spogledovanje z revolucijo, Fidel Castro in Kubanska revolucija, Vzpostavljanje novega sistema, Odhod s Kube, Smrt.

6. Primernost spletne strani:

- a) za osnovno šolo
- b) za srednjo šolo**
- c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog:

1. NALOGA:

Preberi besedilo o Ernestu 'Che' Guevari na internetni strani http://sl.wikipedia.org/wiki/Che_Guevara in spodnje trditve uredi kronološko, tako da pred stavke napišeš zaporedne številke od 1-11. (Z 1 označi najzgodnejši dogodek, z 11 najpoznejšega).

- ___ Ernesto zapusti Kubo in odide v Bolivijo.
- ___ Ernesto se z družino preseli v Buenos Aires.
- ___ 'Che' s svojo delegacijo, z namenom razširiti gospodarske stike Kube, obišče tudi Jugoslavijo.
- ___ Ernesto Rafael Guevara de la Serna se je 14. 6. 1928 rodil v Argentini.
- ___ Z Albertom Granadosom začneta potovanje po Latinski Ameriki.
- ___ V majhni vasici v Boliviji ga izsledijo Američani in ubijejo.
- ___ 'Che' postane kubanski minister za industrijo.
- ___ Ernesto postane doktor medicine.
- ___ 'Che' je razglašen za 'kubanskega državljana od rojstva'.
- ___ 'Che' gre v Mehiko, kjer se seznanj s Fidelom Castrom.
- ___ Najpomembnejša vojaška zmaga Che Guevare v kubanski revoluciji.

2. NALOGA:

Še enkrat preberi odlomek z naslovom 'Popotovanje' in dopolni naslednje besedilo.

Ernesto 'Che' Guevara se je 29. 12. 1951 s prijateljem _____ odpravil na popotovanje po Latinski Ameriki. Potovala sta z _____. Iz Argentine sta se odpravila v _____, od tam pa v _____, _____ in _____. S pomočjo prijateljev sta tam zbrala potrebni denar in odpotovala v prestolnico Venezuele, _____. Na potovanju sta si ogledala kar nekaj bolnišnic za _____ in prišla do zaključka, da je potrebno spremeniti predvsem _____ razmere v celotni Latinski Ameriki. _____ je ostal v Venezueli, _____ pa je sklenil, da se bo vrnil v _____ in dokončal študij. O tem potovanju je bil posnet tudi film z naslovom _____.

3. NALOGA:

Po branju besedila ugotovi ali so naslednje trditve pravilne (P) ali nepravilne (N) in to napiši na črto pred stavki.

- ___ Iz Ernestovih dnevnikov izvemo malo o kubanski revoluciji.
- ___ Njegova družina je podpirala tudi njegove revolucionarne ideje.
- ___ V Buenos Airesu se je Ernesto vpisal na medicinsko fakulteto.
- ___ Ernesto Rafael Guevara de la Serna se je rodil 14. 6. 1928 v brazilskem mestu Rosario.
- ___ Na potovanju s prijateljem Albertom sta spoznala revščino, pomagala v bolnišnicah za gobavce, da sta nekaj zaslužila pa sta opravljala različna dela.
- ___ Ko je postal doktor medicine, je odpotoval k Albertu v Venezuelo kot je bilo dogovorjeno.

4. NALOGA:

Pozorno preberi odstavek z naslovom *Fidel Castro in Kubanska revolucija* ter skušaj opisati, kakšna je bila vloga Ernesta 'Che' Guevare v kubanski revoluciji – od seznanitve s Fidelom Castrom do vkorakanja v Havano.

5. NALOGA:

V odstavku *Vzpostavljanje novega sistema* lahko ugotoviš, kakšno vlogo je imel Ernesto 'Che' Guevara na Kubi po zmagi revolucije. Opiši jo.

REŠITVE:

1. naloga: 10, 2, 8, 1, 3, 11, 9, 4, 7, 5, 6.

2. naloga: Albertom Granadosom; motorjem; Čile; Bolivijo; Peru; Kolumbijo; Caracas; gobavce; socialne; Alberto; Ernesto/Che; Motoristov dnevnik.

3. naloga: N, N, P, N, P, N.

4. naloga: Učenci morajo omeniti: boj proti Batisti, dolge priprave, gverilsko vojskovanje, december 1956, preobrat leta 1957, december 1958 in Santa Claro, vkorakanje v Havano.

5. naloga: Učenci morajo omeniti: vzpostavljanje nove armade, agrarne reforme, industrijo, upiranje ZDA, napako z željo preoblikovanja monokulturnih plantaž sladkornega trsa.

DRUGA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Vietnamska vojna

2. WWW NASLOV: http://www2.arnes.si/~mbiten2/glavna_index.htm

3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:

a) video-posnetke

b) zvočne posnetke

c) slikovno gradivo

č) pisno gradivo

d) drugo:

4. Spletna stran ni prevedena.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Stran http://www2.arnes.si/~mbiten2/glavna_index.htm je v začetku razdeljena na štiri poglavja: VZROKI, POTEK, KONEC, OROŽJA. Poleg tega pa sta dodani še poglavji USTVARJALCI in NAŠA ŠOLA. Vsak od štirih naštetih delov obsega vsaj dve strani, po katerih se gibljemo s klikom gumbov naprej/nazaj, ter nekaj slik.

NAŠA ŠOLA je stran, ki opisuje osnovno šolo Matije Čopa v Kranju, ustvarjalci pa so štirje njeni učenci.

6. Primernost spletne strani:

a) za osnovno šolo

b) za srednjo šolo

c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog:

1. NALOGA:

Južni Vietnam je postal bojišče hladne vojne, kjer sta si stala nasproti Južni Vietnam, ki je bil življenjsko odvisen od ameriške pomoči, in Severni Vietnam, s podporo Sovjetske zveze. Velesili se direktno nista spopadali.

Spomni se še enega spopada, vojne, v obdobju med leti 1945-1990, v katere sta bili vpleteni obe takratni velesili (SZ; ZDA), ki pa se direktno nista spopadli. Če se ga ne moreš, si pomagaj s stranjo <http://www.rtvsllo.si/dobrojutro/dogodki.php?read=06-25>

2. NALOGA:

Pojdi na stran http://www2.arnes.si/~mbiten2/glavna_index.htm ter klikni na napis VZROKI. Iz napisanega s svojimi besedami izlušči in v nekaj stavkih napiši razloge ameriške udeležbe v vojni ter njihovega poraza v vojni.

3. NALOGA:

Še vedno si na strani VZROKI. Sedaj pa klikni na napis naprej (pod sliko) in v prvi povedi naslednjega odstavka najdi besedo HUNTA. Nato pojdi na stran <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html> in v polje »išči« napiši hunta, sledi navodilom in nato med danimi razlagami izberi tisto najbolj primerno za našo spletno stran. Napiši jo.

Ali lahko ta opis uporabimo tudi za Vietnam ali pa je uporaben zgolj za Latinsko Ameriko?

4. NALOGA:

Na strani http://www2.arnes.si/~mbiten2/glavna_index.htm klikni na napis POTEK, potem pa tam na rdeči napis naprej (samo enkrat), in nato klikni na skrajno levo sličico, da se poveča. Na sliki sta dva helikopterja pri vzletanju. Sedaj pa pojdi na stran http://www.geocities.com/oki_blatnik/knjiga/ in si izberi stran helikopterji. Ko dobiš seznam vseh predstavljenih helikopterjev, najdi tistega s slike in napiši njegovo ime. Sedaj pa najdi in napiši njegovo dolžino, višino ter hitrost.

5. NALOGA:

Še vedno si v poglavju POTEK. Z lastnimi besedami opiši dogajanje v vojni med leti 1965 in 1973.

REŠITVE:

1. naloga: Korejska vojna.

2. naloga: ZDA so se v vietnamsko vojno vpletle zaradi strahu, da bi še sosednje države padle v roke komunistov. Vojno pa so kljub najsodobnejši opremi (ki je Vietnamci niso imeli) izgubili, ker je bila vietnamska stran za bojevanje v džungli mnogo bolj usposobljena. Znotraj ZDA so imele oblasti velike težave s protivojnim gibanjem in velikim

številom množičnih protestov ter negativnim mnenjem glede vpletenosti v vojno ter posledično pomanjkanje podpore ljudstva.

3. naloga: V Španiji in v latinskoameriških deželah *začasna, navadno iz oficirjev sestavljena vlada*: revolucionarna hunta; vodstvo hunte / udar vojaške hunte.

Da.

4. naloga: Ch-47 Chinook – Boeing.
15,50m, 5,80 m, 285km/h.

5. naloga: Po letu 1965 so Američani začeli pošiljati v Južni Vietnam svoje vojake. Leta 1969 je bilo v Indokini že pol milijona ameriških vojakov. Zaradi vojne je bilo veliko žrtev na obeh straneh, vse bolj očitno pa je postajalo, da ZDA kljub premoči v tehniki ne morejo streti osvobodilnega odpora, ki ga je podpirala večina prebivalstva. Po dolgotrajnih pogovorih ZDA in Vietnama, ki so se končali leta 1973, so ZDA umaknile svoje vojake, medtem ko so svetovalci v Južnem Vietnamu ostali.

TRETJA SPLETNA STRAN

1. NASLOV SPLETNE STRANI: Program Apollo – Apollo 11

2.WWW NASLOV:

<http://vesolje.net/navtika/zda/apollo/apollo11/indexA11.htm>

3. OBKROŽITE: Spletna stran vključuje:

a) video-posnetke

b) zvočne posnetke

c) slikovno gradivo

č) pisno gradivo

d) drugo:

4. Spletna stran ni prevedena.

5. Kratka vsebina spletne strani:

Spletna stran ponuja relativno natančen opis prvega poleta na Luno, priložene pa so tudi fotografije, video in zvočni posnetek. Tekst vsebuje podatke o datumu in trajanju poleta, o posadki, okoliščinah, ki so ta dogodek spremljale ter o poteku same odprave (izstrelitev, precej pozornosti je namenjeno dogajanju na Luni ter opažanjem astronomov, omenjen pa je tudi pristanek in dogajanje neposredno po njem).

6. Primernost spletne strani:

a) za osnovno šolo

b) za srednjo šolo

c) za osnovno in srednjo šolo

7. Vodene naloge (z navodili za reševanje) in na koncu rešitve nalog:

1.NALOGA:

Pojdi na stran <http://vesolje.net/navtika/zda/apollo/apollo11/indexA11.htm> in klikni na prvo fotografijo v levem zgornjem kotu. KDO so trije astronauti na sliki?

2.NALOGA:

V skrajnem levem kotu spodaj boš našel/a ikono zvok. Klikni nanjo, poslušaj zvočni zapis in ga zapiši. Pri tem si pomagaj s tekstom. KDO in KDAJ je izgovoril te besede?

3.NALOGA:

S pomočjo besedila in zadnje slike v levem spodnjem kotu ugotovi, ali so trditve o zaključku odprave pravilne ali napačne. Napačne trditve popravi.

	pravilno	narobe
Odprava Apolla 11 se je zaključila z uspešnim pristankom 24. 7. 1969.		
Komandni modul z astronauti je pristal v vesoljskem centru na Floridi.		
Polet je trajal 195 ur, 18 minut in 35 sekund.		
Astronauti so takoj po pristanku odšli domov.		
Čas poleta je od predvidenega odstopal za dve sekundi.		

Popravljeni odgovori:

---

4. NALOGA:

V rubriki DODATNO (na dnu strani) boš našel/a povezavo V primeru nesreče. Klikni nanjo in preberi tekst. V nekaj stavkih opiši, kaj bi se zgodilo v primeru neuspele odprave.

5. NALOGA:

Uvrsti prvi polet na Luno v širše zgodovinsko dogajanje. Opredeli pomen tega dogodka v svetovnozgodovinskem okviru (kakšen je vpliv na znanost ...).

REŠITVE:

1. naloga: Neil ARMSTRONG, Edwin Buzz ALDRIN, Michael COLLINS.

2. naloga: "That's one small step for (a) man, one giant leap for mankind" ali po slovensko: "To je majhen korak za človeka, a velik skok za človeštvo"; Neil ARMSTRONG ob prvem sprehodu po površju Lune, 21. julija 1969 ob 03:56:20 po centralnem evropskem času (CET)

3. naloga:

	pravilno	narobe
Odprava Apolla 11 se je zaključila z uspešnim pristankom 24. 7. 1969.	×	
Komandni modul z astronauti je pristal v vesoljskem centru na Floridi.		×
Polet je trajal 195 ur, 18 minut in 35 sekund.	×	
Astronavti so takoj po pristanku odšli domov.		×
Čas poleta je od predvidenega odstopal za dve sekundi.		×

Komandni modul je pristal v Tihem oceanu, 1530 km jugozahodno od Havajev. Po pristanku so morali astronauti zaradi bojazni pred bakterijami z Lune še za 18 dni v karanteno. Čas poleta je od načrtovanega odstopal za pol sekunde.

4. naloga: (primer odgovora) Če se Neil Armstrong in Edwin Aldrin ne bi mogla vrniti na Zemljo, bi najprej obvestili njuni ženi, nato pa bi predsednik Nixon prebral govor. Sledila bi prekinitve zvez z astronautoma in pogrebni obred. Michael Collins bi se sam vrnil domov.

5. naloga: (primer odgovora) Prvi polet na Luno sovpada s časom hladne vojne, ko so Sovjetska zveza in ZDA tekmovali tudi na področju znanosti, še posebej pa v odkrivanju in raziskovanju vesolja. S poletom na Luno je Američanom uspel veliki met, prav tako pa je ta podvig pomenil veliko vzpodbudo za nadaljnje raziskovanje. S pomočjo prinesenih vzorcev in meritev so se znanstveniki dokopali tudi do drugih pomembnih novih odkritij. (...)

POROČILO O SKUPINSKEM DELU

Načrt razporeditve skupinskega dela oz. sodelovalnega učenja

ČLAN ŠT. 1: Katjuša Arčon

OPIS NALOGE: Iskanje za skupino primernih spletnih strani v slovenščini, sestavljanje nalog na izbrano spletno stran (Che Guevara), pisanje vsebine te spletne strani, usklajevanje celotne skupinske naloge na sestankih, dogovarjanje o predstavitvi naloge, podajanje mnenja o delu ostalih članov skupine.

ČLAN ŠT. 2: Blaž Dominik

OPIS NALOGE: Iskanje primernih spletnih strani v slovenščini za svetovno zgodovino v obdobju 1945–2000, sestavljanje nalog na izbrano spletno stran (Vietnamska vojna), pisanje vsebine te spletne strani, usklajevanje skupinske naloge na sestankih, dogovarjanje o predstavitvi naloge, izražanje mnenja o delu ostalih.

ČLAN ŠT. 3: Dominika Mencin

OPIS NALOGE: Iskanje primernih spletnih strani v slovenščini za svetovno zgodovino druge polovice 20.stoletja, sestavljanje nalog na izbrano spletno stran (Apollo 11), pisanje vsebine te spletne strani, usklajevanje skupinske naloge na sestankih, dogovarjanje o predstavitvi naloge, izražanje mnenja in dajanje pripomb na nalogo in delo ostalih.

ČLAN ŠT. 4: Oliver Kogoj

OPIS NALOGE: Iskanje spletnih strani primernih za našo skupino, sestavljanje nalog na izbrano spletno stran (Apollo 11), pisanje vsebine te spletne strani, usklajevanje naloge na sestankih, planiranje predstavitve skupinske naloge ter izražanje mnenja in dajanje predlogov.

ČLAN ŠT. 5: Urša Planinec

OPIS NALOGE: Iskanje spletnih strani v slovenščini, ki se nanašajo na svetovno zgodovino druge polovice 20.stoletja, sestavljanje nalog in pisanje vsebine za izbrano spletno stran (Che Guevara), usklajevanje naloge na sestankih, planiranje predstavitve ter dajanje predlogov.

DATUMI SKUPINSKEGA DELA	OPIS DELA
24. 10. 2005	Izbor spletnih strani, pogovor o tipu in primernosti nalog, razdelitev nalog med člane skupine.
27. 10. 2005	Pregled in izbor nalog, izražanje mnenj in dajanje pripomb.
3. 11. 2005	Zadnji pregled nalog, izbor spletne strani za predstavitev in planiranje le - te.
9. 11. 2005	Predpremierna izvedba predstavitve.

SEZNAM UPORABLJENE LITERATURE IN VIROV

- http://sl.wikipedia.org/wiki/Che_Guevara
- http://www2.arnes.si/~mbiten2/glavna_index.htm
- <http://www.rtv slo.si/dobrojutro/dogodki.php?read=06-25>
- <http://bos.zrc-sazu.si/sskj.html>
- http://www.geocities.com/oki_blatnik/knjiga/
- <http://vesolje.net/navtika/zda/apollo/apollo11/indexA11.htm>

Avtorji prispevkov:

Arčon Katjuša
Ašič Mojca
Bergant Mojca
Bobek Aleš
Cergol Ana
Czerny Katarina
Černigoj Meta
Derata Dositej
Dominik Blaž
Dragan Petra
Fister Petra
Glasenčnik Andrej
Grbec Klemen
Ivančič Monika
Ivanšek Aleksandra
Kogoj Oliver
Križnar Matjaž
Kržič Jasna
Lazar Kristina
Lešnik Karmen
Markič Gašper
Medvešček Maja
Mencin Dominika
Merjak Petra
Milovančev Mirka
Mirtič Tanja
Pejić Darko
Pilih Tanja
Planinec Urša
Podreka Jasna
Pokmajević Marija
Praznik Brigita
Ravbar Ana
Rogelj Katarina
Schaubach Matevž
Simčič Špela
Sirk Vesna
Sovič Anja
Stojko Nataša
Stopar Mojca
Šestan Tjaša
Šuštaršič Maja
Torkar Gregor
Zgonc Ines
Žibert Maja
Žlebnik Aleš

**Naslov: Prispevki k didaktiki zgodovine,
Letnik IV, št. 1**

Urednica: Danijela Trškan

Oblikovalka: Danijela Trškan

Razmnožila: Danijela Trškan

Copyright © Oddelek za zgodovino (za potrebe
predmeta Didaktika zgodovine)

Ljubljana

2006

Prispevki k didaktiki
zgodovine

Študentje
4. letnika
zgodovine
pedagoške smeri

